

Holy Bible

Aionian Edition®

مۇقېدېس كلام (يەنگى يېزىق)

Uyghur Bible (arabic script)

Gospel Primer

Table of Contents

Preface
Genesis 1-4
John 1-21
Revelation 1-4
66 Verses
Reader's Guide
Glossary
Maps
History
Destiny
Illustrations, Doré

Welcome to the *Gospel Primer*. Thank you for your interest in the *Holy Bible Aionian Edition*®, found at AionianBible.org. The Aionian Bible project invites you to reconsider popular Christian understanding. It may seem utterly ridiculous to suggest that the most well-known verse in the history of Christianity, John 3:16, was improperly translated. And it may seem preposterous to propose that a destiny of Heaven or Hell is not the complete picture. Yet have we or our forefathers ever carried ignorance and errors along for centuries in the past? We have. Even so, the Aionian Bible project does not abandon tradition or Christian heritage. We have much to learn from the belief and practice of godly men and women throughout all ages. And this booklet is a primer to the good news of Jesus Christ, the savior of all mankind.

Holy Bible Aionian Edition®

مۇقەددەس كلام (يەنگى يېزىق)
Uyghur Bible (arabic script)
Gospel Primer

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 10/1/2024

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 4.19.26 (Pro) on 10/14/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Preface

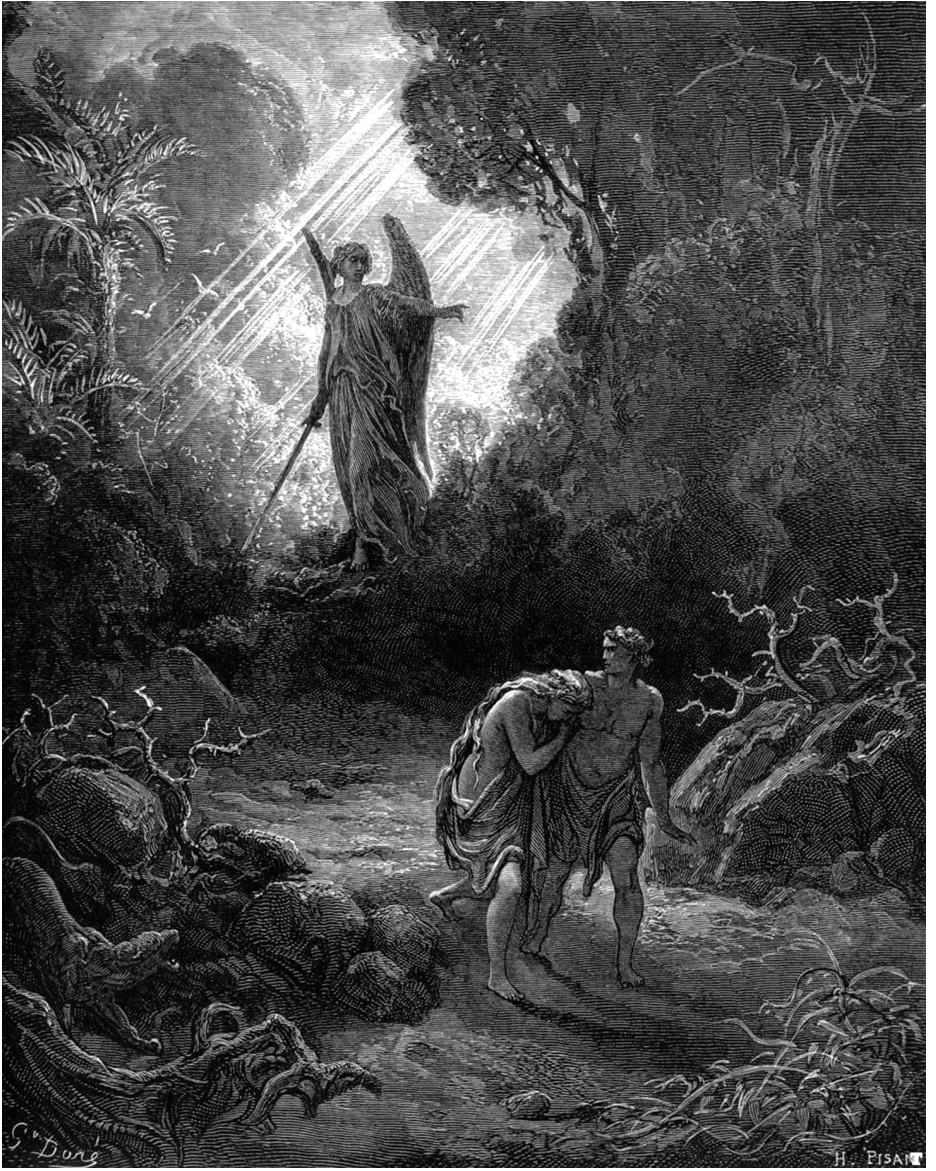
Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

ئادەمنى قوغلۇپ، ھاياتلىق دەرىخىگە بارىدىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۆ ئېرەم بېخنىڭ مەشرىق تەرىپىگە كىرۈپلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق

بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

يارتىلىش 3:24

يارتىلىش

بولۇپ، يەر يۈزىگە يورۇقلۇق بەرسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. 16 خۇدا ئىككى چوڭ نۇر چىقارغۇچى جىسمىنى ياراتتى؛ چوڭ نۇر چىقارغۇچىنى كۈندۈزنى باشقۇرىدىغان، كىچىك نۇر چىقارغۇچىنى كېچىنى باشقۇرىدىغان قىلدى. ھەممە يەنە يۇلتۇزلارنىمۇ ياراتتى. 17 خۇدا بۇلارنى يەرگە يورۇقلۇق بېرىپ، كۈندۈز بىلەن كېچىنى باشقۇرۇپ، يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىسۇن دەپ ئاسمانلارنىڭ گۈمبىزىگە ئورۇنلاشتۇردى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 19 شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۆتىنچى كۈن بولدى. 20 خۇدا يەنە: «سۇلاردا مىغ-مىغ جانىۋارلار بولسۇن، ئۇچار-قاناتلار يەرنىڭ ئۈستىدە، ئاسمان بوشلۇقىدا ئۇچسۇن» دېدى. 21 شۇنداق قىلىپ خۇدا سۇدىكى چوڭ-چوڭ مەخلۇقلارنى، شۇنداقلا سۇلاردا مىغ-مىغ جانىۋارلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ۋە ھەرخىل ئۇچار-قاناتلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 22 خۇدا بۇ جانلىقلارغا بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «نەسىلىنىپ، كۆپىيىپ، دېڭىز سۇلىرىنى تولدۇرۇڭلار، ئۇچار-قاناتلارمۇ يەر يۈزىدە ئاۋۇسۇن» دېدى. 23 شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ بەشىنچى كۈن بولدى. 24 خۇدا يەنە: «يەر جانىۋارلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە چىقارسۇن - مال-چارۋىلارنى، ئۆمۈلگۈچى جانىۋارلارنى ۋە ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ئايرىدە قىلسۇن» - دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. 25 شۇنداق قىلىپ خۇدا يەردىكى ياۋايى ھايۋانلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە، مال-چارۋىلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ۋە يەر يۈزىدە ئۆمۈلگۈچى بارلىق جانىۋارلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ياراتتى. خۇدا بۇنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 26 ئاندىن خۇدا: «ئۆز سۈرەت-ئوبرازىمىزدا، بىزگە ئوخشايدىغان قىلىپ ئىنساننى ياراتايلى. ئۇلار دېڭىزدىكى بېلىقلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، بارلىق مال-چارۋىلارغا، پۈتكۈل يەر يۈزىگە ۋە يەر يۈزىدىكى بارلىق ئۆمۈلگۈچى جانىۋارلارغا ئىگىدارچىلىق قىلسۇن» دېدى. 27 شۇنداق قىلىپ، خۇدا ئىنساننى ئۆز سۈرەت-ئوبرازىدا ياراتتى؛ ئۇنى ئۆزىنىڭ سۈرىتىدە ياراتتى؛ ئۇلارنى ئەركەك-چىشى قىلىپ ياراتتى. 28 خۇدا ئۇلارغا

1 مۇقەددەمدە خۇدا ئاسمانلار بىلەن زېمىننى ياراتتى. 2 ئۇ چاغدا يەر بولسا شەكىلسىز ۋە قۇيۇرۇق ھالەتتە بولدى؛ قاراڭغۇلۇق چوڭقۇر سۇلارنىڭ يۈزىنى قاپلىدى؛ خۇدانىڭ روھى چوڭقۇر سۇلار ئۈستىدە لەرزەن پەرۋاز قىلاتتى. 3 خۇدا: «يورۇقلۇق بولسۇن!» دېۋىدى، يورۇقلۇق پەيدا بولدى. 4 خۇدا يورۇقلۇقنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆردى؛ خۇدا يورۇقلۇق بىلەن قاراڭغۇلۇقنى ئايرىدى. 5 خۇدا يورۇقلۇقنى «كۈندۈز»، قاراڭغۇلۇقنى «كېچە» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ تۇنجى كۈن بولدى. 6 ئاندىن خۇدا: - سۇلارنىڭ ئارىلىقىدا بىر بوشلۇق بولسۇن ۋە سۇلار [يۇقىرى-تۆۋەن] ئىككىگە ئايرىلىپ تۇرسۇن، دېدى. 7 شۇنىڭ بىلەن خۇدا بىر بوشلۇق ھاسىل قىلىپ، سۇلارنى بوشلۇقنىڭ ئاستىغا ۋە بوشلۇقنىڭ ئۈستىگە ئايرىۋەتتى؛ ئىش ئەنە شۇنداق بولدى. 8 خۇدا بۇ بوشلۇقنى «ئاسمان» دەپ ئاتىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئىككىنچى كۈن بولدى. 9 ئاندىن خۇدا: «ئاسماننىڭ ئاستىدىكى سۇلار بىر بەرگە يىغىلسۇن، قۇرۇق تۇپراق كۆرۈلسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. 10 خۇدا قۇرۇق تۇپراقنى «يەر»، يىغىلغان سۇلارنى بولسا «دېڭىزلار» دەپ ئاتىدى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 11 ئاندىن خۇدا يەنە: «يەر ھەرخىل ئۆسۈملۈكلەرنى، ئورۇقلۇق ئوتياشلارنى، مېۋە بېرىدىغان دەرەخلەرنى تۈرلىرى بويىچە ئۆزىدە ئۈندۈرسۇن! مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئورۇقلىرى بولسۇن!» دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى؛ 12 يەردىكى ئۆسۈملۈكلەرنى، يەنى ئورۇق چىقىدىغان ئوتياشلارنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە، مېۋە بېرىدىغان، يەنى مېۋىلەرنىڭ ئىچىدە ئورۇقلىرى بولغان دەرەخلەرنى ئۆز تۈرلىرى بويىچە ئۈندۈردى. خۇدا بۇلارنىڭ ياخشى بولغانلىقىنى كۆردى. 13 شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر ئوتتى، بۇ ئۈچىنچى كۈن بولدى. 14 خۇدا يەنە: «كۈندۈز بىلەن كېچىنى ئايرىپ بېرىش ئۈچۈن ئاسمانلاردا يورۇقلۇق جىسىملار بولسۇن. ئۇلار كۈنلەر، پەسىللەر ۋە يىللارنى ئايرىپ تۇرۇشقا بەلگە بولسۇن؛ 15 ئۇلار ئاسمانلاردا تۇرۇپ نۇر چىقارغۇچى

بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلىپ: «سەلەر نەسلىلىنىپ، كۆپىيىپ، [مېۋىلىرى] يېيىشلىك ھەرخىل دەرەخنى ئۆندۈردى، ئۇ يەنە يەر يۈزىنى تولدۇرۇپ بويسۇندۇرۇڭلار، دېڭىزدىكى بېلىقلار، باغنىڭ ئوتتۇرسىدا «ھاياتلىق دەرەخى» ۋە «ياخشى بىلەن ياماننى ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا، شۇنىڭدەك يەر يۈزىدە يۈرىدىغان بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نى ئۆندۈردى. 10 باغنى سۇغرىشقا ھەربىر ھاياۋانلارغا ئىگىدارچىلىق قىلىڭلار» دېدى. 29 ئاندىن ئېرەمدىن بىر دەريا ئېقىپ چىقتى، ئاندىن بۆلۈنۈپ، تۆت خۇدا يەنە: «مانا، مەن پۈتكۈل يەر يۈزىدىكى ئۇرۇقلۇق ئوتياشلار ئېقىن بولدى. 11 بىرىنچى ئېقىننىڭ نامى بېشون بولۇپ، ئالتۇن بىلەن ئۇرۇقلۇق مېۋە بېرىدىغان ھەربىر دەرەخلەرنى سىلەرگە ئۇزۇقلۇق بولسۇن دەپ بەردىم، 30 شۇنداقلا يەردىكى بارلىق يۇرتنىڭ ئالتۇنى ناھايىتى ئېسىل ئىدى، شۇ يەردە پۇراقلىق جانۋارلار بىلەن ئاسماندىكى بارلىق ئۇچار-قاناتلار ۋە يەر دېۋىراقاي بىلەن ئاق ھېقىمۇ چىقدۇ. 13 ئىككىنچى دەريانىڭ يۈزىدە بارلىق ئۆمىگۈچىلەرگە، يەنى بارلىق جان-جانىۋارلارغا نامى گېھون بولۇپ، پۈتكۈل كۆش زېمىنى ئايلىنىپ ئۆتدۇ. ئۇزۇقلۇق بولسۇن دەپ بارلىق گۈل-گىياھلارنى بەردىم» 14 ئۈچىنچى دەريانىڭ نامى دىجە بولۇپ، ئاشۇرنىڭ شەرقىدىن دېۋىدى، دەل شۇنداق بولدى. 31 خۇدا ياراتقانلارنىڭ ئېقىپ ئۆتدۇ، تۆتىنچى دەريانىڭ نامى ئەفرات ئىدى. 15 ھەممىسىگە سەپسىلىپ قارىدى، ۋە مانا بۇلارنىڭ ھەممىسى پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى ئېلىپ ئېرەم يېغىغا ئىشلەپ، ناھايىتى ياخشى بولغانىدى. شۇ تەرىقىدە كەچ بىلەن سەھەر پەرۋىش قىلسۇن دەپ ئۇنى شۇ يەرگە قويۇپ قويدى. 16 پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە ئەمر قىلىپ: باغدىكى ھەربىر ئوتى، بۇ ئالتىنچى كۈن بولدى.

2 شۇنداق قىلىپ ئاسمان بىلەن زېمىن، پۈتكۈل مەۋجۇداتلىرى بىلەن قوشۇلۇپ يارىتىلىپ بولدى. 2 خۇدا يەتتىنچى كۈنگىچە قىلىدىغان ئىشنى تاماملىدى. ئۇ يەتتىنچى كۈنى بارلىق يارىتىش ئىشنى توختىتىپ ئارام ئالدى. 3 يەتتىنچى كۈنى خۇدا بارلىق يارىتىش ئىشلىرىدىن ئارام ئالغان كۈن بولغانلىقى ئۈچۈن، شۇ كۈنى بەختلىك كۈن قىلىپ، ئۇنى «مۇقەددەس كۈن» دەپ بېكىتتى. 4 پەرۋەردىگار خۇدا زېمىن بىلەن ئاسماننى ياراتقان كۈنىدە، ئاسمان-زېمىننىڭ يارىتىلىش جەريانىنىڭ تارىخلىرى مۇنداق: 5 - زېمىندا تېخى ھېچ گۈل-گىياھ، يەردە ھېچ ئوتياش ئۆمىگەندى، چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا يەر يۈزىگە ھۆل-يېغىن ياغدۇرغانىدى، شۇنداقلا يەر تېرىيدىغان ئادەم يوق ئىدى. 6 لېكىن يەردىن بۇلاق سۈيى چىقىپ، تامام يەر يۈزىنى سۇغاردى. 7 ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنى يەرنىڭ توپىسىدىن ياساپ، ھاياتلىق نەپەسنى ئۇنىڭ بۇرغىغا پۈتۈلدى، شۇنىڭ بىلەن ئادەم تىرىك بىر جان بولدى. 8 ئاندىن كېيىن پەرۋەردىگار خۇدا مەشرىق تەرەپتە ئېرەم دېگەن جايدا بىر باغ بىنا قىلىپ، ياسىغان ئادەمنى شۇ يەرگە ئورۇنلاشتۇردى. 9 پەرۋەردىگار خۇدا يەردىن كۆزنى قاملاشتۇرىدىغان چىرايلىق،

دەرەخ مېۋىلىرىدىن خالىغىنىگىچە يە، 17 ئەمما «ياخشى بىلەن ياماننى بىلگۈزگۈچى دەرەخ»نىڭ مېۋىسىدىن يېمىگەن، چۈنكى ئۇنىڭدىن يېگەن كۈنۈگە جەزەمەن ئۆلسەن، - دېدى. 18 ئاندىن پەرۋەردىگار خۇدا يەنە سۆز قىلىپ: - ئادەمنىڭ يالغۇز تۇرۇشى ياخشى ئەمەس، مەن ئۇنىڭغا ماس كېلىدىغان بىر ياردەمچى ھەمراھنى ياساپ بېرىم، - دېدى. 19 پەرۋەردىگار خۇدا تۇپراقتىن دالادىكى بارلىق جانۋارلار بىلەن ئاسماندىكى ھەممە ئۇچار-قاناتلارنى ياسىغانىدى، ئۇلارغا ئادەمنىڭ نېمە دەپ ئات قويدىغانلىقىنى بىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئۇلارنى ئادەمنىڭ ئالدىغا كەلتۈردى. ئادەم ھەربىر جانۋارغا نېمە دەپ ئات قويغان بولسا، ئۇنىڭ ئېتى شۇ بولۇپ قالدى. 20 بۇ تەرىقىدە ئادەم ھەممە مال-چارۋىلارغا، ئاسماندىكى ئۇچار-قاناتلارغا ۋە دالادىكى ھەربىر جانۋارلارغا ئات قويدى، ۋە ھالەنكى، ئادەم ئۆزىگە ماس كېلىدىغان ھېچبىر ياردەمچى ھەمراھ ئۇچراتمىدى. 21 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمگە بىر قاتتىق ئۇيغۇ سالىدى، ئۇ ئۇخلاپ قالدى. ئۇ ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇ ئۇنىڭ بىقىنىدىن بىر ئاز ئېلىپ، ئاندىن ئۇنىڭ ئورنىنى ئەت-گۆش بىلەن ئېتىپ قويدى. 22 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئادەمنىڭ بىقىنىدىن ئالغان شۇ قىسىمدىن بىر ئايالىنى ياساپ، ئۇنى

ئادەمنىڭ قېشىغا ئەكەلدى. 23 ئادەم ئاتا خۇشال بولۇپ: - مانا بۇ سۈڭەكلىرىمدىكى سۈڭەك، ئېتىمدىكى ئەت بولغاچ، «ئايال» يېدىڭمۇ-يا؟ - دېدى. 12 ئادەم جاۋاب بېرىپ: - سەن ماڭا دەپ ئاتالسۇن، چۈنكى ئۇ ئەردىن ئېلىنغاندۇر، - دېدى. 24 ھەمراھ بولۇشقا بەرگەن ئايال دەرەخنىڭ مېۋىسىدىن ماڭا شۇنىڭ ئۈچۈن نەرسىنى ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلىپ، ئۆز ئايالىغا بەرگەندى، مەن يېدىم، - دېدى. 13 پەرۋەردىگار خۇدا باغلىنىپ بىر بولۇپ، ئىككىسى بىر تەن بولدى. 25 ئادەم ئاتا باغلىنىپ ئايالى ھەر ئىككىسى يالڭىچ بولسۇمۇ، ھېچ ئۆيلىمەيتتى. - بىلان مېنى ئالداپ ئازدۇرسا، مەن يەپ سايتمەن، - دېدى. 14 پەرۋەردىگار خۇدا بىلانغا مۇنداق دېدى: - «بۇ قىلغىنىڭ ئۈچۈن، سەن ھەممە مال-چارۋىلاردىن، دادلىدىكى بارلىق ھايۋاناتلاردىن بەركەك لەنەتكە قالسەن؛ قورسىقىڭ بىلەن بېغىرلاپ مېڭىپ، ئۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە توپا يەيسەن. 15 ۋە مەن سەن بىلەن ئايالنىڭ ئارىسىغا، سېنىڭ نەسلىڭ بىلەن ئايالنىڭ نەسلىنىڭ ئارىسىغا ئۈچمەنلىك سالىمەن، ئۇ سېنىڭ بېشىڭنى دەسسەپ زەخمىلەندۈرىدۇ، سەن قوپۇپ ئۆلۈش ئۈچۈن [چېقىپ] زەخمىلەندۈرسەن». 16 ئاندىن خۇدا ئايالغا: - «سېنىڭ ھامىلىدارلىقىڭنىڭ جاپا-مۇشەققەتلىرىنى كۆپەيتىمەن، سەن قاتتىق تولغاق ئىچىدە بوشىنىسەن، سەن ئېرىڭدىن ئۆستۈن تۇرۇشقا ھەۋەس قىلساڭمۇ، ئۇ ئۆستۈڭدىن خوجىلىق قىلىدۇ» - دېدى. 17 ئاندىن ئۇ ئادەم ئاتاغا: - «سەن ئايالنىڭ سۆزىگە قۇلاق سېلىپ، مەن ساڭا يە، دەپ ئەمر قىلغان دەرەختتىن يېگىنىڭ تۈپەيلىدىن، سېنىڭ تۈپەيلىڭدىن يە-تۇپراق لەنتىمگە ئۇچرايدۇ، ئۆمرۈڭنىڭ بارلىق كۈنلىرىدە پەقەت جاپالىق ئىشلەپلا، ئاندىن ئۆلۈش ئۈچۈن ئۆزۈڭنىڭ ئۆزۈڭنىڭ 18 يەر ساڭا تىكەن بىلەن قامغاق ئۇندۇرىدۇ، شۇنداقتىمۇ سەن يەردىكى زىرائەت-ئۆتياشلارنى يەيسەن. 19 تاكى سەن تۇپراققا قايىقۇچە يۈز-كۈزۈك تەرگە چۈمگەندە، ئاندىن نان يېيەلەيسەن، چۈنكى سەن ئەسلى تۇپراقتىن ئېلىنغانسەن؛ سەن ئەسلىدە توپا بولغاچ، يەنە توپىغا قايتىسەن» - دېدى. 20 ئۇنىڭ ئايالى بارلىق جان ئىگىلىرىنىڭ ئانىسى بولدىغىنى ئۈچۈن ئادەم ئۇنىڭغا «ھاۋا» دەپ ئات قويدى. 21 پەرۋەردىگار خۇدا ئادەم ئاتا بىلەن ئۇنىڭ ئايالىغا ھايۋان تېرىلىرىدىن كىيىم قىلىپ كىيىدۈرۈپ قويدى. 22 پەرۋەردىگار خۇدا سۆز قىلىپ: - مانا، ئادەم بىزەردىن بىرىگە ئوخشاپ قالدى، ياخشى بىلەن ياماننى بىلدى. ئەمدى قولىنى ئۆزىتىپ ھاياتلىق دەرىخىدىن ئېلىپ يەۋىلىپ، تا

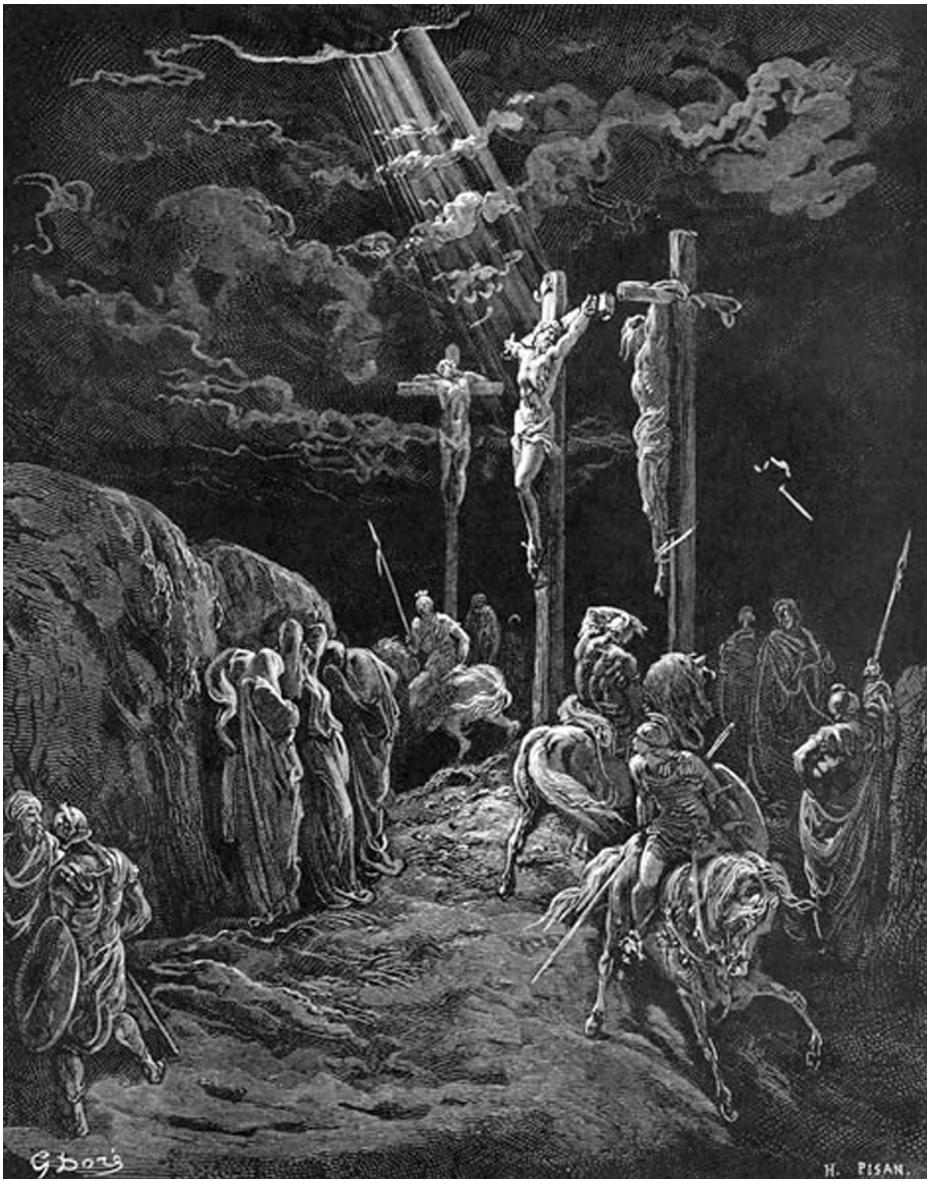
3 يەر يۈزىدە بىلان رەب پەرۋەردىگار ياراتقان دادلىدىكى ھايۋاناتلارنىڭ ھەممىسىدىن ھىيلىگەر ئىدى. ئۇ ئايالدىن: - خۇدا راستتىنلا باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ مېۋىسىدىن يەڭگىلار، دېدىمۇ؟ - دەپ سورىدى. 2 ئايال بىلانغا جاۋاب بېرىپ: - باغدىكى دەرەخلەرنىڭ مېۋىلىرىنى يېسەك بولدىمۇ، 3 ئەمما باغنىڭ ئۆتۈرسىدىكى دەرەخنىڭ مېۋىسى توغرىسىدا خۇدا: «بۇنىڭدىن يەڭگىلار، قولىمۇ تەڭگۈزۈمەڭلار، بولمىسا ئۆلۈسۈر» دېگەن، دېدى. 4 بىلان ئايالغا: - ئۇنداق ئەمەس! ھەرگىز ئۆلمەيسىلەر! 5 بەلكى سىلەر ئۇنى يېگەن كۈنۈڭلاردا، خۇدا كۈزۈڭلارنىڭ ئېچىلىپ، خۇداغا ئوخشاش ياخشى بىلەن ياماننى بىلىدىغان بولۇپ قالدىغانلىقىڭلارنى بىلىدۇ، - دېدى. 6 ئايال دەرەخنىڭ [مېۋىسىنىڭ] يەكلىك ئۈچۈن ياخشىلىقىنى، ئۇنىڭ كۈزۈنى قاملاشتۇرىدىغانلىقىنى كۆرۈپ، ھەمدە دەرەخنىڭ ئادەمنى ئەقىللىق قىلىدىغان جەلپكارلىقىنى كۆرۈپ، مېۋىدىن يېدى ۋە ئۇنىڭدىن يېنىدا تۇرغان ئېرىگىمۇ بەردى؛ ئۇمۇ يېدى. 7 يېيىشى بىلەنلا ھەر ئىككىسىنىڭ كۈزلىرى ئېچىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ يالڭىچ ئىكەنلىكىنى بىلىپ، ئەنجۈر يوپۇرماقلىرىنى ئېلىپ بىر-بىرىگە ئۇلاپ تىكىپ، ئۆزلىرىگە ياپقۇچ قىلىپ تارتتى. 8 كۈن سالىقىلىغاندا، ئۇلار پەرۋەردىگار خۇدانىڭ باغدا ماڭغان شەپسىنى ئاڭلاپ قېلىپ، ئادەم ئايالى بىلەن پەرۋەردىگار خۇدانىڭ ھازىر بولغىنىدىن قېچىپ باغدىكى دەرەخلەرنىڭ ئارىسىغا يوشۇرۇنۇۋالدى. 9 لېكىن پەرۋەردىگار خۇدا تۇتۇلۇپ ئادەمنى چاقىرىپ ئۇنىڭغا: سەن نەدە؟ - دېدى. 10 ئادەم ئاتا جاۋاب بېرىپ: - مەن باغدا شەپەڭنى ئاڭلاپ، يالڭىچ تۇرغىنىم ئۈچۈن قورقۇپ كېتىپ، يوشۇرۇنۇۋالدىم، - دېدى. 11 [خۇدا] ئۇنىڭغا: - يالڭىچ ئىكەنلىكىڭنى ساڭا كىم ئېيتتى؟

ئەبەدگىچە ياشاۋەرمەسلىكى ئۈچۈن [ئۇنى توسۇشنىز كېرەك]، سەن يەرگە ئىشلىسەڭمۇ ئۇ بۇنىڭدىن كېيىن ساڭا قۇۋۋىتىنى دەيدى. 23 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار خۇدا ئۇنى ئېرەم باغدىن قوغلاپ چىقىرىۋەتتى؛ شۇنداق قىلىپ ئۇنى يەرگە ئىشلەيدىغان، بولسەن، - دەيدى. 13 بۇنى ئاڭلاپ قاتتىق پەرۋەردىگارغا يەنى تۇزى ئەسلى ئاپىرىدە قىلىنغان تۇپراققا ئىشلەيدىغان قىلىپ قويدى. 24 ئادەمنى قوغلىۋېتىپ، ھاياتلىق دەرىجىگە بارىدىغان يولنى مۇھاپىزەت قىلىش ئۈچۈن، ئۇ ئېرەم باغنىڭ مەشرىقى تەرىپىگە كېرۋىلارنى ۋە تۆت تەرەپكە پىرقىرايدىغان يالقۇنلۇق بىر شەمشەرنى قويۇپ قويدى.

4 ئادەمئاتا ئايالى ھاۋا بىلەن بىللە بولدى؛ ھاۋا ھامىلىدار بولۇپ قاتتىق تۇغۇپ: «مەن بىر ئادەمگە ئىگە بولدۇم - ئۇ پەرۋەردىگاردۇر!» - دەيدى. 2 ئاندىن ئۇ يەنە قاتتىق ئىنسى ھايلىنى تۇغدى. ھايل پادىچى بولدى، قاتتىق تېرىقچى بولدى. 3 بېكىتىلگەن شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەتتە شۇنداق بىر ئىش بولدىكى، قاتتىق تۇپراقنىڭ ھوسۇلىدىن پەرۋەردىگارغا ھەدىيە كەلتۈردى. 4 ھايل پادىچىدىن قاتتىق تۇپراق، يەنى ئۇلارنىڭ يىغىدىن ھەدىيە سۇندى. پەرۋەردىگار ھايلنى ۋە ئۇنىڭ سۇنغان ھەدىيەسىنى قوبۇل قىلدى. 5 لېكىن قاتتىق ۋە ئۇنىڭ سۇنغانغا قارىمىدى. شۇ ۋەجىدىن قاتتىق تولىمۇ ئاچچىق كېلىپ، چىرايى تۇتۇلدى. 6 شۇنىڭ بىلەن پەرۋەردىگار قاتتىق تېرىقچى ئاچچىقلىنىسەن؟ نېمە ئۈچۈن چىرايىڭ تۇتۇلۇپ كېتىدۇ؟ 7 ئەگەر دۇرۇس ئىش قىلساڭ، سەن كۆتۈرۈلمەيسەن؟ لېكىن دۇرۇس ئىش قىلمىساڭ، مانا گۇناھ ئىشنىڭ ئالدىدا [سېنى پايلاپ] بېغىرلاپ ياتىدۇ، ئۇ سېنى ئۆز ئىلگىگە ئالمىقى بولىدۇ؛ لېكىن سەن ئۇنىڭدىن غالىپ كېلىشىڭ كېرەك، دەيدى. 8 قاتتىق ئىنسى ھايلغا: «دالغا چىقىپ كېلى!» دەيدى. دالادا شۇ ۋەقە بولدىكى، قاتتىق ئىنسى ھايلغا قول سېلىپ، ئۇنى ئۆلتۈردى. 9 پەرۋەردىگار قاتتىق ئىشنىڭ ھايل نەدە؟ - دەپ سورىدى. ئۇ جاۋاب بېرىپ: بىلەيمەن، مەن ئىنسىنىڭ باقمۇچىسىمۇ؟ - دەيدى. 10 خۇدا ئۇنىڭغا: - سەن نېمە قىلدىڭ؟ مانا، ئىنسىنىڭ قېنى يەردىن ماڭا پەرياد كۆتۈرۈۋاتىدۇ! 11 ئەمدى ئىنسىنىڭ قولىڭدا توكۇلگەن قېنىنى قوبۇل قىلىشقا ئاغزىنى ئاچقان يەردىن قوغلىنىپ، لەنەتكە ئۇچرايسەن. 12

بىلەن بىللە بولدى. ئايالى بىر ئوغۇل تۇغۇپ، ئۇنىڭغا شېت دەپ ئات قويۇپ: قايىل ھايىلى تۆلتۈرۈۋەتكىنى ئۈچۈن خۇدا ئۇنىڭ ئورنىغا ماڭا باشقا بىر ئەۋلاد تىكلەپ بەردى، دېدى. 26 شېتتىنمۇ بىر ئوغۇل تۇغۇلدى؛ ئۇ ئۇنىڭغا ئېنوش دەپ ئات قويدى. شۇ ۋاقىتتىن تارتىپ ئادەملەر پەرۋەردىگارنىڭ نامىغا ندا قىلىشقا باشلىدى.

ئەيسا - ئى ئانا، ئۇلارنى كەچۈرگەن، چۈنكى ئۇلار ئۆزىنىڭ ئەبە قىلۋاتقانلىقىنى بىلمەيدۇ، - دېدى. [ئەشكەرلەر] چەك تاشلاپ، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى بۆلۈشۈۋالدى.

لۇقا 23:34

يۇھاننا

1

كۆرۈپ باققان ئەمەس؛ براق ئاتىنىڭ قۇچقىدا تۇرغۇچى، يەنى بىردىنبىر ئوغۇل ئۇنى ئايان قىلدى. 19 بىرۇساپىدىكى يەھۇدىيلار يەھيادىن «سەن كىمەن؟» دەپ سۇرۇشتە قىلىشقا كەسنىلار بىلەن لاۋىيىلارنى ئۇنىڭ يېنىغا ئەۋەتكەندە، ئۇنىڭ ئۇلارغا جاۋابەن بەرگەن گۇۋاھلىقى مۇنداق ئىدى: 20 ئۇ ئېتىراپ قىلىپ، ھېچ ئىككەلمەي: «مەن مەسە ئەمەسمەن» دەپ ئېنىق ئېتىراپ قىلدى. 21 ئۇلار ئۇنىڭدىن: «ئۇنداقتا ئۆزۈڭ كىم بولىسەن؟ ئىلىياس [يەيغەمبەر] مۇسەن؟» دەپ سورىدى. «ياق، مەن ئۇ ئەمەسمەن، - دەپتى ئۇ. - ئەمەس، سەن ھېلىقى يەيغەمبەر مۇسەن؟» دەپ سورىدى ئۇلار. ئۇ يەنە: «ياق! - دەپتى. 22 شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭدىن: «ئۇنداقتا، سەن زادى كىم بولىسەن؟ بىزنى ئەۋەتكەنلەرگە جاۋاب بېرىشىمىز ئۈچۈن، [بىزگە ئېيتقىن]، ئۆزۈڭ توغرىلۇق نېمە دەپسەن؟» دەپ سورىدى. 23 يەھيا مۇنداق جاۋاب بەردى: «يەشايا يەيغەمبەر بۇرۇن ئېيتقاندەك، چۆلدە «رەبىنىڭ يولىنى تۈز قىلىڭلار» دەپ تۇۋلايدىغان ئاۋازدۇرمەن! 24 ئەمدى [بىرۇساپىدىن] ئەۋەتلىگەنلەر پەرسىيىلەردىن ئىدى، ئۇلار يەنە يەھيادىن: «سەن يا مەسە، يا ئىلىياس ياكى ھېلىقى يەيغەمبەر بولساڭ، نېمە دەپ كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرسەن؟» دەپ سورىدى. 26 يەھيا ئۇلارغا مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: «مەن كىشىلەرنى سۇغىغا چۆمۈلدۈرمەن، لېكىن ئاراڭلاردا تۇرغۇچى سىلەر تونۇمىغان بىرسى بار، 27 ئۇ مەندىن كېيىن كەلگۈچى بولۇپ، مەن ھەتتا ئۇنىڭ كەشىنىڭ بوغۇقۇچىنى يېشىشىكمۇ لايىق ئەمەسمەن! 28 بۇ ئىشلار ئىئوردان دەرياسىنىڭ شەرقىي قېتىمىدىكى بەيت-ئانىيا يېزىسىدا، يەنى يەھيا يەيغەمبەر كىشىلەرنى [سۇغا] چۆمۈلدۈرۈۋاتقان يەردە يۈز بەرگەندى. 29 ئەتسى، يەھيا ئەيسانىڭ ئۆزىگە قاراپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ مۇنداق دەپتى: «مانا، پۈتكۈل دۇنيانىڭ گۇناھلىرىنى ئېلىپ تاشلايدىغان خۇدانىڭ قوزىسى! 30 مانا، مەن [سىلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى بىرسى بار، ئۇ مەندىن ئۆستۈندۈر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنيادا بولۇشتىن بۇرۇنلا بولغانىدى» دېگىم دەل مۇشۇ ئىلتىپات ئالدىم. 17 چۈنكى تەۋرات قانۇنى مۇسا [يەيغەمبەر] ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەندى، لېكىن مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت ئەيسا مەسە ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى. 18 خۇدانى ھېچكىم

مۇقەددەمدە «كلام» بار ئىدى؛ كلام خۇدا بىلەن بىللە ئىدى ھەم كلام خۇدا ئىدى. 2 ئۇ مۇقەددەمدە خۇدا بىلەن بىللە ئىدى. 3 ئۇ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلار بار ئىدى ۋە بارلىق يارىتىلغانلارنىڭ ھېچبىرى ئۇنىڭسىز يارىتىلغان ئەمەس. 4 ئۇنىڭدا ھاياتلىق بار ئىدى ۋە شۇ ھاياتلىق ئىنسانلارغا نۇر ئېلىپ كەلدى. 5 ۋە نۇر قاراڭغۇلۇقتا پارلايدۇ ۋە قاراڭغۇلۇق بولسا نۇرنى ھېچ بېسىپ چۈشەلمىگەن ئەمەس. 6 بىر ئادەم خۇدادىن كەلدى. ئۇنىڭ ئىسمى يەھيا ئىدى. 7 ئۇ گۇۋاھلىق بېرىش ئۈچۈن، يەنى ھەممە ئىنسان ئۆزى ئارقىلىق ئىشەندۈرۈلسۇن، دەپ نۇرغا گۇۋاھچى بولۇشقا كەلگەندى. 8 [يەھيانىڭ] ئۆزى شۇ نۇر ئەمەس، بەلكى پەقەت شۇ نۇرغا گۇۋاھلىق بېرىشكە كەلگەندى. 9 ھەقىقىي نۇر، يەنى پۈتكۈل ئىنساننى يورۇتقۇچى نۇر دۇنياغا كېلىۋاتقانىدى. 10 ئۇ دۇنيادا بولغان ۋە دۇنيا ئۇ ئارقىلىق بارلىققا كەلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن دۇنيا ئۇنى تونۇمىدى. 11 ئۇ ئۆزىنىڭكىلەرگە كەلگەن بولسىمۇ، براق ئۇنى تۈز خەلقى قوبۇل قىلمىدى. 12 شۇنداقتىمۇ، ئۇ ئۆزىنى قوبۇل قىلغانلار، يەنى ئۆز نامىغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدانىڭ پەرزەنتى بولۇش ھوقۇقىنى ئاتا قىلدى. 13 ئۇنى قوبۇل قىلغان مۇشۇلار يا قاندىن، يا تەلەردىن، يا ئىنسان ئەرادىسىدىن ئەمەس، بەلكى خۇدادىن تۈرەلگەن بولدى. 14 كلام ئىنسان بولدى ھەم ئارىمىزدا ماكانلاشتى ۋە بىز ئۇنىڭ شان-شەرىپىگە قارىدۇق؛ ئۇ شان-شەرەپ بولسا، ئاتىنىڭ يېنىدىن كەلگەن، مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەتكە تولغان بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنىڭكىدۇر. 15 [يەھيا ئۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىپ: «مانا، مەن [سىلەرگە]: «مەندىن كېيىن كەلگۈچى مەندىن ئۆستۈندۈر، چۈنكى ئۇ مەن دۇنياغا كېلىشتىن بۇرۇنلا بولغانىدى» دېگىم دەل مۇشۇ كىشىدۇر! - دەپ جار قىلدى] 16 چۈنكى ھەممىمىز ئۇنىڭدىكى تولۇپ تاشقانلاردىن ئىلتىپات ئۈستىگە ئىلتىپات ئالدىم. 17 چۈنكى تەۋرات قانۇنى مۇسا [يەيغەمبەر] ئارقىلىق يەتكۈزۈلگەندى، لېكىن مېھىر-شەپقەت ۋە ھەقىقەت ئەيسا مەسە ئارقىلىق يەتكۈزۈلدى. 18 خۇدانى ھېچكىم

32 يەھيا يەنە گۇۋاھلىق بېرىپ مۇنداق دەيدى: - مەن روھنىڭ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ناسارەتلىك ئەيسا ئىكەن! - دەيدى. 46
 پاختەك ھالىتىدە ئاسماندىن چۈشۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى بىراق ناتانىيەل: - ناسارەت دېگەن جايدىن ياخشى بىرنەمچە
 كۆردۈم. 33 مەن ئەنە سىلەدە ئۇنى بىلىمگەندىم؛ لېكىن مېنى چىقامدۇ؟! - دەيدى. كېلىپ كۆرۈپ باق! - دەيدى فىلىپ. 47
 كىشىلەرنى سۇغا چۆمۈلدۈرۈشكە ئەۋەتكۈچى ماگا: «سەن روھنىڭ چۈشۈپ، كىمىنىڭ ئۈستىگە قونغانلىقىنى كۆرسەڭ،
 توغرىلۇق: - مانا، ئىچىدە قىلچە ھىيلە-مىكراسى يوق ھەقىقىي بىر
 ئۇ كىشىلەرنى مۇقەددەس روھقا چۆمۈلدۈرگۈچى بولىدۇ!» ئىسرائىللىق! - دەيدى. 48 ناتانىيەل: - مېنى قەيەردىن بىلىدىڭ؟
 دېگەندى. 34 مەن دەرۋەقە شۇ ئىشنى كۆردۈم، شۇڭا ئۇنىڭ - دەپ سورىدى. ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىپ: - فىلىپ
 ھەقىقەتەن خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بەردىم! سېنى چاقىرىشتىن ئاۋۋال، سېنىڭ ئەنجۈر دەرىخىنىڭ تۈۋىدە
 35 ئەتىسى، يەھيا ئىككى مۇخلىسى بىلەن يەنە شۇ يەردە ئولتۇرغانلىقىڭنى كۆرگەندىم، - دەيدى. 49 ناتانىيەل جاۋابىن:
 تۇراتتى. 36 ئۇ [ئۇ يەردىن] مېڭىپ كېتىۋاتقان ئەيسانى - ئۇستاز، سەن خۇدانىڭ ئوغلى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىسىن! -
 كۆرۈپ: - قاراڭلار! خۇدانىڭ قوزىسى! - دەيدى. 37 ئۇنىڭ دەيدى. 50 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابىن: - سېنى ئەنجۈر دەرىخىنىڭ
 بۇ سۆزىنى ئاڭلىغان ئىككى مۇخلىس ئەيسانىڭ كەينىدىن تۈۋىدە كۆرگەنلىكىمنى ئېيتقانلىقىم ئۈچۈن ئىشىنىۋاتامسەن؟
 مېڭىشتى. 38 ئەيسا كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئۇلارنىڭ ئەگىشىپ بۇنىڭغۇ چوڭ ئىشلارنى كۆرسەن! - دەيدى 51 ۋە يەنە: -
 كېلۋاتقىنىنى كۆرۈپ ئۇلاردىن: - نېمە ئەزەبىسىلەر؟ - دەپ بەرھەق، بەرھەق سىلەرگە ئېيتىپ قويايلى، سىلەر ئاسمانلار
 سورىدى. ئۇلار: - رابىي (بۇ ئىبرانىچە سۆز بولۇپ، «ئۇستاز» ئېچىلىپ، خۇدانىڭ پەرشتىلىرىنىڭ ئىنسانلارنىڭ ئۈستىدىن
 دېگەن مەنىدە)، قەيەردە تۇرسەن؟ - دەيدى. 39 - بېرىپ چىقىپ-چۈشۈپ يۈرىدىغانلىقىنى كۆرسەلسە! - دەيدى.

2 ئۈچىنچى كۈنى، گاللىيەدىكى كاناپىزىسىدا بىر توي بولدى. ئەيسانىڭ ئانىسى [مەرەپەم] ئۇ يەردە ئىدى 2 ھەم ئەيسا ۋە
 ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىمۇ توپقا تەكلىپ قىلىنغانىدى. 3 تويدا شاراب يەھيا [پەيغەمبەرنىڭ] يۇقىرىقى سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيسانىڭ
 كەينىدىن ماڭغان ئىككىلەرنىڭ بىرى سمون پېترۇسنىڭ ئىنىسى ئاندىرياس ئىدى. 41 ئاندىرياس ئاۋۋال ئۆز ئاكاىسى
 سموننى تېپىپ، ئۇنىڭغا: - بىز «مەسھ» نى تاپتۇق! - دەيدى («مەسھ» ئىبرانىچە سۆز بولۇپ، گرىك تىلىدا «خىرستوس»
 دەپ تەرجىمە قىلىندۇ) 42 ۋە ئاكاىسى ئەيسانىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى. ئەيسا ئۇنىڭغا قاراپ: سەن يۇنۇسنىڭ ئوغلى
 سمون، بۇنىڭدىن كېيىن «كېفاس» دەپ ئاتىلىسەن، - دەيدى (مەنىسى «تاش» تۇر). 43 ئەتىسى، ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىگە
 يول ئالماقچى ئىدى. ئۇ فىلىپنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: - ماگا ئەگىشىپ ماڭ! - دەيدى 44 (فىلىپ بەيت-سائىدلىق بولۇپ، ئاندىرياس
 بىلەن پېترۇسنىڭ يۇرتى ئىدى). 45 فىلىپ ناتانىيەلنى تېپىپ، ئۇنىڭغا: - مۇسا پەيغەمبەر تەۋراتتا ۋە باشقا پەيغەمبەرلەرمۇ
 [يازىملىرىدا] بېشارەت قىلىپ يازغان زاتنى تاپتۇق. ئۇ بولسا

چاكارلار بلەتتى) توي باشقۇرغۇچى توي بولۇۋاتقان يىگىتنى شۇنداقلا مۇقەددەس يازمىلاردىكى بۇ ھەقتىكى بېشارەتكە چاقىرىپ، 10 ئۇنىڭغا: - ھەربىر [توي قىلغۇچى] ياخشى شارابى توينىڭ بېشىدا قويدۇ، ئاندىن مېھمانلار قانغۇچە ئىچكەندىن كېيىن، ناچىرىنى قويدۇ، ئەجەبا، سەن ياخشى شارابى مۇشۇ چاغقىچە ساقلاپسەن! - دېدى. 11 بۇ بولسا، ئەيسا كۆرسەتكەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنىڭ دەسلەپكىسى بولۇپ، گاللىيەنىڭ كانا يېزىسىدا كۆرسىتىلگەندى. بۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىنىڭ شان- شەرىپىنى ئايبان قىلدى، ۋە ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 12 بۇ ئىشتىن كېيىن ئۇ، ئانىسى، ئىنسىلىرى ۋە مۇخلىسلىرى بىلەن كەپەرنائۇم شەھىرىگە چۈشۈپ، ئۇ يەردە بىرنەچچە كۈن تۇردى. 13 يەھۇدىيلارنىڭ «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» غا يېقىن قالغاندا، ئەيسا يېرۇسالېمغا باردى. 14 ئۇ ئىبادەتخانا [ھويلىلاردا] كالا، قوي ۋە كەپتەر-پاختەك ساتقۇچىلارنى ھەم ئۇ يەردە ئولتۇرغان پۇل تېگىشكۈچىلەرنى كۆردى. 15 ئۇ تاندىن قاچما ياساپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى قوي- كاللىرى بىلەن قوشۇپ ئىبادەتخانىدىن ھەيدەپ چىقاردى. پۇل تېگىشكۈچىلەرنىڭ پۇللىرىنى چېچىپ، شەھەرلىرىنى ئورۇۋەتتى 16 ۋە پاختەك- كەپتەر ساتقۇچىلارغا: - بۇ نەرسىلەرنى بۇ يەردىن ئېلىپ كېتىش! ئاتامنىڭ تويىنى سودا-سېتىق تويى قىلىشۇالما! - دېدى. 17 بۇنى كۆرگەن مۇخلىسلىرى [زەبۇردا] مۇنداق پۈتۈلگىنىنى ئېسىگە ئېلىشتى: «سېنىڭ [مۇقەددەس] تويۇڭگە بولغان ئولتۇق مۇھەببەتتەم ئۆزۈمنى چۇلغۇۋالدى!»، 18 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇ ئىشلارغا ئىنكاس بىلدۈرۈپ ئۇنىڭدىن: - بۇنداق ئىشلارنى قىلغانكەنەنە، قېنى، بىزگە نېمە مۆجىزىلىك ئالامەتنى كۆرسىتىپ بېرىسەن؟! - دەپ سورىدى. 19 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - ئۇشۇ ئىبادەتخانىنى چۇۋۇۋەتسەڭلار، مەن ئۈچ كۈن ئىچىدە ئۇنى يىڭىۋاشتىن قۇرۇپ چىقىمەن، - دېدى. 20 شۇنىڭ بىلەن بۇ يەھۇدىيلار يەنە ئۇنىڭغا: - بۇ ئىبادەتخانىنى ياساۋاتقىلى ھازىرغىچە قىرىق ئالتە يىل بولغان تۇرسا، سەن ئۇنى قانداقسىگە ئۈچ كۈندىلا قۇرۇپ چىقالايسەن؟! - دېدى. 21 ھالبۇكى، ئۇنىڭ «ئىبادەتخانا» دېگىنى ئۇنىڭ ئۆز تېنىنى كۆرسەتكەندى. 22 شۇڭا، ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلگەندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى ئۇنىڭ بۇ دېگىنىنى ئېسىگە ئالدى ۋە

3 يەھۇدىيلار [كېڭەشچىسىنىڭ] پەرىسەيلەردىن بولغان نىكودىم ئىسىملىك بىر يولباشچىسى بار ئىدى. 2 بۇ ئادەم بىر كېچىسى ئەيسانىڭ ئالدىغا كېلىپ: - ئۇستاز، سېنىڭ خۇدادىن كەلگەن تەلىم بەرگۈچى ئىكەنلىكىڭنى بىلىمىز. چۈنكى خۇدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولسا، ھېچكىمنىڭ سەن كۆرسەتكەن بۇ مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسىتىشى قەتئىي مۇمكىن ئەمەس، - دېدى. 3 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن: - بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، ھېچكىم يۇقىرىدىن تۇغۇلمىغىچە، خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنى كۆرەلمەس! - دېدى. 4 نىكودىم: - ئادەم قېرىغىنىدا قانداقۇ قايتىدىن تۇغۇلسۇن؟ ئانىسىنىڭ قورسىقىغا قايتا كىرىپ تۇغۇلۇشى مۇمكىنمۇ؟! - دەپ سورىدى. 5 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، ھەم سۇدىن، ھەم روھتىن تۇغۇلمىغىچە، ھېچكىم خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا كىرەلمەس! 6 ئەتىدىن تۇغۇلغان بولسا ئەتىمۇ، روھتىن تۇغۇلغان بولسا روھتۇر. 7 ساڭا: «يۇقىرىدىن تۇغۇلۇشۇڭلار كېرەك» دېگىنىمگە ھەيران قالما. 8 شامال خالىغان تەرەپكە سوقدۇ، سەن ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايسەن، لېكىن قەيەردىن كېلىپ، قەيەرگە بارىدىغىنىنى بىلمەيسەن. روھتىن تۇغۇلغان ھەربىرىمۇ شۇنداق تۇرۇر. 9 نىكودىم يەنە جاۋابەن ئەيساغا: - بۇ ئىشلار قانداقۇ مۇمكىن بولار؟ - دېدى. 10 ئەيسا ئۇنىڭغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: - «سەن ئىسرائىلنىڭ ئولمىسى تۇرۇپ، بۇ ئىشلار بىلمەيسەن؟ 11 بەرھەق، بەرھەق، مەن ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، بىز بىلىگىنىمىزنى

ئېتىمىز ۋە كۆرگىنىمىزگە گۇۋاھلىق بېرىمىز، لېكىن سىلەر بىزنىڭ گۇۋاھلىقىمىزنى قوبۇل قىلىۋالسىلەر. 12 سىلەرگە زېمىندىكى ئىشلارنى ئېيتىپ ئىشەنمىگەن يەردە، ئەرشىتىكى ئىشلارنى يەھيانىڭ يېنىغا كېلىپ: - ئۇستاز، ئىئوردان دەرياسىنىڭ تۆپىدا ئېيتىپم قانداقۇ ئىشەنسىلەر؟ 13 تۈزى ئەرشىتە بولۇپ، ئەرشىتىن سەن بىلەن بىرگە بولغان، تۈزۈڭ [تەرىپلەپ] گۇۋاھلىق بەرگەن چۈشكۈچىدىن، يەنى ئىنسانىيەتتىن باشقا ھېچكىم ئەرشىتە بولمىدى. 14 مۇسا چۆلدە [تۈچ] يىلاننى كۆتۈرگەندەك، ۋە ھەممە ئادەم ئۇنىڭ يېنىغا كېتىشىۋاتىدۇ، - دېدى. 27 يەھيا ئىنسانىيەتتىن باشقا شۇنداق ئېگىز كۆتۈرۈلۈشى كېرەك. مۇنداق جاۋاب بەردى: - ئەگەر ئۇنىڭغا ئەرشىتىن ئاتا قىلىنغان بولسا، ئىنسان ھېچنەرسىگە ئىگە بولالمايدۇ. 28 مېنىڭ سىلەرگە: 15 شۇنداق بولغاندا، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلارنىڭ ھەممىسى ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشەلەيدۇ. (aiōnios) «مەن مەسىھ ئەمەس، پەقەت ئۇنىڭ ئالدىدا ئەۋەتىلگەنمەن» (g166 16) چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۆيىۋىدۇ، ئۆزىنىڭ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان ھەربىرىنىڭ ھالاك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. (aiōnios g166 17) خۇدا ئوغلىنى دۇنيادىكى ئىنسانلارنى گۇناھقا يېقىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ ئۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن دۇنياغا ئەۋەتتى. 18 كىمكى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا، گۇناھقا يېقىتىلەيدۇ؛ لېكىن ئېتىقاد قىلغۇچى بولسا ئاللىقاچان گۇناھقا يېقىتىلگەندۇر؛ چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ يەككە-يېگانە ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان. 19 ۋە گۇناھقا يېقىتىش سەۋەبى مانا شۇكى، نۇر دۇنياغا كەلگەن بولسىمۇ، ئىنسانلار نۇرنى ئەمەس، بەلكى قاراڭغۇلۇقنى ياخشى كۆردى، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئەمەللىرى رەزىل ئىدى. 20 چۈنكى رەزىللىك قىلغۇچى ھەربىرى نۇرنى يامان كۆرۈپ ۋە ئۆزىنىڭ قىلغان-ئەتكەنلىرىنىڭ ئاشكارا قىلىنمىسىلىقى ئۈچۈن نۇرغا كەلمەيدۇ؛ 21 لېكىن ھەقىقەتتىن يۈرگۈزگۈچى بولسا، ئەمەللىرىنى خۇداغا تايىنىپ قىلغانلىقى ئايان بولسۇن دەپ، نۇرغا كېلىدۇ. 22 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن يەھۇدىيە زېمىنىغا باردى؛ ئۇ ئۆز يەردە ئۇلار بىلەن بللە تۇرۇپ، كىشىلەرنى چۆمۈلدۈردى. (g166 23) شۇ چاغدا يەھيا [يەيغەمبەر مۇ] سالم يېزىسىنىڭ يېنىدىكى تايون دېگەن يەردە كىشىلەرنى چۆمۈلدۈرۈۋاتاتتى. چۈنكى ئۇ يەرنىڭ سۈيى مول ئىدى. كىشىلەر ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىشىپ، چۆمۈلدۈرۈشنى قوبۇل قىلىشقا 24 (چۈنكى شۇ چاغدا يەھيا تېخى زىندانغا تاشلانمىغانىدى)، 25 [شۇ ۋاقىتلاردا] يەھيانىڭ

4 ئەمدى پەرسىيەلەرنىڭ «ئەيسانىڭ مۇخلىس قىلىپ چۆمۈلدۈرگەنلىرى يەھيانىڭكىدىن كۆپ ئىكەن» دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغىنىنى رەب ئۇقتاندىن كېيىن 2 (ئەمەلىيەتتە ئەيسا ئۆزى ئەمەس، مۇخلىسلىرى چۆمۈلدۈرەتتى) 3 ئۇ

يەھۇدىيە تۆلكىسىدىن چىقىپ يەنە گاللىيەگە كەتتى. 4 ئەمدى بۇنى توغرا ئېيتىش! - دەيدى ئەيسا. 19 ئايال ئۆنگىغا: - ئويۇل ئۆستىدە سامارىيە تۆلكىسىدىن ئۆتۈش كېرەك ئىدى. تەقسىر، ئەمدى كۆردۈمكى، سىز ئەسلىدە پەيغەمبەر ئىكەنسىز! 5 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ياقۇپ ئۆز ئوغلى يۈسۈپكە بەرگەن يەرگە 20 ئاتا-بوۋىلىرىمىز بۇ تاغدا ئىبادەت قىلىپ كەلگەن، لېكىن يېقىن بولغان سامارىيەنىڭ سىخار دېگەن بىر شەھىرىگە كەلدى. سىلەر [يەھۇدىيلار] «ئىبادەتنى يېرۇسالېمدا قىلىش كېرەك!» 6 شۇ يەردە «ياقۇپنىڭ قۇدۇقى» بار ئىدى. ئەيسا سەپىرىدە دەۋاللىسلەرغۇ؟ - دەيدى. 21 ئەيسا ئۆنگىغا مۇنداق دەيدى: - چارچىغىدىن قۇدۇقنىڭ قېشىغا كېلىپ ئولتۇردى. بۇ تەخمىنەن ئالتىنچى سائەت ئىدى. 7 ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى بېجەكلىك سېتىۋېلىش ئۈچۈن شەھەرگە كىرىپ كەتكەنىدى. شۇ چاغدا، نە يېرۇسالېمدا بولۇشۇڭلارنىڭ ھاجىتى قالمىدۇ. 22 سىلەر سامارىيەلىك بىر ئايال سۇ ئالغىلى كەلدى. ئەيسا ئۆنگىغا: ئىبادەت قىلغىنىڭلارنى بىلەيسىلەر، بىراق بىز كىمگە ئىبادەت - ماڭا ئىچكىلى سۇ بەرگەن، - دەيدى. 9 ئايال ئۆنگىدىن: - قىلغىنىمىزنى بىلىمىز، چۈنكى نىجات-قۇتقۇزۇلۇش يەھۇدىيلار ئۆزىڭىز يەھۇدىي تۇرسىڭىز، مەندەك سامارىيەلىك بىر ئايالدىن ئارقىلىق بولىدۇ. 23 لېكىن شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇ - ۋە قانداقلارچە ئىچكىلى سۇ تەلەپ قىلىپ قالدىڭىز؟ - دەپ شۇنداقلا ھازىر كەلدىكى، ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلار ئاتىغا سۈرىدى (چۈنكى يەھۇدىيلار سامارىيەلىكلەر بىلەن ھېچقانداق روھ ۋە ھەقىقەت بىلەن ئىبادەت قىلىدۇ. ئانا ئۆزىگە ئەنە باردى - كەلدى قىلمايتتى). 10 ئەيسا ئۆنگىغا جاۋابەن: - شۇنداق ھەقىقىي ئىبادەت قىلغۇچىلارنى ئىزدەيمەكتە. 24 خۇدا ئەگەر سەن خۇدانىڭ سوۋغىتىنىڭ نېمىلىكى ۋە سەندىن سۇ روھتۇر ۋە ئۆنگىغا ئىبادەت قىلغۇچىلار روھ ۋە ھەقىقەت سورىغۇچىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلسەڭىدى، ئۇنداقتا سەن بىلەن ئۆنگىغا ئىبادەت قىلىشى كېرەكتۇر. 25 ئايال ئۆنگىغا: ئۆنگىدىن تىلەيتتىڭ ۋە ئۇ ساڭا ھاياتلىق سۈيىنى بېرەتتى. 11 - مەسھنىڭ، يەنى «خرىستوس» دېگەننىڭ كېلىدىغانلىقىنى ئايال ئۆنگىدىن: - تەقسىر، سۇ تارتقۇدەك ھېچنەرسىڭىز بولمىسا، ئۇنىڭ ئۈستىگە قۇدۇق چوڭقۇر تۇرسا، ھاياتلىق سۈيىنى نەدىن ئالىسىز؟ 12 ئەجەبا، بۇ قۇدۇقنى بىزگە [مىراس] قالدۇرغان ئاتىمىز - ياقۇپتىن ئۇلۇغۇسىز؟ بۇ قۇدۇقتىن ئۆزى، ئوغۇللىرى ۋە مال-ۋارانلىرىمۇ سۇ ئىچكەن - دەيدى. 13 ئەيسا ئۆنگىغا جاۋابەن: - بۇ ھاك-تاڭ قېلىشتى، لېكىن ھېچقايسىسى ئۆنگىدىن: «ئۆنگىدىن نېمە ئىزدەيسەن؟» ياكى «نېمىشقا ئۇنىڭ بىلەن سۆزلىشىسەن؟» دەپمۇ سۇنى ئىچكەن ھەركىم يەنە ئۇسسايىدۇ. 14 ئەمما مەن بېرىدىغان سۇنى ئىچكۈچى ھەركىم مەڭگۈگە ئۇسسمايدىغان بولىدۇ ۋە بەلكى مەن ئۆنگىغا بېرىدىغان سۇ ئۇنىڭ ئىچىدە ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ئېلىپ بارىدىغان، ئۇرغۇپ چىقىدىغان بىر بۇلاق بولىدۇ، - دەيدى. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 ئايال: - تەقسىر، ماڭا بۇ سۇدىن بەرگەيسىزكى، مەن يەنە ئۇسسمايدىغان ۋە مۇشۇ يەرگە سۇ تارتقىلى ئىككىنچى كەلگۈچى بولمايدىغان كېلىشكە باشلىدى. 31 شۇ ئارىلىقتا مۇخلىسلىرى ئۆنگىغا: - بولاي! - دەيدى. 16 ئەيسا: - بېرىپ ئېرىڭى بۇ يەرگە چاقىرىپ ئۇستاز، نە نەرسە يەۋالساڭمۇ؟ - دەپ ئۆتۈنۈشتى. 32 لېكىن ئۇ كەلگەن، - دەيدى. 17 - ئېرىم يوق، - دەپ جاۋاب بەردى ئۇلارغا: - مېنىڭ سىلەر بىلەن بېرىدىغان بىر بېجەكلىك بار، - دەيدى. ئايال: - ئېرىم يوق دەپ، راست ئېيتتىڭ. 18 چۈنكى بەش 33 مۇخلىسلار بىر-بىرىگە: - ئەجەبا، بىرسى ئۆنگىغا يېڭى بىر نەرسە تەگدىڭ ۋە ھازىر سەندە بولغىنى سېنىڭ ئېرىڭ ئەمەس، نەرسە ئەكېلىپ بەرگەنمىدۇ؟ - دېيىشتى. 34 ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق

دېدى: - مېنىڭ بېكەكلىكىم - مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئۇنىڭ ئالدىغا باردى ۋە: - [تۆبۈمگە] چۈشۈپ، سەكرامتا ياتقان ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە ئۇنىڭ [ماگا تاپشۇرغان] خىزمىتىنى ئوغلۇمنى ساقايتىپ بەرگەيلا! - دەپ توختىماي ئىلتىجا قىلدى. تاماملاشتۇر. 35 - سىلەر: «ھوسۇل يېغىشقا يەنە تۆت ئاي 48 شۇنىڭ بىلەن، ئەيسا ئۇنىڭغا: - سىلەر [گاللىيەلىكلەر] قالدى» دەۋاملىقىمىز؟ مانا، سىلەرگە ئېيتايكى، پېشىكلارنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەر ۋە كارامەتلەرنى كۆرمىگۈچە، ھېچ كۆتۈرۈپ ئېتىزلارغا قاراڭلار، زىرائەتلەر سارغىيىپ تۇرۇشقا تېتىقاد قىلمايسىلەر! - دېدى. 49 تۇردا ئەمەلدارى ئەيساغا: - تەبىئىي بولدى! 36 ۋە ئورمىچى ئىش ھەققىنى ئالدى ۋە مەڭگۈلۈك ھاياتقا توپلانغان ھوسۇلنى يىغدى، شۇنىڭ بىلەن تېرىغۇچى بىلەن ئورمىچى تەڭ شادلىنىدۇ. (aiōnios g166) 37 ئېيتقان سۆزىگە ئىشىنىپ، ئۆيىگە قاراپ ماڭدى. 51 يولدا چۈنكى بۇ ئىشتا «بىرى تېرىدۇ، يەنە بىرى يىغىدۇ» دېگەن سۆز ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 38 مەن سىلەرنى ئۆزۈڭلار ئەمگەك سىڭدۈرمىگەن ھوسۇلنى يىغىشقا ئەۋەتتىم؛ باشقىلار ئەمگەك قىلدى ۋە سىلەر ئۇلارنىڭ ئەمگىكىنىڭ مېۋىسىنى ئېلىشقا نېسىپ بولدىڭلار. 39 شۇ شەھەردىكى نۇرغۇن سامارىيەلىكلەر ھېلىقى ئايالنىڭ: «ئۇ ھاياتدا قىلغانلىرىمنىڭ ھەممىسىنى ماگا ئېيتىپ بەردى» دېگەن گۇۋاھلىق سۆزىنى ئاڭلاپ، ئەيساغا ئېتىقاد قىلدى. 40 شۇڭا، ئۇلار ئۇنىڭ ئالدىغا كېلىپ، ئۇنىڭ ئۆزلىرى بىلەن بىللە تۇرۇشنى ئوتتۇرىشىشقا تۇردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۆزىدە ئىككى كۈن تۇردى. 41 ئۇنىڭ سۆز-كلامى ئارقىلىق تېخىمۇ كۆپ ئادەم ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 42 ئۇلار ئايالغا: - بىزنىڭ ئېتىقاد قىلىشىمىز ئەمدى سېنىڭ سۆزلىرىڭ سەۋەبىدىن ئەمەس، چۈنكى ئۆزىمىز ئۇنى ئاڭلىدۇق ۋە بىلدۈرۈشكە، دۇنيانىڭ قۇتقۇزغۇچىسى دەل شۇ كىشىدۇر! - دېيىشتى. 43 بۇ ئىككى كۈندىن كېيىن ئۇ شۇ يەردىن چىقىپ گاللىيەگە قاراپ ماڭدى. 44 (چۈنكى ئەيسا ئۆزى: «ھېچبىر پەيغەمبەرنىڭ ئۆز يۇرتىدا ئىززىتى يوقتۇر» دەپ گۇۋاھلىق بەرگەندى).

45 شۇنىڭ بىلەن ئۇ گاللىيەگە كەلگەندە، گاللىيەلىكلەر ئۇنىڭ [ئۆتۈپ كېتىش] ھېيتىدا يېرۇسالېمدا قىلغان ئەمەللىرىنىڭ ھەممىسىنى كۆرگەچكە، ئۇنى قارشى ئېلىشتى (چۈنكى ئۇلارمۇ ھېيتقا چىققانىدى). 46 ئەمدى ئەيسا بۇ قېتىم گاللىيەدىكى كانا يېزىسىغا يەنە باردى (ئۇ دەل شۇ يەردە سۇنى شارابقا ئايلاندۇرغانىدى). [شۇ كۈنلەردە]، كەپەرناھۇم شەھىرىدە ئوغلى كېسەل بولۇپ ياتقان بىر ئوردا ئەمەلدارى بار ئىدى. 47 ئۇ ئەيسانىڭ يەھۇدىيەدىن گاللىيەگە كەلگەنلىكىنى ئاڭلاپ،

چۈشۈرىدىغان ئادەم يوق. مەن چۈشەي دېگۈچە، باشقىلار ئىشلارنى ئۇنىڭغا ئايان قىلدۇ. 21 چۈنكى ئۆلگەنلەرنى ئاتا مېنىڭ ئالدىدا چۈشۈۋالدى، دەيدى. 8 ئەيسا ئۇنىڭغا: - قانداق تىرىلدۈرۈپ، ئۇلارغا ھاياتلىق ئاتا قىلغان بولسا، ئوغۇل ئورنۇڭدىن تۇر، ئورۇن- كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن! - شۇنىڭغا ئوخشاش ئۆزى خالىغان كىشىلەرگە ھاياتلىق ئاتا دەيدى. 9 ھېلىقى ئادەم شۇ ئاندا ساقىيىپ، ئورۇن- كۆرپىسىنى قىلدۇ. 22 ئۇنىڭدەك، ئاتا ئۆزى ھېچكىمنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم يىغىشتۇرۇپ كۆتۈرۈپ ماڭدى. شۇ كۈنى شابات كۈنى چىقارمايدۇ، بەلكى بارلىق ھۆكۈم ئىشلىرىنى ئوغۇلغا تاپشۇرغان. ئىدى. 10 شۇڭا [بەزى] يەھۇدىيلار ساقايغان كىشىگە: - بۈگۈن شابات كۈنى تۇرسا، ئورۇن- كۆرپەڭنى كۆتۈرۈش [تەۋابىھ] قىلغاندەك، ئوغۇلغىمۇ ئوخشاشلا ھۆرمەت قىلىشى ئۈچۈندۇر. ساڭا مەننى قىلىنغان! - دەيدى. 11 لېكىن ئۇ ئۇلارغا جاۋابەن: كىمكى ئوغۇلنى ھۆرمەتلىمىسە، ئۇنى ئەۋەتكۈچى ئاتىسىمۇ - مېنى ساقايتقان كىشى ئۆزى ماڭا: «ئورۇن- كۆرپەڭنى ھۆرمەتلىمىگەنلەردىن بولىدۇ. 24 - بەرھەق، بەرھەق، مەن يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» دېگەندى! - دەيدى. 12 ئۇلار ئۇنىڭدىن: سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سۆزۈمنى ئاڭلاپ، مېنى ئەۋەتمىدى ساڭا: «ئورۇن- كۆرپەڭنى يىغىشتۇرۇپ ماڭغىن» ئەۋەتكۈچىگە ئىشەنگەن ھەركىم مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن دېگەن كىشى كىم ئىكەن؟ - دەپ سوراشتى. 13 بىراق بولدى، ئۇ ئادەم سوراققا تارتىلمايدۇ، بەلكى ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا ساقايغان ئادەم ئۇنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلمەيتتى. چۈنكى ئۇ ئۆتكەن بولىدۇ. (aiōnios g166) 25 - بەرھەق، بەرھەق، مەن يەردە ئادەم كۆپ بولغانلىقتىن، ئەيسا ئۆزىنى دالدىغا ئېلىپ، سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئۆلۈكلەرنىڭ خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ ئاستىغا كېتىپ قالدى. 14 بۇ ئىشلاردىن كېيىن ئەيسا ھېلىقى ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت- سانئىتى يېتىپ كەلمەكتە، شۇنداقلا ئادەمنى ئىبادەتخانىدا تېپىپ ئۇنىڭغا: - مانا، ساقايدىڭ. ئەمدى ھازىر كەلدىكى، ئاڭلىغانلار ھاياتلىققا ئىگە بولىدۇ. 26 چۈنكى قايتا گۇناھ سادىر قىلما، بېشىڭغا تېخىمۇ ئېغىر كۆلپەت چۈشۈپ ئاتا ئۆزىدە قانداق ھاياتلىققا ئىگە بولسا، ئوغۇلغىمۇ ئۆزىدە قالمىسۇن! - دەيدى. 15 ھېلىقى ئادەم يەھۇدىيلارنىڭ قېشىغا بېرىپ، ئۆزىنى ساقايتقان ئەيسا ئىكەنلىكىنى ئۇقتۇردى. 16 سوراق قىلىش ھوقۇقىنىمۇ بەردى، چۈنكى ئۇ ئىنسان ئوغلىدۇر. ئەيسا بۇ ئىشلارنى شابات كۈنى قىلغانلىقى ئۈچۈن، يەھۇدىيلار 28 بۇنىڭغا تەتەججۈپ قىلماڭلار، چۈنكى بارلىق گۈردە ئۇنىڭغا زىيانكەشلىك قىلىشقا باشلىدى. 17 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا: ياتقانلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلايدىغان ۋاقىت كېلىدۇ 29 ۋە ئۇلار - ئاتام تا ھازىرغىچە توختىماستىن ئىش قىلىپ كەلمەكتە، شۇ ئاندا يەرلىكلەردىن چىقىشىدۇ، ياخشىلىق قىلغانلار ھاياتقا مەمۇ ئىشلەيمەن! - دەيدى. 18 شۇ سەۋەبىن يەھۇدىيلار ئۇنى تىرىلدۈرۈپ، يامانلىق قىلغانلار سوراققا تارتىلىشقا تىرىلدۈ. 30 مەن ئۆلتۈرۈشكە تېخىمۇ ئۇرۇناتتى، چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنىڭ ئۆزۈڭلۈكىدىن ھېچنەمە قىلالمايمەن، پەقەت [ئاتامدىن] ئاڭلىغىم قاندىسىنى بۇزۇپلا قالماستىن، يەنە خۇدانى «ئاتام» دەپ بويىچە ھۆكۈم قىلمەن، ۋە مېنىڭ ھۆكۈمۈم ھەققانىدۇر، چاقىرىپ، ئۆزىنى خۇداغا باراۋەر قىلغانىدى. 19 شۇڭا ئەيسا چۈنكى مېنىڭ ئىزدىگىنىم ئۆزۈمنىڭ ئىرادىسى ئەمەس، بەلكى ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دەيدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتۇر. 31 - سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئوغۇل ئۆزۈڭلۈكىدىن ھېچنەمە ئەگەر ئۆزۈم ئۈچۈن ئۆزۈم گۇۋاھلىق بەرسەم گۇۋاھلىق قىلالمايدۇ، بەلكى پەقەت ئاتىنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، ھەقىقەت ھېسابلايمىدۇ. 32 لېكىن مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق ئاندىن شۇ ئىشنى قىلدۇ. ئاتا نېمە ئىش قىلسا، ئوغۇل شۇ يېرىدىغان باشقا بىرىنى بار. ئۇنىڭ ماڭا يېرىدىغان گۇۋاھلىقىنىڭ ئىشنى ئوخشاشلا قىلدۇ. 20 چۈنكى ئاتا ئوغۇلنى سۇيىدۇ ۋە راستلىقىنى بىلمەن. 33 سىلەر يەھياغا تەلپى ئەۋەتكىنلاردا، ئۆزىنىڭ قىلىدىغان بارلىق ئىشلىرىنى ئۇنىڭغا ئايان قىلدۇ ھەم ئۇ ھەقىقەتكە گۇۋاھلىق بەرگەن 34 (ئەمەلىيەتتە)، ماڭا سىلەرنى ھەيران قالدۇرۇشقا بۇلاردىن تېخىمۇ زور ۋە ئۇلۇغ ئىنساننىڭ گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلىشىمنىڭ كېرىكى يوق،

مېنىڭ [بەھيا توغرىلىق] شۇنداق ئېيتىۋاتقىم پەقەتلا سىلەرنىڭ خالايق ئۇ كېسەللەرنى ساقايتقان مۇجىزىلىك ئالامەتلىرىنى قۇتقۇزۇلۇشۇڭلار ئۈچۈندۇر. (35 [بەھيا] بولسا كۆيۈپ نۇر كوردى ۋە ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ ماڭدى. 3 ئەيسا تاغقا چىقىپ تۇرغان بىر چىراغ ئىدى ۋە سىلەر ئۇنىڭ يورۇقىدا چىقىپ تۇرغان بىر مەرگىل شادلىنىشقا رازى بولدۇڭلار. 36 لېكىن بەھيانىڭ مەن ئۈچۈن بەرگەن گۇۋاھلىقىدە ئۇلۇغ بىر گۇۋاھلىق بار. قالغان ۋاقىت ئىدى. 5 ئەيسا بېشىنى كۆتۈرۈپ، زور بىر توپ ئۇ بولسىمۇ، ئاتا ماڭا ئادا قىلىشقا تاپشۇرغان ئەمەللەر، يەنى مەن قىلىۋاتقان ئەمەللەر، بۇلار مېنىڭ توغرىمدا ئاتىنىڭ مېنى ئەۋەتكەن ئاتا (لېكىن ئۇ بۇ سۆزنى فىلىپنى سىناش ئۈچۈن ئېيتقانىدى. چۈنكى ئۆزۈم مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگەندۇر. سىلەر ھېچقاچان ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىمىدىڭلار، قىياپىتىنى كۆرمىدىڭلار 38 ۋە ئۇنىڭ سۆز-كلامى سىلەرنىڭ ئىچكىڭلاردىن ئورۇن ئالدى، چۈنكى ئۇنىڭ ئەۋەتكىنى بولسا، ئۇنىڭغا ئىشەنمەيسىلەر. 39 مۇقەددەس يازمىلارنى قېتىرىپ ئوقۇپ ئولتۇرىسىلەر؛ چۈنكى ئۇلاردىن مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولدۇق، دەپ قارايسىلەر. دەل بۇ يازمىلار مەن ئۈچۈن گۇۋاھلىق بەرگۈچىدۇر. (aionios) 40 g166 شۇنداقسىمۇ سىلەر يەنىلا ھاياتلىققا ئېرىشىش ئۈچۈن مېنىڭ يېنىمغا كېلىشىنى خالىمايسىلەر. 41 مەن ئىنسانلارنىڭ ماختىشىنى قوبۇل قىلمايمەن؛ 42 لېكىن مەن سىلەرنى بىلىمەنكى، ئىچكىڭلاردا خۇدانىڭ مۇھەببىتى يوق. 43 مەن ئاتامنىڭ نامى بىلەن كەلگەنمەن، ئەمما سىلەر مېنى قوبۇل قىلمايسىلەر. ھالبۇكى، باشقا بىرسى ئۆز نامى بىلەن كەلسە، سىلەر ئۇنى قوبۇل قىلىسىلەر. 44 سىلەر بىر-بىرىڭلاردىن ئىززەت-شۆھرەت قوبۇل قىلىسىلەر-يۇ، يېگانە خۇدادىن كەلگەن ئىززەت-شۆھرەتكە ئىنتىلمەسەڭلەر، ئۇنداقتا سىلەر قانداقۇ ئېتىقاد قىلالايسىلەر؟! 45 بىراق مېنى ئۈستىمىزدىن ئاتىغا شىكايەت قىلدۇ، دەپ ئويلىماڭلار. ئۈستۈڭلاردىن شىكايەت قىلغۇچى مەن ئەمەس، بەلكى سىلەر ئۆمىد باغلىغان مۇسا [بەيغەمبەردۇر]. 46 چۈنكى ئەگەر سىلەر راستتىن مۇسا [بەيغەمبەرگە] ئىشەنگەن بولساڭلار، ماڭىمۇ زورلىماقچى بولغانلىقىنى بىلىپ، ئۇلاردىن ئايرىلىپ، قايتىدىن تاغقا ئىشەنگەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئۇ [مۇقەددەس يازمىلاردا] يالغۇز چىقىپ كەتتى. 16 كەچقۇرۇن، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى مەن توغرىلىق پۈتكەندۇر. 47 لېكىن ئۇنىڭ پۈتكەنلىرىگە ئىشەنمەسەڭلار، مېنىڭ سۆزلىرىمگە قانداقۇ ئىشىنىسىلەر؟! 6 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گاللىيە دېڭىزى (تېبېرىياس دېڭىزى دەپمۇ ئاتىلىدۇ) نىڭ ئۇ قېتىمغا تىتى. 2 زور بىر توپ

كۆتۈرۈلۈۋاتاتتى. 19 مۇخلىسلار پالاق ئۇرۇپ ئون-ئون بىر ئۇلارغا ئەرشتىن چۈشۈرۈلگەن نان تەقدىم قىلدى» دەپ چاقىرىمچە ماڭغاندا، ئەيسانىڭ دېڭىزنىڭ ئۈستىدە مېڭىپ پۈتۈلگەندەك، «مانا»نى يېگەن - دېيىشتى. 32 ئەيسا ئۇلارغا كېمىگە يېقىنلىشىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، قورقۇشۇپ كەتتى. مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى 20 لېكىن ئۇ ئۇلارغا: - بۇ مەن، قورقماڭلار! - دېدى. 21 ئېيتىپ قويايىكى، سىلەرگە ئاسماندىن چۈشكەن ناننى بەرگۈچى شۇنى ئاڭلاپ ئۇلار ئۇنى كېمىگە چىقىرىۋالغۇسى كەلدى، مۇسا ئەمەس، بەلكى مېنىڭ ئاتامدۇر؛ ئۇ [ھازىرمۇ] سىلەرگە ئۇ كېمىگە چىقىپلا، كېمە دەرهال ئۇلار بارىدىغان يەرگە ئاسماندىن چۈشكەن ھەقىقىي ناننى بېرىۋاتىدۇ. 33 چۈنكى يېتىپ باردى. 22 ئەتسى دېڭىزنىڭ ئۈستىدە قالغان خالايق خۇدانىڭ نېنى بولسا پۈتكۈل دۇنياغا ھاياتلىق ئاتا قىلدىغان، [ئالدىنقى كۈنى] ئۇ يەردە ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى چىققان ئەرشتىن چۈشكۈچىدۇر. 34 - تەقسىر، ھەمىشە بىزگە شۇ كېمىدىن باشقا كېمىنىڭ يوقلۇقىنى، ئەيسانىڭ مۇخلىسلىرى ناننى بېرىپ تۇرغىلىنىپ! - دېيىشتى ئۇلار. 35 ئەيسا ئۇلارغا شۇ كېمىگە چىققاندا، ئەيسانىڭ ئۇلار بىللە چىقمىغانلىقىنى، مۇنداق دېدى: - ھاياتلىق نېنى ئۈزۈمدۈرمەن! مېنىڭ يېنىمغا بەلكى مۇخلىسلىرىنىڭ ئۆزلىرىلا كەتكەنلىكىنى كۆرگەندى. كەلگەن ھەركىم ھېچقاچان ئاچ قالمادۇ، ماڭا ئېتىقاد 23 ھالبۇكى، بىرنەچچە كېمە-قوۋاق تېبىرىياس شەھىرىدىن قىلغان ھەركىم ھېچقاچان ئۇسسمايدۇ. 36 لېكىن سىلەرگە رەب تەشەككۈر ئېيتقاندىن كېيىن خەلق نان يېگەن يەرگە ئېيتقىنىدەك، سىلەر مېنى كۆرگەن بولساڭلارمۇ، ئېتىقاد يېقىن كېلىپ توختىدى. 24 شۇنىڭ بىلەن خالايق ئەيسانىڭ قىلمايۋاتىسىلەر. 37 ئاتا ماڭا تاپشۇرغانلارنىڭ ھەربىرى يېنىمغا ۋە مۇخلىسلىرىنىڭ ئۇ يەردە يوقلۇقىنى كۆرۈپلا، كېمىلەرگە كېلىدۇ ۋە مېنىڭ يېنىمغا كەلگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى ھەرگىز ئولتۇرۇپ، ئەيسانى ئىزدىگىلى كەپەرناھۇم شەھىرىگە ماڭدى. تاشلىۋەتمەيمەن. 38 چۈنكى ئۆز ئىرادىسىنى ئەمەس، بەلكى 25 ئۇلار ئۇنى دېڭىزنىڭ ئۈستىدە تېپىپ ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن بۇ يەرگە قاچان كەلدىڭ؟ - دەپ سوراشتى. 26 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، سىلەر مېنى مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرگەنلىكىڭلار بەلكى ئاخىرقى كۈنى ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تىرىلدۈرۈشۈمدىن ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى نانلاردىن يەپ تويۇنغىنىڭلار ئۈچۈن ئىزدەيسىلەر. 27 بۇزۇلۇپ كېتىدىغان پانىي ئۇزۇقلۇققا ئەمەس، بەلكى مەڭگۈ ھاياتلىققا باقىي قالدۇغان ئۇزۇقلۇققا ئىنتىلىپ ئىشلەڭلار؛ بۇنى ئىنسانئوغلى سىلەرگە بېرىدۇ؛ چۈنكى ئۇنى ئاتا، يەنى خۇدا ئۆزى مۇھۈرلەپ تەستىقلىغان، - دېدى. (aiōnios g166) 28 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنىڭدىن: - نېمىگە ئۈچۈن ئۇنىڭغا نارازى بولۇپ غوتۇلدىشىشقا باشلىدى: 42 ئىنتىلىپ ئىشلىسەك ئاندىن خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتىدە ئىشلىگەن - «بۇ يۈسۈپنىڭ ئوغلى ئەيسا ئەمەسمۇ؟ ئاتىسىنىمۇ، ئانىسىنىمۇ بولمىز؟ - دەپ سوراشتى. 29 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - تونۇيدىغان تۇرساق، يەنە قانداقلارچە: - «ئەرشتىن چۈشتۈم!» خۇدانىڭ ئىش-خىزمىتى دەل شۇكى، ئۇ ئەۋەتكىنىگە ئېتىقاد قىلىشىڭلاردۇر، - دېدى. 30 شۇنىڭ بىلەن ئۇلار يەنە: - دېدى: - [مېنىڭ توغرامدا] ئۆزئارا غوتۇلداشماڭلار. 44 ئۇنداق بولسا سەن بىزنى كۆرۈپ ئۈزۈڭگە ئىشەندۈرگۈدەك مېنى ئەۋەتكەن ئاتا ئۆزى كىشىلەرنىڭ قەلبىنى تارتقۇزىمىسا، قانداق مۇجىزىلىك ئالامەت يارىتسەن؟ زادى نېمە ئىش قىلىپ ھېچكىم مېنىڭ يېنىمغا كېلمەيدۇ، مېنىڭ يېنىمغا كەلگەن بېرىسەن؟ 31 ئاتا-بوۋىلىرىمىز چۆلدە يۈرگەندە، [زەبۇردا]: «ئۇ ھەربىرى ئاخىرقى كۈنى تىرىلدۈرمەن. 45 پەيغەمبەرلەرنىڭ

يازمىلىرىدا: «ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە خۇدا تەرىپىدىن ئۆگىتىلدى» ئىكەن! بۇنى كىم ئاڭلاپ كۆتۈرەلسۇن؟ - دېيىشى. 61 بىراق دەپ پۈتۈلگەندۇر. شۇڭا، ئاتىنىڭ [سۆزىنى] تىگىشىغان ۋە ئۆز ئىچىدە مۇخلىسلىرىنىڭ بۇ توغرىسىدا غوتۇلداشقىنى بىلگەن ئۇنىڭدىن تۈگەنگەن ھەربىرى مېنىڭ يېنىمغا كېلىدۇ. 46 بىراق بۇ ئەيسا ئۇلارغا: - بۇ سۆزۈم سىلەرنى تاپدۇرمىۇ؟ 62 ئەمدى بىرەر كىم ئاتىنى كۆرگەن دېگەنلىك ئەمەس، پەقەت خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگۈچى بولسا، ئۇ ئاتىنى كۆرگەندۇر. 47 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويمايمىكى، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگىدۇر. (aiōnios g166) 48 ھاياتلىق نېنى ئۆزۈمدۈرمەن. 49 ئاتا-بوۋىلىرىڭلار چۆللەردە «مانا» ھاياتلىقتۇر. 64 لېكىن ئاراڭلاردىن ئېتىقاد قىلغان بەزىلەر يېڭى بىلەن بەزىلەر ئۆلدى. 50 لېكىن مانا، ئەرشتىن چۈشكەن نان دەل شۇنداقكى، بىرى ئۇنىڭدىن يېگەن بولسا ئۆلەيدۇ. 51 ئەرشتىن چۈشكەن ھاياتلىق نېنى ئۆزۈمدۈرمەن، كىم دەپمۇ بۇ ئاندىن بېسە، ئەبەدىلىك بەدىگىچە ياشايدۇ. مەن بېرىدىغان شۇ نان بولسا مېنىڭ ئەت-ئېنىمدۇر، پۈتكۈل دۇنيادىكىلەر ھاياتقا ئىگە بولسۇن دەپ، مەن ئۇنى ئاتماقچىمەن. (aiōn g165) 52 خېلى كۆپ چىكىنىپ چىقىپ، ئۇنىڭ بىلەن يەنە ماڭا ئېلىدىغان بۇ سۆز بىلەن يەھۇدىيلار ئۆزئارا تالاش-تارتىش قىلىشقا باشلاپ: - بۇ ئادەم بىزنىڭ يېنىمىزگە ئۆزىنىڭ ئەت-ئېنىنى قانداق بېرەلسۇن؟! - دېيىشىتى. 53 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويمايمىكى، سىلەر ئىنسانىيەتنىڭ ئەت-ئېنىنى يېمىگۈچە ۋە قېنىنى ئىچمىگۈچە، سىلەردە ھاياتلىق بولمايدۇ. 54 ئەت-ئېنىمنى يېمىگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچمىگۈچى مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن بولىدۇ ۋە مەن ئۇنى ئاخىرقى كۈنى تېرىلدۈرمەن. (aiōnios g166) 55 چۈنكى ئەت-ئېنىم ھەقىقىي ئۇزۇقلۇق، قېنىم بولسا ھەقىقىي ئىچمىلىكتۇر. 56 ئەت-ئېنىمنى يېمىگۈچى ۋە قېنىمنى ئىچمىگۈچى مەندە ياشايدۇ ۋە مەنمۇ ئۇنىڭدا ياشايمەن. 57 ھايات ئاتا مېنى ئەۋەتكەن ۋە مەن ئاتىنىڭ بولغانلىقىدىن باشقا ئىنسانىيەتكە، مېنى يېمىگۈچى كىشى ھەم مېنىڭ ۋاستىم بىلەن ياشايدۇ. 58 مانا بۇ ئەرشتىن چۈشكەن ئاندۇر. بۇ نان ئاتا-بوۋىلىرىڭلار يېگەن «مانا» دەك ئەمەس، چۈنكى ئۇلار «مانا» نى يېيىشى بىلەن ئۆلدى، بىراق بۇ ناننى ئىستېمال قىلغۇچى بولسا مەڭگۈ ياشايدۇ! (aiōn g165) 59 بۇ سۆزلەرنى ئۆكەپەرناھۇمدىكى سىناگوگدا تەلىم بەرگەندە ئېيتقانىدى. 60 شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن نۇرغۇنلىرى بۇنى ئاڭلىغاندا: - بۇ تەلىم بەك ئېغىر

7 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا گاللىيەدە ئايلىنىپ يۈردى. ئۇ يەھۇدىيەدە ئايلىنىپ يۈرۈشىنى خالىمايتتى، چۈنكى [شۇ يەردىكى] يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا قەست قىلماقچى ئىدى. 2 بۇ چاغدا، يەھۇدىيلارنىڭ «كەپىلەر ھېيتى»غا ئاز قالغانىدى. 3 شۇڭا ئەيسانىڭ ئىنسىلىرى ئۇنىڭغا: - مۇشۇ يەردىن ئايرىلىپ يەھۇدىيەگە بارغىن، شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلىرىڭمۇ [كارامەت] ئەمەللىرىڭنى كۆرەلەيدۇ! 4 چۈنكى ئۆزىنى خەلق-ئالەمگە

تونۇتماقچى بولغان ھېچكىم يوشۇرۇن جايدا ئىش قىلمايدۇ. بۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: - مەن بىر كارامەتتى يارىتىشىم بىلەن ئەمەللەرنى قىلىۋاتقانكىنەنەنە، ئوزۇنكى دۇنياغا كۆرسەت! - ھەممىگەر ھاك-تاك قېلىشتىگەر. 22- ئەمدى مۇسا [پەيغەمبەر] دېيىشتى. 5 چۈنكى ئۇنىڭ ئىنسىرىمۇ ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلمىغاندى. سىلەرگە خەتنە قىلىش توغرىلۇق ئەمر قالدۇرغان (ئەمەلىيەتتە 6 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا: - مېنىڭ ۋاقت-سائىتىم تېخى كەلمىدى. بولسا خەتنە قىلىش مۇسا پەيغەمبەردىن ئەمەس، ئاتا-بوۋىلاردىن لېكىن سىلەرگە نەسبەتەن ھەر ۋاقت مۇناسىپتۇر. 7 بۇ دۇنيادىكى قالغان)، شۇڭا سىلەر شابات كۈنىگە [توغرا كېلىپ قالسىمۇ] شۇ كىشىلەر سىلەرگە ھەرگىز ئوچ بولمايدۇ؛ لېكىن مېنى ئوچ كۈنىدە ئادەمنىڭ خەتىنىنى قىلىۋېرسىلەر. 23 ئەمدى تەۋرات كۆرىدۇ. چۈنكى مەن ئۇلارنىڭ قىلمىشلىرىنى رەزىل دەپ قانۇنغا خىلاپلىق قىلىنمىسۇن دەپ شابات كۈنىدە ئادەم خەتنە گۇۋاھلىق بېرىۋاتمەن. 8 سىلەر بۇ ھېيتقا بېرىۋېرىڭلار. مەن قىلىنغان بەردە، مەن شابات كۈنىدە بىر ئادەمنى سەلمازا ھازىرچە بۇ ھېيتقا بارمايمەن، چۈنكى مېنىڭ ۋاقت-سائىتىم ساقايتسام، سىلەر نېمە دەپ ماڭا ئاچچىقلىنىسىلەر؟ 24 سائىتىم تېخى يېتىپ كەلمىدى، - دېدى. 9 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىپ، قىياپەتكە قاراپ ھۆكۈم قىلماڭلار، بەلكى ھەققانىي ھۆكۈم گاللىيەدە قالدى. 10 ئەيسانىڭ ئىنسىرى ھېيتقا چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئوزۇمۇ ئۇنىڭغا باردى. ئەما ئاشكارا ئەمەس، ئولتۇرما كىشى بولغان كىشى بۇ ئەمەسمىدى؟ 26 ئاشكارا يوشۇرۇن باردى. 11 ھېيتتا يەھۇدىيلار ئۇنى ئەزدەپ: «ئۆ سۆزلەۋاتسىمۇ، ئۇنىڭغا قارشى ھېچ نەرسە دېمىدىغۇ! دەرۋەقە، قەيەردىدۇر؟» دەپ سوراۋاتتى. 12 كىشىلەر ئارىسىدا ئۇنىڭ ئاقساقالارنىڭ ئۇنىڭ مەسھ ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتكەنمۇ؟ 27 توغرىسىدا كۆپ غۇلغۇلا بولدى. بەزىلەر ئۇنى: «ياخشى ئادەم!» ھالۇكى، بۇ ئادەمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى بىز ئېنىق بىلىمىز. دېسە، يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ خالايقى ئازدۇرۇۋاتىدۇ!» لېكىن مەسھ كەلگەندە، ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى دېيىشتى. 13 بىراق يەھۇدىي [چوڭلىرىدىن] قورقۇپ، ھېچكىم ئوچۇق-تاشكارە ئۇنىڭ گېپىنى قىلمايتتى. 14 ھېيتنىڭ يېرىمى ھويلىسىدا تەلم بېرىۋېتىپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: - ئۆتكەندە، ئەيسا ئىبادەتخانا ھويلىلىرىغا كىرىپ خەلققە تەلم بېرىشكە باشلىدى. 15 يەھۇدىيلار: - بۇ ئادەم ھېچقانداق تەلم ئالمىغان تۇرۇقلۇق، ئۇنىڭ قانداقۇ مۇنچە كۆپ بولسۇن؟ مەن مېنى ئەۋەتكۈچىدىن [كەلدىم]، ئۇ ھەقتۇر؛ بىراق سىلەر - دەپ ھاك-تاك قىلىشتى. 16 ئەيسا ئۇلارغا: - بۇ تەلەملەر ئۇنى تونۇمايسىلەر. 29 مەن ئۇنى تونۇيمەن. چۈنكى مەن ئۇنىڭ مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىڭگىدۇر. 17 ئۇنىڭ يېنىدىن كەلدىم، مېنى ئۇ ئەۋەتتى. 30 شۇڭا ئۇلار ئۇنى تۇتۇش ئىرادىسىگە ئەمەل قىلىشقا ئۇ ئىرادىسىنى باغلىغان ھەركەم بۇ تەلم يولىنى ئەزدەيتتى، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالىمىدى؛ چۈنكى توغرىلۇق - ئۇنىڭ خۇدادىن كەلگەنلىكىنى ياكى ئۆزلۈكۈمدىن ئۇنىڭ ۋاقت-سائىتى تېخى يېتىپ كەلمىگەندى. 31 لېكىن ئېيتىۋاتقانلىقىمى بىلىدۇ. 18 ئۆز ئالدىغا سۆزلىگەن كىشى خالايقى ئارىسىدىكى نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. ئۆز شان-شەرىپىنى ئەزدەيدۇ، لېكىن ئۆزىنى ئەۋەتكۈچىنىڭ ئۇلار: «مەسھ كەلگەندە بۇ كىشى كۆرسەتكەن مۇجىزىلىك شان-شەرىپىنى ئەزدەيدىغان كىشى ھەق-سادىقتۇر، ئۇنىڭغا ئالامەتلەردىن ئارتۇق [مۇجىزە] يارىتارمۇ؟!» دېيىشتى. 32 ھەققانىيسىزلىق يوقتۇر. 19 مۇسا [پەيغەمبەر] سىلەرگە تەۋرات بەرسىلەر خالايقىنىڭ ئۇ توغرىلۇق غۇلغۇلا بولۇۋاتقان بۇ قانۇننى تاپشۇرغان ئەمەسمۇ؟ لېكىن ھېچقايسىڭلار بۇ قانۇنغا گەپ-سۆزلەرنى ئاڭلىدى، شۇنىڭ بىلەن پەرسىيىلەر بىلەن ئەمەل قىلمايۋاتسىلەر! نېدىشقا مېنى ئولتۇرما كىشى بولسىلەر؟ باش كاهىنلار ئۇنى تۇتۇش ئۈچۈن بىرنەچچە قارۋۇللارنى - دېدى. 20 كۆپچىلىك: - ساڭا جەن چاڭلىشىپتۇ! سېنى ئەۋەتتى. 33 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا: - يەنە بىر ئاز ۋاقت سىلەر ئولتۇرما كىشى بولغان كىم ئىكەن؟ - دېيىشتى. 21 ئەيسا ئۇلارغا بىلەن بىللە بولمەن، ئاندىن مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا كېتىمەن.

34 مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمىسىلەر. مەن بارىدىغان يەرگە كىشىنىڭ نېمە قىلغىنىنى ئۆزىدىن ئاڭلاپ بىلمەي تۇرۇپ، بارالمىسىلەر، - دېدى. 35 بۇنىڭ بىلەن، يەھۇدىيلار بىر-بىرىگە: ئۇنىڭغا ھۆكۈم چىقىرامدۇ! 52 ئۇلار جاۋاب قىلىپ: - سەنمۇ - ئۇ بىز تاپالمىغۇدەك قەيەرلەرگە بارار؟ گرىپكەلەر ئارىسىدىكى تارقاق يەھۇدىي مۇھاجىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ، گرىپكلارغا تەلىم بېرەلمىدىغۇدۇ؟ 36 «مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن تاپالمىسىلەر. مەن بارىدىغان يەرگە بارالمىسىلەر» دېگىنى نېمىسىدۇ؟ - دېيىشتى. 37 كەتتى.

8 ھېيتنىڭ ئاخىرقى ھەم ئەڭ كاتتا كۈنى، ئەيسا ئورنىدىن تۇرۇپ، يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - كىمدەكم ئۇسسەسا، مېنىڭ يېنىمغا كېلىپ ئىچسۇن! 38 ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشىنىڭ خۇددى مۇقەددەس يازمىلاردا ئېيتىلغىنىدەك، ئىچ-باغرىدىن ھاياتلىق سۈيىنىڭ دەريالىرى ئېقىپ چىقىدۇ! - دەپ جاكارلىدى. 39 (ئۇ بۇ سۆزنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغانلارغا ئاتا قىلىندىغان مۇقەددەس روھقا قارىتا ئېيتقاندى. [خۇدانىڭ] روھى تېخى ھېچكىمگە ئاتا قىلىنمىغانمىدى، چۈنكى ئەيسا تېخى شان-شەرىپىگە كىرمىگەندى). 40 خالايق ئىچىدە بەزىلەر بۇ سۆزنى ئاڭلاپ: - [كېلىشى مۇقەررەر بولغان] پەيغەمبەر ھەقىقەتەن مۇشۇ ئىكەن! - دېيىشتى. 41 بەزىلەر: «بۇ مەسىھ ئىكەن!» دېيىشتى. يەنە بەزىلەر بولسا: «ياق، مەسىھ گاللىيەدىن كېلەتتىمۇ؟» 42 مۇقەددەس يازمىلاردا، مەسىھ [پادىشاھ] داۋۇتنىڭ نەسلىدىن ھەم داۋۇتنىڭ يۇرتى بەيت-لەھەم يېزىسىدىن كېلىدۇ، دېيىلىشىمىدى؟» - دېيىشتى. 43 بۇنىڭ بىلەن، خالايق ئۇنىڭ ۋەجدىن ئىككىگە بۆلۈنۈپ كەتتى. 44 بەزىلەر ئۇنى تۇتايلى دېگەن بولسىمۇ، لېكىن ھېچكىم ئۇنىڭغا قول سالدى. 45 قاراۋۇللار [ئىبادەتخانىدىن] باش كاھىنلار بىلەن پەرسىيەلەرنىڭ يېنىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇلار قاراۋۇللارغا: - نېمە ئۈچۈن ئۇنى تۇتۇپ كەلمىدىڭلار؟ - دەپ سوراشتى. 46 قاراۋۇللار: - ھېچكىم ھېچقاچان بۇ ئادەمدەك سۆزلىگەن ئەمەس! - دەپ جاۋاب بېرىشتى. 47 پەرسىيەلەر ئۇلارغا جاۋاب بەن: - سىلەر مۇ ئازدۇرۇلۇڭلارمۇ؟ 48 ئاقساقاللاردىن ياكى پەرسىيەلەردىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغانلار بولغانمۇ؟ 49 لېكىن تەۋرات قانۇنى بىلمەيدىغان بۇ چۆرىدەنلەر لەنتەكە قالدۇ! - دېيىشتى. 50 ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن بىرى، يەنى بۇرۇن ئاخشامدا ئەيسانىڭ ئالدىغا كەلگەن نىكودىم ئۇلارغا: 51 - تەۋرات قانۇنىمىز ئاۋۋال

قىلىپ: - دۇنيانىڭ نۇرى تۈزۈمۈرمەن. ماڭا ئەگەشكەنلەر سەن زادى كىم؟ - دەپ سوراشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: - قاراڭغۇلۇقتا ماڭايدۇ، ئەكسچە ھاياتلىق نۇرىغا ئېرىشىدۇ، - باشتا سىلەرگە نېمە دېگەن بولسام، مەن شۇ. 26 تۈزۈمنىڭ دەپى. 13 پەرسىيەلەر: - سەن تۈزۈڭگە تۈزۈڭ گۇۋاھلىق سىلەرنىڭ توغرا كىلاردا ۋە ئۈستۈڭلاردىن ھۆكۈم قىلىدىغان بېرۇتسىيە. شۇڭا سېنىڭ گۇۋاھلىقىڭ راست ھېسابلانمايدۇ، - نۇرغۇن سۆزلىرىم بار، لېكىن مېنى ئەۋەتكۈچى ھەقتۇر ۋە دېيىشتى. 14 ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دەدى: - ھەتتا مەن مەن ئۇنىڭدىن ئېنىق ئاڭلىغان بولسا، بۇلارنىلا دۇنيادىكىلەرگە تۈزۈمگە گۇۋاھلىق بەرسەممۇ، گۇۋاھلىقىم ھەقتۇر، چۈنكى مەن ئۇقتۇرۇپ ئېيتىمەن، - دەپى. 27 ئۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە تۈزۈمنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ۋە قەيەرگە بارىدىغانلىقىنى ئېيتقانلارنىڭ ئاتا توغرىلۇق ئىكەنلىكىنى چۈشىنىۋالدى. 28 شۇڭا بىلىمەن. لېكىن سىلەر قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ۋە قەيەرگە ئەيسا مۇنداق دەدى: سىلەر ئىنسانىيەتنى كۆتۈرگەندىن كېيىن، بارىدىغانلىقىنى بىلەيسىلەر. 15 سىلەر ئەت ئىككىرىنىڭ ئۈچىمى مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىنى بىلىسىلەر ۋە بويچە ھۆكۈم قىلىسىلەر. بىراق مەن ھېچكىمنىڭ ئۈستىگە ھۆكۈم قىلمايمەن. 16 مەن ھۆكۈم قىلساممۇ، ھۆكۈمۈم ھەققىدۇر، ئاتىنىڭ ماڭا ئۆگەتكىنىنىلا سۆزلەنگەنلىكىنىمۇ بىلىسىلەر. 29 چۈنكى مەن يالغۇز ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا [بۇ ئىشتا] مېنى ئەۋەتكۈچى مەن بىلەن بىللەدۇر، ئۇ مېنى ئەسلا يالغۇز مەن بىلەن بىللەدۇر. 17 سىلەرگە ئەۋە بولغان تەۋرات قانۇندا: قويمىدى، چۈنكى مەن ھەمىشە ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان «ئىككى ئادەمنىڭ گۇۋاھلىقى بولسا راست ھېسابلىنىدۇ» دەپ ئىشلارنى قىلىمەن. 30 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلىۋاتقان چاغنىڭ پۈتۈلگەندۇر. 18 راست، مەن تۈزۈم توغرىدا تۈزۈم گۇۋاھلىق تۈزدە، نۇرغۇن كىشىلەر ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 31 ئەيسا بىرىمەن، ۋە مېنى ئەۋەتكەن ئاتىمۇ مېنىڭ توغرىدا گۇۋاھلىق تۈزگە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىيلارغا: - ئەگەر مېنىڭ سۆز-بىرىدۇم. 19 ئۇلار ئۇنىڭدىن: - ئاتىڭ قەيەردە؟ - دەپ سوراشتى. كالا مېندىن چىقماي تۇرساڭلار، مېنىڭ ھەقىقىي مۇخلىسلىرىم ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - سىلەر يا مېنى تونۇمايسىلەر، بولغان بولسىلەر، 32 ۋە ھەقىقەتنى بىلىسىلەر ۋە ھەقىقەت يا ئاتامنى تونۇمايسىلەر. مېنى تونۇغان بولساڭلار، ئاتامنىمۇ سىلەرنى ئازادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ، - دەپى. 33 ئۇلار جاۋابەن: - تونۇيتىۋالغۇڭلار، - دەپى. 20 ئەيسا بۇ سۆزلەرنى ئىبادەتخانىدا تەلىم بىز ئىبراھىمنىڭ نەسلىمىز، - ھېچقاچان ھېچكىمنىڭ قۇللۇقىدا بەرگىنىدە، سەدىقە ساندۇقنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ ئېيتقاندى. بولىدۇق. سەن قانداقسىگە: ئازادلىققا ئېرىشىسىلەر، دەپسەن؟ بىراق ھېچكىم ئۇنى تونمىدى، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقت-سائىتى - دەپى. 34 ئەيسا ئۇلارغا جاۋاب بېرىپ: - بەرھەق، تېخى يېتىپ كەلمىگەندى. 21 شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئۇلارغا بەنە: بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، گۇناھ سادىر مەن بۇ يەردىن كېتىمەن؛ سىلەر مېنى ئەزەپسىلەر، لېكىن ئۆز قىلغان كىشى گۇناھنىڭ قۇلدۇر. 35 قۇل ئائىلىدە مەڭگۈ گۇناھىڭلار ئىچىدە تۇلسىلەر. مەن كېتىدىغان يەرگە سىلەر تۇرمايدۇ، لېكىن ئوغۇل مەڭگۈ تۇرىدۇ. 36 (aion g165) بارالماسىلەر، - دەپى. 22 بۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار: - ئۇ: «مەن شۇنىڭ ئۈچۈن ئوغۇل سىلەرنى ئازاد قىلسا، ھەقىقىي ئازاد كېتىدىغان يەرگە سىلەر بارالماسىلەر» دەيدۇ. بۇ ئۇنىڭ ئۆزى بولسىلەر. 37 سىلەرنىڭ ئىبراھىمنىڭ نەسلى ئىكەنلىكىڭلارنى ئۆلتۈرۈۋالمايمەن دېگىنىمىدۇ؟ - دېيىشتى. 23 ئەيسا ئۇلارغا: - بىلىمەن. بىراق مېنى ئۆلتۈرۈۋالمايمەن، چۈنكى مېنىڭ سىلەر تۆۋەندىندۇرسىلەر، مەن يۇقىرىدىندۇرمەن. سىلەر بۇ سۆزۈم ئىچىڭلاردىن ئورۇن ئالدى. 38 مەن ئاتامنىڭ يېنىدا دۇنيادىندۇرسىلەر، مەن بۇ دۇنيادىن ئەمەسمەن. 24 شۇنىڭ كۆرگەنلىرىمنى ئېيتىۋاتىمەن، سىلەر بولساڭلار ئۆز ئاتاڭلاردىن ئۆچۈن سىلەرگە: «گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە تۇلسىلەر» دېدىم. كۆرگەنلىرىڭلارنى قىلىۋاتسىلەر! 39 ئۇلار جاۋاب بېرىپ: - چۈنكى سىلەر مېنىڭ «[ئەزەلدىن] بار بولغۇچى» ئىكەنلىكىمگە بىزنىڭ ئاتىمىز ئىبراھىمدۇر، - دەپى. ئەيسا ئۇلارغا: - ئەگەر ئىشەنمىسىڭلار، گۇناھلىرىڭلار ئىچىدە تۇلسىلەر، - دەپى. 25 ئىبراھىمنىڭ پەرزەنتلىرى بولساڭلار، ئىبراھىمنىڭ ئەمەللىرىنى

قىلغان بولاتتىڭلار! 40 براق ھازىر ئەكسىچە مېنى، يەنى خۇدادىن ئاڭلىغان ھەقىقەتنى سىلەرگە يەتكۈزگەن ئادەمنى ئۆلتۈرۈشكە قەستلىسەلەر. شىبراھم ئۇنداق ئىشنى قىلمىغان. 41 سىلەر ئۆز ئاتاڭلارنىڭ قىلغىنىنى قىلىۋاتسىلەر! - دېدى. - بىز ھارامدىن بولغان ئەمەسمىز! بىزنىڭ پەقەت بىرلا ئاتىمىز - ئەگەر مەن ئۆزۈمنى ئۆلۈڭلىسام، ئۇنداقتا ئۆلۈڭلۇقۇم ھېچنەرسە بار، ئۇ بولسا خۇدادۇر! - دېيىشتى ئۇلار. 42 ئەيسا ئۇلارغا: ھېسابلا نىمەيتى. براق مېنى ئۆلۈڭلۇغۇچى - سىلەر «ئۇ بىزنىڭ - ئاتاڭلار خۇدا بولغان بولسا، مېنى سۆيگەن بولاتتىڭلار؛ خۇدايىم» دەپ ئاتايدىغان ئاتامنىڭ ئۆزىدۇر. 55 سىلەر ئۇنى چۈنكى مەن خۇدانىڭ باغرىدىن چىقىپ، بۇ يەرگە كەلدىم. تونۇمىڭلار، لېكىن مەن ئۇنى تونۇيمەن. ئۇنى تونۇمايمەن مەن ئۆزۈڭلۇمدىن كەلگەن ئەمەسمەن، بەلكى ئۇنىڭ تەرىپىدىن ئەۋەتىلگەنمەن. 43 سۆزلىرىمنى نېھشقا چۈشەنمەيسىلەر؟ ئېنىقكى، مېنىڭ سۆز- كالامم قۇلىقىڭلارغا كىرمەيۋاتىدۇ! 44 سىلەر ئاتاڭلار ئىبلىستىن بولغانسىلەر ۋە ئۇنىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىگە ئەمەل قىلىشنى خالايسىلەر. ئۇ ئالەم ئاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ قاتىل ئىدى ۋە ئۇنىڭغا ھەقىقەت بولمىغاچقا، ھەقىقەتتە مېنى تۇرمىغان. ئۇ يالغان سۆزلىگەندە، ئۆز تەبىئىتىدىن سۆزلەيدۇ، چۈنكى ئۇ يالغانچى ۋە شۇنداقلا يالغانچىلىقنىڭ ئاتىسىدۇر. 45 دېدى. 59 بۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۇنى چالما-كېسەك قىلغىلى قوللىرىغا لېكىن مەن ھەقىقەتنى سۆزلىگىنىم ئۈچۈن، ماڭا ئىشەنمەيسىلەر. 46 قايسىڭلار مېنى گۇناھى بار دەپ دەلىللىيەلەيسىلەر،

قېنى؟ ھەقىقەتنى سۆزلىسەم، نېمە ئۈچۈن ماڭا ئىشەنمەيسىلەر؟ 47 خۇدادىن بولغان كىشى خۇدانىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلايدۇ؛ سىلەر ئۇلارنى ئاڭلىمايسىلەر، چۈنكى سىلەر خۇدادىن بولغان ئەمەسىلەر! 48 يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا جاۋابەن: - ئەجەب، بىزنىڭ سېنى: «سامارىيەلىك ھەم جىن چاپلاشقان ئادەم» سەن دېگىنىمىز توغرا ئەمەسمۇ؟ - دېيىشتى. 49 ئەيسا جاۋابەن: - ماڭا جىن چاپلاشقىنى يوق، بەلكى مەن ئاتامنى ھۆرمەت قىلمەن؛ لېكىن سىلەر ماڭا ھۆرمەتسىزلىك قىلىۋاتسىلەر. 50 مەن ئۆز شان-شەرىپىمنى ئىزدەيمەن؛ لېكىن بۇنى ئىزدىگۈچى ھەم [ئۇنىڭ ئۈستىدىن] ھۆكۈم قىلغۇچى بىرىمى بار. 51 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، مېنىڭ سۆز- كالامىنى تۇتىدىغان كىشى ئەبەدىگە دەپ ئۆلۈم كۆرمەيدۇ. (aiōn g165) 52 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدىيلار ئۇنىڭغا: - ساڭا دەرۋەقە جىن چاپلاشقانلىقىنى ئەمدى بىلدۈر! ھەتتا [ھەزرىتى] شىبراھم ۋە يەنە مېنىڭ مەننى بىلدۈردى. شۇنىڭ بىلەن ھېلىقى ئادەم بېرىپ

يۇيۇۋىدى، كۆزى كۆرىدىغان بولۇپ قايتىپ كەلدى. 8 ئوغلەمىز ئىكەنلىكى، شۇنداقلا تۇغۇلۇشىدىنلا قارىغۇ ئىكەنلىكىنى قوشنىلىرى ۋە ئۆزلىكى تەلچىملىك قىلغىنىدا ئۇنى كۆرگەنلەر: بىلىمىز، 21 لېكىن ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ - بۇ ئولتۇرۇپ تەلچىملىك قىلىدىغان ھېلىقى ئادەم ئەمەسمۇ؟ قالغانلىقىنى، كۆزلىرىنى كىم ئاچقانلىقىنى بىلمەيمىز. ئۇ چوڭ - دېيىشىپ كەتتى. 9 بەزىلەر: «ھەتە، شۇ ئىكەن» دېسە، ئادەم تۇرسا، [بۇنى] ئۆزىدىن سورىغانلار، ئۇ ئۆزى دەپ يەنە بەزىلەر: «ياق، ئۇ ئەمەس، لېكىن ئۇنىڭغا ئوخشايدىكەن» بەرسۇن، - دەپ جاۋاب بەردى. 22 ئاتا-ئانىسىنىڭ شۇنداق دېيىشى. بىراق ئۇ ئۆزى: - مەن دەل شۇ كىشى بولمەن! - دېيىشى يەھۇدىيلاردىن قورققانلىقى ئۈچۈن ئىدى، چۈنكى دەپى. 10 - ئۇنداقتا كۆزلىرىڭ قانداق ئېچىلدى؟ - دەپ يەھۇدىيلار كىم دەسەن دەپ ئېتىراپ قىلسا، سوراقتى ئۇلار. 11 ئۇ جاۋابەن مۇنداق دەپى: - ئەيسا ئىسىملىك ئۇ سىناگوگ جامائىتىدىن قوغلاپ چىقىرىلسۇن دەپ قارار بىر كىشى [تۆكۈرۈكىدىن] لاي قىلىپ كۆزلىرىمگە سۈرۈپ قىلغانىدى. 23 شۇ سەۋەبتىن ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسى: «ئۇ چوڭ ئادەم قويۇۋىدى، ماڭا: «سلوئام كۆچكەنگە بېرىپ يۇيۇۋەتكەن» تۇرسا، [بۇنى] ئۆزىدىن سورىغانلار» دېگەندى. 24 پەرسىيەلەر دېگەندى. مەن بېرىپ يۇيۇۋىدىم، كۆرەلەيدىغان بولدۇم. 12 ئەسلىدە قارىغۇ بولغان ئادەمنى يەنە چاقىرىپ ئۇنىڭغا: - خۇداغا - ئۇ ھازىر قەيەردە؟ - دەپ سوراقتى ئۇلار. - بىلمەيمەن، شان-شەرەپ بېرىپ [قەسەم قىل]! بىز بۇ ئادەمنىڭ گۇناھكار - دەپى ئۇ. 13 خالايىق ئىلگىرى قارىغۇ بولغان بۇ ئادەمنى ئىكەنلىكىنى بىلىمىز، - دېيىشتى. 25 ئۇ مۇنداق جاۋاب بەردى: پەرسىيەلەرنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى 14 (ئەسلىدە ئەيسا لاي - ئۇ گۇناھكارمۇ، ئەمەسمۇ، بىلمەيمەن. بىراق مەن شۇ بىرلا قىلىپ بۇ ئادەمنىڭ كۆزلىرىنى ئاچقان كۈن دەل شابات كۈنى ئىشنى بىلىمەنكى، قارىغۇ ئىدىم، ھازىر كۆرەلەيدىغان بولدۇم. ئىدى). 15 شۇنىڭ بىلەن پەرسىيەلەر قايتىدىن بۇ ئادەمدىن 26 ئۇلار ئۇنىڭدىن يەنە بىر قېتىم: - ئۇ سېنى قانداق قىلدى؟ قانداق كۆرەلەيدىغان بولغىنىنى سورىۋىدى، ئۇ ئۇلارغا: - ئۇ كۆزلىرىڭنى قانداق ئاچتى؟ - دەپ سوراقتى. 27 ئۇ جاۋابەن: كۆزلىرىمگە لاي [سۈرۈپ] قويدى، مەن يۇيۇۋىدىم ۋە مانا، - سىلەرگە ئاللىقاچان ئېيتتىم، بىراق قۇلاق سالىدىنڭلار. سىلەر كۆرەلەيدىغان بولدۇم! - دەپى. 16 شۇنىڭ بىلەن پەرسىيەلەردىن نېمە دەپ قايتىدىن ئاڭلاشنى خالاپ قالدىڭلار؟ سىلەرمۇ بەزىلىرى: - ئۇ ئادەم خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەن ئەمەس، ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بولاي دەۋاتامسىلەر؟! - دەپى. 28 چۈنكى ئۇ شابات كۈنىنى تۇتمايدۇ، - دېيىشتى. يەنە بەزىلىرى: بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار ئۇنى قاتتىق تىلاپ: - سەن ھېلىقىنىڭ - ئۇ گۇناھكار ئادەم بولسا، قانداقلارچە بۇنداق مۆجىزىلىك مۇخلىسى! بىز بولساق مۇسا [پەيغەمبەرنىڭ] مۇخلىسلىرىمىز. ئالامەتلەرنى يارىتالايتى؟ - دېيىشتى. بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ 29 خۇدانىڭ مۇساغا سۆزلىگەنلىكىنى بىلىمىز؛ لېكىن بۇ نېمىنىڭ ئارىسىدا بۆلۈنۈش پەيدا بولدى. 17 ئۇلار قارىغۇ ئادەمدىن بولسا قەيەردىن كەلگەنلىكىنىمۇ بىلمەيمىز، - دېيىشتى. 30 يەنە: - ئۇ كۆزلىرىڭنى ئېچىپتۇ، ئەمدى سەن ئۇ توغرىلۇق ھېلىقى ئادەم ئۇلارغا مۇنداق جاۋاب قايتۇردى: - ئاجايىپ نېمە دەيسەن؟ - دەپ سوراقتى. ئۇ: - ئۇ بىر پەيغەمبەر ئىشقىمۇ! گەرچە سىلەر ئۇنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى ئىكەن، - دەپى. 18 يەھۇدىيلار كۆرەلەيدىغان قىلىنغان بىلىگىنىڭلار بىلەن، ئۇ مېنىڭ كۆزلىرىمنى ئاچتى. 31 بىز كىشىنىڭ ئاتا-ئانىسىنى تېپىپ كەلمگۈچە، بۇرۇن ئۇنىڭ قارىغۇ بىلىمىزكى، خۇدا گۇناھكارلارنىڭ تىلەكلىرىنى ئاڭلىمايدۇ؛ بىراق ئىكەنلىكىگە ۋە ھازىر كۆرەلەيدىغان قىلىنغانلىقىغا ئىشەنمەيتتى. ئۆزىگە ئىخلاسمەن بولۇپ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭكىنى شۇڭا ئۇلار ئۇنىڭ ئاتا-ئانىسىنى چاقىرتىپ، 19 ئۇلاردىن: ئاڭلايدۇ. 32 دۇنيا تاپىرىدە بولغاندىن تارتىپ، بىرەرسىنىڭ - بۇ سىلەرنىڭ ئوغۇلۇڭلارمۇ؟ تۇغما قارىغۇ، دەۋاتاتىڭلار؟ تۇغما قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقانلىقىنى ئاڭلاپ باققان ئەمەس. ئەمدى ھازىر قانداقلارچە كۆرەلەيدىغان بولۇپ قالدى؟ - (aiōn g165) 33 ئۇ گەر بۇ ئادەم خۇدادىن كەلمىگەن بولسا، دەپ سوراقتى. 20 ئاتا-ئانىسى ئۇلارغا: - ئۇنىڭ بىزنىڭ ھېچنېمە قىلمىغان بولاتتى. 34 ئۇلار ئۇنى: - سەن تۆپتىن

گۇناھ ئىچىدە تۇغۇلغان تۇرۇقلۇق، بىزگە تەلەم بەرمەكچىمۇسەن؟ ئىلگىرى كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئوغرى ۋە قاراچىقدۇر، - دېيىشىپ، ئۇنى [سىناگوكتىن] قوغلاپ چىقىرىۋېتىشى 35 لېكىن قويلار ئۇلارغا قۇلاق سالدى، 9 ئىشىك تۈزۈمۈرمەن. ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۇنى [سىناگوكتىن] قوغلاپ چىقارغانلىقىنى مەن ئارقىلىق كىرگىنى قۇتقۇزۇلدى ھەم كىرىپ-چىقىپ، ئاڭلاپ، ئۇنى ئىزدەپ تېپىپ: سەن، خۇدانىڭ ئۇلغا ئېتىقاد قىلامسەن؟ - دەپ سورىدى. 36 ئۇ جاۋابەن: - تەقسىر، ئۇ ئوغرىلاش، ئۆلتۈرۈش ۋە بۇزۇش ئۈچۈنلا كېلىدۇ، مەن بولسام كىم؟ مەن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلاي، - دېدى. 37 - سەن ھەم ئۇلارنى ھاياتلىققا ئېرىشىش ۋە شۇ ھاياتلىقنى مول بولسۇن دەپ ئۇنى كۆردۈڭ ھەم مانا، ھازىر سەن بىلەن سۆزلىشىۋاتقان دەل كەلدىم. 11 ياخشى پادىچى تۈزۈمۈرمەن. ياخشى پادىچى شۇنىڭ ئۆزى، - دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. 38 ھېلىقى ئادەم: - قويلار ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدۇ، 12 لېكىن مەدەنىي ئۇ رەب، ئېتىقاد قىلمەن! - دەپ، ئۇنىڭغا سەجدە قىلدى. ئۇنداق قىلمايدۇ. ئۇ بەلكى نە قويلارنىڭ ئىگىسى نە پادىچىسى 39 - مەن كورلارنى كۆرىدىغان بولسۇن، كۆرىدىغانلارنى بولمىغاچقا، بۇرنىڭ كەلگىنىنى كۆرسە، قويلارنى تاشلاپ كور بولسۇن دەپ بۇ دۇنياغا ھۆكۈم چىقىرىشقا كەلدىم، - قاچىدۇ ۋە بۇرە كېلىپ قويلارنى تىتىپ تىرىپەن قىلىۋېتىدۇ. دېدى ئەيسا. 40 ئۇنىڭ يېنىدىكى بەزى پەراسىپلەر بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ تۇنىدى: - بىزمۇ كورمۇ؟ - دەپ سوراشتى. 41 ئەيسا قويلارغا كۆڭۈل بۆلەي بەدەر قاچىدۇ. 14 ياخشى پادىچى ئۇلارغا: - كور بولغان بولساڭلار، گۇناھڭلار بولمايتتى؛ لېكىن تۈزۈمۈرمەن. ئاتا مېنى تونىغىنىدەك مەن ئاتىنى تونۇغىنىدەك، سىلەر ھازىر «كۆرۈۋاتىمىز» دېگىنىڭلار ئۈچۈن سىلەرگە گۇناھ تونۇيدۇ، قويلار ئۈچۈن جېنىم پىدا. 16 بۇ قوتاندىن بولمىغان ھېسابلىنىۋېرىدۇ، - دېدى.

10

بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، قوي قوتىنىغا ئىشىكتىن كىرمەي، باشقا يەردىن يامىشىپ كىرگەن كىشى ئوغرى ۋە قاراچىقدۇر. 2 ئىشىكتىن كىرىدىغان كىشى بولسا قويلارنىڭ پادىچىسىدۇر. 3 ئىشىك باقار ئۇنىڭغا ئىشىكتىن ئېچىپ بېرىدۇ ۋە قويلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ تونۇيدۇ، ئۇ ئۆز قويلارنىڭ ئىسمىلىرىنى بىر-بىرلەپ چاقىرىپ ئۇلارنى سىرتقا باشلاپ چىقىدۇ. 4 ئۇ قويلارنىڭ ھەممىسىنى سىرتقا چىقىرىپ بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئالدىدا ماڭىدۇ، قويلارمۇ ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ مېڭىشىدۇ، چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ ئاۋازىنى تونۇيدۇ. 5 لېكىن ئۇلار يات ئادەمنىڭ كەينىدىن ماڭمايدۇ، بەلكى ئۇنىڭدىن قاچىدۇ؛ چۈنكى ئۇلار ياتلارنىڭ ئاۋازىنى تونۇمايدۇ. 6 ئەيسا بۇ تەمسىلنى ئۇلارغا سۆزلەپ بەرگىنى بىلەن، لېكىن ئۇلار ئۇنىڭ ئۆزلىرىگە نېمە دەۋاتقانلىقىنى ھېچ چۈشەنمىدى. 7 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە مۇنداق دېدى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، قويلارنىڭ ئىشىكى تۈزۈمۈرمەن. 8 مەندىن

قالدۇرماقچىسەن؟ ئەگەر مەسھ بولساڭ، بىزگە ئوچۇقنى ئېيت، دەرياسىنىڭ ئۆتۈپ قېتىغا، يەنى يەھيا [يەيغەمبەر] دەسلەپتە - دېيىشتى. 25 ئەيسا مۇنداق جاۋاب بەردى: - مەن سىلەرگە ئېيتتىم، لېكىن ئىشەنمەيسىلەر. ئاتامنىڭ نامى بىلەن قىلغان ئەمەللىرىمنىڭ ئۆزى ماڭا گۇۋاھلىق بېرىدۇ. 26 بىراق مەن سىلەرگە ئېيتقىنىمدەك، سىلەر ئېتىقاد قىلىدىڭلار، چۈنكى مېنىڭ قويلرىمدىن ئەمەسسىلەر. 27 مېنىڭ قويلرىم مېنىڭ ئاۋازىمنى ئاڭلايدۇ، مەن ئۇلارنى تونۇيمەن ۋە ئۇلار ماڭا قىلدى.

11 لازارۇس دېگەن بىر ئادەم كېسەل بولۇپ قالغانىدى. ئۇ مەريەم ۋە ھەدىسى مارتا تۇرغان، بەيت-ئاننيا دېگەن كەنتتە تۇراتتى 2 (بۇ مەريەم بولسا، رەببگە خۇشبويا ماينى سۈزۈككەن، پۇتلىرىنى ئۆز چاچلىرى بىلەن ئېرىتىپ قۇرۇتقان ھېلىقى مەريەم ئىدى، كېسەل بولۇپ ياتقان لازارۇس ئۇنىڭ ئىنىسى ئىدى). 3 لازارۇسنىڭ ھەدىلىرى ئەيساغا خەۋەرچى ئەۋەتىپ: «ئى رەب، مانا سەن سۆيگەن [دوستۇڭ] كېسەل بولۇپ قالدى» دەپ يەتكۈزدى. 4 لېكىن ئەيسا بۇنى ئاڭلاپ: - بۇ كېسەلدىن ئۆلۈپ كەتمەيدۇ، بەلكى بۇ ئارقىلىق خۇدانىڭ ئوغلى ئۇلۇغلىنىپ، خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئايان قىلىندۇ - دېدى. 5 ئەيسا مارتا، سىڭلىسى ۋە لازارۇسنى تولۇق سۆيەتتى. 6 شۇڭا ئۇ لازارۇسنىڭ كېسەل ئىكەنلىكىنى ئاڭلىغان بولسىمۇ، ئۆزى تۇرۇۋاتقان جايدا يەنە ئىككى كۈن تۇردى. 7 ئاندىن كېيىن ئۇ مۇخلىسلىرىغا: - يەھۇدىيەگە قايتا بارايلى! - دېدى. 8 مۇخلىسلىرى ئۇنىڭغا: - ئۇستاز، يېقىندىلا [ئۆيەردىكى] يەھۇدىيلار سېنى چالما-كېسەك قىلماقچى بولغان تۇرسا، يەنە ئۆيەرگە قايتا بارامسەن؟ - دېيىشتى. 9 ئەيسا مۇنداق دېدى: - كۈندۈزدە ئون ئىككى سائەت بار ئەمەسمۇ؟ كۈندۈزى يول ماڭغان كىشى پۇتلاشماس، چۈنكى ئۇ بۇ دۇنيانىڭ يورۇقىنى كۆرىدۇ. 10 لېكىن كېچىسى يول ماڭغان كىشى پۇتلاشما، چۈنكى ئۇنىڭدا يورۇقلۇق يوقتۇر. 11 بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ: - دوستىم لازارۇس ئۆخلاپ قالدى، مەن ئۇنى ئۇيقۇسىدىن ئويغاتقىلى بارىمەن، - دەپ قوشۇپ قويدى. 12 شۇڭا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: - ئى رەب، ئۆخلاغان بولسا، ياخشى بولۇپ قالدۇ، - دېدى. 13 ھالبۇكى، ئەيسا

لازارۇسنىڭ ئۆلۈمى توغرىدا ئېيتقاندى، لېكىن ئۇلار ئۆز دەم سىرتقا چىقىپ كەتكىنىنى كۆرۈپ، ئۇنى قەبرىگە بېرىپ شۇ ئېلىشتىكى ئوقۇقنى دەۋاتىدۇ، دەپ ئويلاشتى. 14 شۇڭا ئەيسا يەردە يىغا-زار قىلغىلى كەتتى، دەپ ئويلاپ، ئۇنىڭ كەينىدىن ئۇلارغا ئوچۇقنى ئېيتىپ: - لازارۇس ئۆلدى، - دېدى. 15 - مېڭىشتى. 32 مەريەم ئەمدى ئەيسا بار يەرگە بارغاندا ئۇنى بىراق سىلەرنى دەپ، سىلەرنىڭ ئېتىقاد قىلىشىڭلار ئۈچۈن، كۆرۈپ، ئايىغىغا ئوزنى ئېيتىپ: - ئى رەب، بۇ يەردە بولغان [ئۇنىڭ قېشىدا] بولمىغانلىقىغا خۇشلىمەن. ئەمدى ئۇنىڭ يېنىغا بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى! - دېدى. 33 ئەيسا مەريەمنىڭ بارايلى، - دېدى. 16 «قوشكېزەك» دەپ ئاتىلىدىغان توماس يىغا-زار قىلغىنىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىلەن بىللە كەلگەن يەھۇدىي باشقا مۇخلىسداشلىرىغا: - بزمۇ ئۇنىڭ بىلەن بىللە بارايلى ھەم خەلقنىڭ يىغا-زار قىلىشىنى كۆرگەندە، روھىدا قاتتىق پىغان ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆلەيلى، - دېدى. 17 ئەيسا مۇخلىسلىرى چېكىپ، كۆڭلى تولىمۇ بىئارام بولدى ۋە: 34 - ئۇنى قەبرىگە بىلەن بەيت-ئانىغا بارغاندا، لازارۇسنىڭ يەرلىككە قويۇلغىنىغا قويدۇڭلار؟ - دەپ سورىدى. ئى رەب، كېلىپ كۆرگىن، ئاللىقاچان تۆت كۈن بولغانلىقى ئۇنىڭغا مەلۇم بولدى. 18 - دېيىشتى ئۇلار. 35 ئەيسا كۆز يېشى قىلدى. 36 يەھۇدىي بەيت-ئانىيا يېرۇسالىمغا يېقىن بولۇپ، ئۇنىڭدىن ئالتە چاقىرىغىچە خەلقى: قاراڭلار، ئۇ ئۇنى قانچىلىك سۆيگەن! - دېيىشتى. 37 يىراقلىقتا ئىدى، 19 شۇنىڭ بىلەن نۇرغۇن يەھۇدىيلار مارتا ۋە ئۇلاردىن بەزىلىرى: - قارىغۇنىڭ كۆزىنى ئاچقان بۇ كىشى بىلەن مەريەمگە ئىنىسى توغرىسىدا تەسەللى بەرگىلى ئۇلارنىڭ كېسەل ئادەمنى ئۆلۈمدىن ساقلاپ قالماستىمۇ؟ - دېيىشتى. يېنىغا كەلگەندى. 20 مارتا ئەمدى ئەيسانىڭ كېلىۋاتقىنىنى 38 ئەيسا ئىچىدە يەنە قاتتىق پىغان چېكىپ، قەبرىنىڭ ئالدىغا ئاڭلاپلا، ئۇنىڭ ئالدىغا چىقتى. لېكىن مەريەم بولسا ئۆيىدە باردى. قەبرى بىر غار ئىدى، ئۇنىڭ كىرىش ئاغزىغا چوڭ ئولتۇرۇپ قالدى. 21 مارتا ئەمدى ئەيساغا: - ئى رەب، بۇ بىر تاش قويۇقلۇق ئىدى. 39 ئەيسا: - تاشنى ئېلىۋېتىڭلار! - يەردە بولغان بولساڭ، ئىنىم ئۆلمىگەن بولاتتى. 22 ھېلىھەم دېدى. ئۆلگۈچىنىڭ ھەدىسى مارتا: - ئى رەب، يەرلىككە خۇدادىن نېمىنى تىلىسەڭ، ئۇنىڭ ساڭا شۇنى بېرىدىغانلىقىنى قويغىلى تۆت كۈن بولدى، ھازىر ئۇ پۇراپ كەتكەندۇ، - بىلىمەن، - دېدى. 23 - ئىنىڭ قايتا تىرىلدۇ، - دېدى ئەيسا. 24 دېدى. 40 ئەيسا ئۇنىڭغا: - مەن ساڭا: «ئېتىقاد قىلساڭ، مارتا: - ئاخىرقى كۈندە، يەنە تىرىلىش كۈنىدە ئۇنىڭ جەزمەن تىرىلدۈرۈلۈشى بىلىمەن، - دېدى. 25 ئەيسا ئۇنىڭغا: - تىرىلىش ۋە ھاياتلىق مەن ئۆزۈمدۈرمەن، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى كىشى ئۆلمىمۇ، ھايات بولدۇ، 26 ۋە ھايات تۇرۇپ، ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ئەبەدىلەتتە بەد ئۆلەس، بۇنىڭغا ئىشىنىشمەن؟ (aiōn g165) 27 ئۇ ئۇنىڭغا: - ئىشىنىمەن، ئى رەب، سېنىڭ دۇنياغا كېلىشى مۇقەررەر بولغان مەسىھ، خۇدانىڭ ئوغلى ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمەن. 28 بۇنى دەپ بولۇپ، ئۇ بېرىپ سىڭلىسى مەريەمنى ئاستىغىغا چاقىرىپ: - ئۇستاز كەلدى، سېنى چاقىرىۋاتىدۇ، - تۈۋلدى. 44 ئۆلگۈچى قول-پۇتلىرى كېپەنلەنگەن، ئېڭىكى دېدى. 29 مەريەم بۇنى ئاڭلاپ، دەرھال ئورنىدىن تۇرۇپ، تېپىلغان ھالدا تاشقىرىغا چىقتى. ئەيسا ئۇلارغا: - كېپەننى ئۇنىڭ ئالدىغا باردى 30 (شۇ پەيتتە ئەيسا تېخى يېزىغا كىرمىگەن بولۇپ، مارتا ئۇنىڭ ئالدىغا مېڭىپ، ئۇچرىشىپ قالغان يەردە يېنىغا پەتە قىلىپ كېلىپ، ئۇنىڭ ئەمىللىرىنى كۆرگەن يەھۇدىيلار ئىدى). 31 ئەمدى [مەريەمگە] تەسەللى بېرىۋاتقان، ئۆيىدە ئىچىدىن نۇرغۇنلىرى ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى. 46 لېكىن ئۇلارنىڭ ئۇنىڭ بىلەن ئولتۇرغان يەھۇدىيلار ئۇنىڭ ئالدىغا قوپۇپ ئىچىدە بەزىلىرى پەرىسىيەلەرنىڭ يېنىغا بېرىپ، ئەيسانىڭ قىلغان

ئىشلىرىنى مەلۇم قىلىشتى. 47 شۇڭا پەرىسىيەلەر ۋە باش كاھىنلار زىيەت بەردى. مارتا مېھمانلارنى كۈتۈۋاتتى، لازارۇس يەھۇدىيلارنىڭ بىر كېڭەشمىسىنى يىغىپ: - قانداق قىلىشىمىز بولسا ئەيسا بىلەن ھەمداسىتىغان بولغانلارنىڭ بىرى ئىدى. كېرەك؟ بۇ ئادەم نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنى يارىتىۋاتىدۇ. 3 مەريەم ئەمدى ناھايىتى قىممەت باھالىق ساپ سۈمبۇل 48 ئۇنىڭغا شۇنداق يول قويۇپ بېرىۋەرسەك، ھەممە ئادەم ئەتىردىن بىر قانداق ئەكىلىپ، ئەيسانىڭ پۇتلىرىغا قويدى ئاندىن ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلىپ كېتىدۇ. شۇنداق بولغاندا، رىملىقلار چاچلىرى بىلەن پۇتلىرىنى ئېرىتىپ قۇرۇتتى. ئەتىرنىڭ خۇش كېلىپ بۇ زىننىڭ جايىمىز ۋە قوۋمىمىزنى ۋەيران قىلىۋېتىدۇ! - يۇرىقى ئويىنى بىر ئالدى. 4 لېكىن ئۇنىڭ مۇخلىسلىرىدىن بىرى، دېيىشتى. 49 ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىرى، يەنى شۇ يىلى باش كاھىن يەنى ئۇنىڭغا پات ئارىدا ساتقۇنلۇق قىلغۇچى، سېموننىڭ ئوغلى بولغان قايافا: - سىلەر ھېچنېمىنى بىلمەيدىكەنسىلەر! 50 پۈتۈن يەھۇدا ئىشقا رىيوت: 5 - ئېشىقا بۇ [قىممەت باھالىق] ئەتىر خەلقنىڭ ھاللا ك بولۇشنىڭ ئورنىغا، بىرلا ئادەمنىڭ ئۇلار كەمبەغەللەرگە سەدىقە قىلىپ بېرىلىشىگە ئۈچ يۈز دىنارغا ئۈچۈن ئۆلۈشنىڭ ئەۋزەللىكىنى چۈشىنىپ يەتمەيدىكەنسىلەر، - سېتىلىدى؟ - دېدى 6 (ئۇ بۇ سۆزنى كەمبەغەللەرنىڭ غېمىنى دېدى 51 (بۇ سۆزنى ئۇ ئۆزۈڭدىن ئېيتىمىغاندى؛ بەلكى ئۇ يېگەنلىكى ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئوغرى بولغانلىقى ئۈچۈن شۇ يىلى باش كاھىن بولغانلىقى ئۈچۈن، ئەيسانىڭ [يەھۇدىي] دېگەنلىكى، چۈنكى ئۇ [مۇخلىسلارنىڭ ئورتاق] ھەمىيانى خەلقى ئۈچۈن، شۇنداقلا پەقەت ئۇ خەلق ئۈچۈنلا ئەمەس، ساقلىغۇچى بولۇپ، دائىم ئۇنىڭغا سېلىنغىنىدىن ئوغرىلۇقتا). بەلكى خۇدانىڭ ھەريانغا تارقىلىپ كەتكەن پەرزەنتلىرىنىڭ 7 ئەمدى ئەيسا: - ئايالى ئۆز ئىختىيارىغا قويغىن! چۈنكى ئۇ بۇنى ھەممىسىنى بىر قىلىپ ئويۇشتۇرۇش ئۈچۈن ئۆلىدىغانلىقىدىن مېنىڭ دەپنە كۆنۈم ئۈچۈن تەييارلىق قىلىپ ساقلىغاندۇر، 8 ئالدىن بېشارەت بېرىپ شۇنداق دېگەنلىكى. 53 شۇنىڭ چۈنكى كەمبەغەللەر ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولىدۇ، لېكىن بىلەن ئۇلار مەسلىھەتلىشىپ، شۇ كۈندىن باشلاپ ئەيسانى مەن ھەمىشە سىلەر بىلەن بىللە بولمايمەن، - دېدى. 9 زور ئولتۇرۇۋېتىشنى قەستلىدى. 54 شۇنىڭ ئۈچۈن ئەيسا ئەمدى بىر توپ يەھۇدىيلار ئۇنىڭ شۇ يەردە ئىكەنلىكىدىن خەۋەر يەھۇدىيلار ئارىسىدا ئاشكارا يۈرمەيتتى، ئۇ ئۆيەردىن ئايرىلىپ تېپىپ، شۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ كېلىشى ئالغۇز ئەيسانى چۈلگە يېقىن رايوندىكى ئەفرائىم ئىسىملىك بىر شەھەرگە بېرىپ، دەپلا ئەمەس، يەنە ئۇ ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇسنىمۇ مۇخلىسلىرى بىلەن ئۇ يەردە تۇردى. 55 ئەمدى يەھۇدىيلارنىڭ كۆرۈش ئۈچۈن ئىدى. 10 لېكىن باش كاھىنلار بولسا «ئۆتۈپ كېتىش ھېيتى» غا ئاز قالغانىدى. نۇرغۇن كىشىلەر لازارۇسنىمۇ ئولتۇرۇشنى مەسلىھەتلەشكەنلىكى، 11 چۈنكى ئۇنىڭ تاھارەتى ئادا قىلىش ئۈچۈن، ھېيتتىن ئىلگىرى بېزىلاردىن سەۋەبىدىن نۇرغۇن يەھۇدىيلار ئۆزلىرىدىن چېكىنىپ ئەيساغا يېرۇسالېمغا كېلىشتى. 56 شۇنىڭ بىلەن بىللە شۇ كىشىلەر ئېتىقاد قىلىۋاتتى. 12 ئەتسى، «ئۆتۈپ كېتىش [ھېيتى]» نى ئەيسانى ئەزدەشتى. ئۇلار ئىبادەتخانىدا يىغىلغاندا بىر-بىرىگە: ئۆتكۈزۈشكە كەلگەن زور بىر توپ خالايق ئەيسانىڭ يېرۇسالېمغا - قانداق ئويلاۋاتىسىلەر؟ ئۇ ھېيت ئۆتكۈزۈلگەن كەلمەسمۇ؟ - كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپ، 13 قوللىرىغا خورما شاخلىرىنى تۇتۇشقان دېيىشتى. 57 باش كاھىنلار بىلەن پەرىسىيەلەر بولسا ئۇنى تۇتۇش ھالدا ئۇنى قارشى ئالغىلى چىقىشتى ۋە: «تەشەككۈر-ھوساننا! ئۈچۈن، ھەركىمنىڭ ئۇنىڭ قەيەردىكىنى بىلسە، مەلۇم قىلىشى پەرۋەردىگارىڭ نامىدا كەلگۈچى، ئىسرائىلنىڭ پادىشاھىغا مۇبارەك بولغاي!» دەپ ۋارقىراشتى. 14 ئەيسا بىر تەخەبىنى توغرىلۇق پەرمان چىقارغانىدى.

12 ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدىن ئالتە كۈن ئىلگىرى، ئەيسا ئۆزى ئۆلۈمدىن تىرىلدۈرگەن لازارۇس تۇرۇۋاتقان جاي - بەيت-ئانىياغا كەلدى. 2 شۇ ۋەجىدىن ئۇلار ئۇ يەردە ئۇنىڭغا چاچاغا ئۇنىڭ مۇخلىسلىرى بۇ ئىشلارنى چۈشەنمەيتتى، لېكىن

ئەيسا شان-شەرەپتە ئۇلۇغلانغاندىن كېيىن، بۇ سۆزلەرنىڭ ئۇنىڭ توغرىلۇق پۈتۈلگەنلىكىنى، شۇنداقلا بۇ ئىشلارنىڭ دەرۋەقە ئۇنىڭدا شۇنداق يۈز بەرگەنلىكىنى ئېسىگە كەلتۈردى. 17 ئەمدى ئۇلار ۋەسنى قەبرىدىن چاقىرىپ تېرىلدۈرگەن چاغدا ئۇنىڭ بىلەن بىللە بولغان خالايق بولسا، بۇ ئىشقا گۇۋاھلىق بېرىۋاتاتى. 18 ئەيسا ياراتقان بۇ مۇجىزىلىك ئالامەتنىمۇ ئاڭلىغاچقا، ئۇنى قارشى ئېلىشقا شۇ بىر توپ ئادەملەر چىقىشقاندى. 19 بەرسىلەر بولسا بىر-بىرىگە: «قاراڭلار، بارلىق قىلىنغانلار بىكار كەتتى! بۇنىڭغا جاۋابەن ئۇنىڭدىن: - بىز مۇقەددەس قانۇندىن مەسھنىڭ مانا ئەمدى پۈتكۈل جاھان ئۇنىڭغا ئەگەشمەكتە!» دەپشتى. 20 ئۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا ئىبادەت قىلغىلى كەلگەنلەر ئارىسىدا بىر نەچچە گىرېكلارمۇ بار ئىدى. 21 بۇلار ئەمدى گاللىيەنىڭ بەيت-ساندا يېزىسىدىن بولغان فىلېنىڭ يېنىغا كېلىپ: - ئەپەندىم، بىز ئەيسا بىلەن كۆرۈشسەك، - دەپ تەلەپ قىلىشتى. 22 فىلىپ بېرىپ بۇنى ئاندىرىسقا ئېيتتى. ئاندىن ئاندىرىس ۋە فىلىپ ئىككىسى ئەيساغا مەلۇم قىلدى. 23 لېكىن ئەيسا ئۇلارغا جاۋابەن مۇنداق دېدى: «ئىسائىيەلنىڭ شان-شەرەپتە ئۇلۇغلىنىدىغان ۋاقت-سانىتى يېتىپ كەلدى. 24 بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، بۇغداي دېنى تۇپراق ئىچىگە چۈشۈپ ئۆلىگۈچە، ئۆزى يەنىلا يالغۇز قالدۇ؛ لېكىن ئۆلسە، مول ھوسۇل بېرىدۇ. 25 كىم دەك ئۆز ھاياتىنى ئايسا ئۇنىڭدىن مەھرۇم بولىدۇ؛ لېكىن بۇ دۇنيادا ئۆز ھاياتىدىن نەپەرەتلىنەن، ئۇنى مەڭگۈلۈك ھاياتلىققا ساقلايدۇ، (aiōnios g166) 26 كىم دەك خىزمىتىدە بولۇشنى خالسا، ماڭا ئەگەشسۇن. مەن قەيەردە بولسام، مېنىڭ خىزمىتىمۇ شۇ يەردە بولىدۇ. كىم دەك مېنىڭ خىزمىتىدە بولسا، ئاتا ئۇنىڭغا ئىززەت قىلدۇ. 27 ھازىر جېنىم قاتتىق ئازابلىنىۋاتىدۇ. مەن نېمە دېيىشىم كېرەك؟» ئاتا، مېنى بۇ سائەتتىن قۇتقۇزغىن!» دەيمۇ؟ لېكىن مەن دەل مۇشۇ ۋاقت-سائەت ئۈچۈن كەلدىم. 28 ئاتا، نامىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرگىن!»، شۇ ئاتا، ئاسماندىن بىر تاۋاز ئاڭلىنىپ: - ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈردۈم ۋە يەنە ئۇنىڭغا شان-شەرەپ كەلتۈرمەن!» - دېيىلدى. 29 ئۇنى ئاڭلىغان شۇ يەردە تۇرغان خالايق: - ھاۋا گۈلدۈرۈلدى، - دېيىشتى. يەنە بەزىلەر بولسا: - بىر پەرىشتە ئۇنىڭغا گەپ قىلدى، - دېيىشتى. 30 ئەيسا

تۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان بولسىمۇ، ئۇلار پەرىسلىلەر ۋە جىدىن قورقۇپ، ئۆزلىرىنىڭ سىناگوگتىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىلمەسلىكى ئۈچۈن ئۇنى ئېتىراپ قىلمىدى. 43 بۇنىڭ سەۋەبى، ئۇلار ئىنسانلاردىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتنى خۇدادىن كېلىدىغان ئىززەت-شۆھرەتتىن ياخشى كۆرەتتى. 44 بىراق ئەيسا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن مۇنداق دېدى: - ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچى ماڭلا ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكۈچىگە ئېتىقاد قىلغۇچىدۇر. 45 كىمكى مېنى كۆرگۈچى بولسا، مېنى ئەۋەتكۈچىنى كۆرگۈچى بولىدۇ. 46 مەن ماڭا ئېتىقاد قىلغۇچىلار قاراڭغۇلۇقتا قالمىسۇن دەپ، نۇر سۈپىتىدە دۇنياغا كەلدىم. 47 بىرىسى سۆزلىرىمنى ئاڭلاپ، ئۇلارنى تۇنمىسا، ئۇنى سوراققا تارتمايمەن، چۈنكى مەن دۇنيادىكىلەرنى سوراققا تارتقىلى ئەمەس، بەلكى دۇنيادىكىلەرنى قۇتقۇزغىلى كەلدىم. 48 بىراق مېنى چەتكە قاققۇچىنى، شۇنداقلا سۆزلىرىمنى قوبۇل قىلمىغاننى بولسا، ئۇنى سوراققا تارتقۇچى بىرى بار. ئۇ بولسىمۇ، مەن ئېيتقان سۆز-كلاممۇدۇر. ئۇ ئاخىرقى كۈنى ئۇنى سوراققا تارتىدۇ. 49 چۈنكى مەن ئۆزلۈكۈمدىن سۆزلىگىنىم يوق، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتا مېنىڭ نېمىنى دېيىشىم ۋە قانداق سۆزلىشىم كېرەكلىكىگە ئەمىر بەرگەن. 50 ئۇنىڭ ئەمىرىنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتلىق ئىكەنلىكىنى بىلىمەن. شۇڭا نېمىنى سۆزلىسەم، ئاتا ماڭا بۇيرۇغىنىدەك سۆزلەيمەن. (aiōnios g166)

13 ئۆتۈپ كېتىش ھېيىتىدىن ئىلگىرى، ئەيسا بۇ دۇنيادىن ئايرىلىپ، ئاتىنىڭ يېنىغا بارىدىغان ۋاقىت-سائەتنىڭ يېتىپ كەلگەنلىكىنى بىلدى ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ دۇنيادىكى ئۆز ئادەملىرىگە كۆرسىتىپ كەلگەن مېھىر-مۇھەببىتىنى ئاخىرغىچە تولۇق كۆرسىتىپ تۇردى. 2 ئەمدى كەچلىك تاماق يېيىلىۋاتقانىدى، ئىبلىس ئاللىبۇرۇن سىمونتىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقارىيوتنىڭ كۈڭلىگە ئەيساغا ساتقۇنلۇق قىلىش ۋە سۈەسىلىنى سالغانىدى. 3 ئەيسا ئاتىنىڭ ھەر ئىشىنى ئۇنىڭ قولىغا تاپشۇرغىنىنى، ۋە ئۆزىنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كېلىپ، خۇدانىڭ يېنىغا قايتىدىغانلىقىنى بىلگەچكە، 4 داستاندىن تۇرۇپ، تون-كۈڭلىكىنى يېشىپ، بىر لۇڭگە بىلەن بېلىنى باغلىدى. 5 ئاندىن جاۋۇرغا سۇ قۇيۇپ، مۇخلىسلارنىڭ پۇتلىرىنى يۇيۇشقا ۋە بېلىگە باغلىغان لۇڭگە بىلەن سۈرتۈپ قۇرۇتۇشقا باشلىدى.

قلغان بولسا، مېنى قويۇل قىلغان بولدۇ، ۋە مېنى قويۇل سىلەرنى سۈيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۈيۈڭلار. قىلغۇچىلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى قويۇل قىلغان بولدۇ. 21 ئەيسا 35 ئارا گلاردا بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەتتىڭلار بولسا، ھەممە بۇ سۆزلەرنى ئېيتقاندىن كېيىن، روھتا قاتتىق پىغان چېكىپ، ئادەم سىلەرنىڭ مېنىڭ مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى بىلدۈ. مۇنداق كۇۋاھلىق بەردى: - بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە 36 سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن: - ئى رەب، قەيەرگە بارىسەن؟ شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ئارا گلاردا بىرەيلەن ماڭا ساتقۇنلۇق - دەپ سورىدى. ئەيسا جاۋابەن: - مەن كېتىدىغان يەرگە قىلدۇ! 22 مۇخلىسلار كىمنى دەۋاتقانلىقىنى بىلمەي، بىر-بىرىگە قاراشتى. 23 ئەمدى داستىخاندا مۇخلىسلىرىدىن بىرى ئەيسانىڭ بارىسەن، - دېدى. 37 پېترۇس ئۇنىڭغا: - ئى رەب، نېمە ئۈچۈن مەيدىسىگە يۆلىنىپ ياتقاندى، ئۇ بولسا «ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىس» ئىدى. 24 سىمون پېترۇس ئۇنىڭدىن [ئەيسانىڭ] كىمنى دەۋاتقىنىنى سوراپ بېقىشنى ئىشارەت قىلدى. 25 دېدى: - مەن ئۈچۈن راستىنلا جېنىڭنى پىدا قىلمىسەن؟ شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئەيسانىڭ مەيدىسىگە يۆلىنىپ تۇرۇپ ئۇنىڭدىن: بەرھەق، بەرھەق، ساڭا ئېيتىپ قويايىكى، خوراز چىلىغۇچە، - ئى رەب، ئۇ كىمدۇر؟ - دەپ سورىدى. 26 ئەيسا سەن مەندىن ئۈچ قېتىم تانىسەن!

14 جاۋاب بېرىپ: - بۇ بىر چىشلەم ناننى ئاشقا تۇڭگۇرۇپ كىمگە سۇلسام، شۇدۇر، - دېدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ بىر چىشلەم ناننى [ئاشقا] تۇڭگۇرۇپ، سىموننىڭ ئوغلى يەھۇدا ئىشقارىيوتقا سۇندى. 27 يەھۇدا ناننى ئېلىۋىدى، شەيتان ئۇنىڭ ئىچىگە كىردى. - قىلىدىغىنىڭنى چاپسان قىل، - دېدى ئەيسا ئۇنىڭغا. 28 (ئەمدى داستىخاندا ئولتۇرغانلارنىڭ ھېچقايسىسى ئۇنىڭ [يەھۇداغا] بۇ سۆزلەرنى نېمە ئۈچۈن دېگىنىنى بىلمىدى. 29 يەھۇدا ئۇلارنىڭ ئورتاق ھەمياننى تۇتقىنى ئۈچۈن، بەزىلەر ئەيسا ئۇنىڭغا: «بىزگە كېرەكلىك ھېيتلىق نەرسىلەرنى ئېلىپ كەل» ياكى «كەمبەغەللەرگە بېرە نەرسە بەر» دەۋاسا كېرەك، دەپ ئويلاشتى). 30 يەھۇدا بۇ بىر چىشلەم ناننى ئېلىپلا تاشقىرىغا چىقىپ كەتتى (بۇ چاغ كېچە ئىدى). 31 يەھۇدا تاشقىرىغا چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئەيسا مۇنداق دېدى: - ئەمدى ئىنسانئوغلى ئۇلۇغلىنىدىغان ۋاقىت-سائەت يېتىپ كەلدى ۋە خۇدا ئۇ ئارقىلىق ئۇلۇغلىنىدۇ. 32 ۋە ئەگەر خۇدا ئۇنىڭغا ئۇلۇغلاسا، خۇدامۇ تۈزە ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ، شۇنداقلا دەرھال ئۇنى ئۇلۇغلايدۇ. 33 باللىرىم، سىلەر بىلەن بىللە بولىدىغان يەنە ئازغىنا ۋاقىت قالدى. سىلەر مېنى ئىزدەيسىلەر، لېكىن مېنىڭ يەھۇدىيلارغا: «مەن بارىدىغان يەرگە سىلەر بارالماسلار» دەپ ئېيتىنىمدەك، بۇنى سىلەرگەمۇ ئېيتىمەن. 34 سىلەرگە يېڭى بىر ئەمر تاپشۇرىمەنكى، «بىر-بىرىڭلارنى سۈيۈڭلار».

مەندە ئىكەنلىكىگە ئىشەنمەسەن؟ سىلەرگە ئېيتقان سۆزلىرىمنى بولسا مېنىڭ ئەمەس، بەلكى مېنى ئەۋەتكەن ئاتىنىڭكىدۇر. 25 تۈزۈلۈكۈمدىن ئېيتقىنىم يوق، بەلكى مەندە تۇرۇۋاتقان ئاتا تۈز مەن سىلەر بىلەن بىللە بولۇۋاتقان چىغىمدا، بۇلارنى سىلەرگە ئەمەللىرىنى قىلىۋاتىدۇ. 11 مېنىڭ ئاتىدا بولغانلىقىمغا، ئاتىنىڭ ئېيتىم. 26 لېكىن ئاتا مېنىڭ نامىم بىلەن ئەۋەتىدىغان ياردەمچى، مەندە بولغانلىقىغا ئىشىنىڭلار. ياكى ھېچبولمىغاندا، مېنىڭ يەنى مۇقەددەس روھ سىلەرگە ھەممىنى ئۆگىتىدۇ ھەم مېنىڭ قىلغان ئەمەللىرىمدىن ماڭا ئىشىنىڭلار. 12 بەرھەق، بەرھەق، سىلەرگە ئېيتقان ھەممە سۆزلىرىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرىدۇ. مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويايىكى، ماڭا ئىشەنگەن كىشى 27 سىلەرگە خاتىرجەملىك قالدۇرمەن، تۈز خاتىرجەملىكىمنى مېنىڭ قىلىۋاتقان ئەمەللىرىمنى قىلالايدۇ، ۋە بۇلاردىنمۇ تېخىمۇ سىلەرگە بېرىمەن، مېنىڭ سىلەرگە بەرگىنىم بۇ دۇنيادىكىلەرنىڭ ئۇلۇغ ئەمەللىرىنى قىلدۇ، چۈنكى مەن ئاتىنىڭ يېنىغا [قايتىپ] بەرگىنىدەك ئەمەستۇر. كۆڭلۈڭلارنى پارا كەندە قىلماڭلار ۋە كېتىمەن. 13 ۋە ئاتىنىڭ ئوغۇلدا ئۇلۇغلىنىشى ئۈچۈن، ھەرنېمىنى جۈرئەتسىز بولماڭلار. 28 سىلەر مېنىڭ: «مەن [سىلەردىن] مېنىڭ نامىم بىلەن تىلىسەڭلار، شۇلارنى ئىجابەت قىلىمەن. 14 ئايرىلىپ كېتىمەن، كېيىن يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن» مېنىڭ نامىم بىلەن ھەرقانداق نەرسىنى تىلىسەڭلار، مەن سىلەرگە دېگىنىمنى ئاڭلىدىڭلار. مېنى سۆيگەن بولساڭلار، ئاتىنىڭ شۇنى ئىجابەت قىلىمەن. 15 - «مېنى سۆيسەڭلار، ئەمىرلىرىمگە يېنىغا كېتىدىغانلىقىم ئۈچۈن خۇرسەن بولاتتىڭلار. چۈنكى ئەمەل قىلىسىلەر. 16 مەنمۇ ئاتىدىن تىلەيمەن ۋە ئۇ سىلەرگە باشقا بىر ياردەمچى ئاتا قىلىدۇ. ئۇ سىلەر بىلەن ئەبەدىگىچە بىرگە بولىدۇ. (aiōn g165) 17 ئۇ بولسىمۇ ھەقىقەتنىڭ روھىدۇر. ئۇنى ئېيتىم. 30 مۇندىن كېيىن سىلەر بىلەن كۆپ سۆزلەشمەيمەن، بۇ دۇنيادىكىلەر قوبۇل قىلالايدۇ، چۈنكى ئۇنى نە كۆرمەيدۇ، نە تونۇمايدۇ. بىراق سىلەر ئۇنى تونۇيسىلەر، چۈنكى ئۇ سىلەر بىلەن بىللە تۇرۇۋاتىدۇ ھەم سىلەردە ماكان قىلىدۇ. 18 مەن سىلەرنى ئادەملىرىنىڭ مېنىڭ ئاتىنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلىشى ئۈچۈن يېتىم قالدۇرمايمەن، يېنىڭلارغا يەنە قايتىپ كېلىمەن. 19 ئاتا ماڭا نېمە ئەمىر قىلغان بولسا، مەن دەل شۇنى ئەمەلگە ئازغىنا ۋاقىتتىن كېيىن، بۇ دۇنيا مېنى كۆرمەيدۇ، لېكىن سىلەر ئاشۇرمەن. تۇرۇڭلار، بۇ جايدىن كېتەيلى».

15 - «ھەقىقىي ئۈزۈم تېلى» ئۈزۈمدۈرمەن، ئاتام بولسا باغۋەندۇر. 2 باغۋەن مەندىكى مېۋە بەرمەيدىغان ھەربىر شاخنى كېسىپ تاشلايدۇ. مېۋە بەرگەنلىرىنى بولسا تېخىمۇ كۆپ مېۋە بەرسۇن دەپ، پاك قىلىپ پۇتاپ تۇرىدۇ. 3 ئەمدى سىلەر مەن سىلەرگە يەتكۈزگەن سۆزۈم ئارقىلىق ئاللىبۇرۇن پاك بولدۇڭلار. 4 سىلەر مەندە ئىزچىل تۇرۇڭلار، مەنمۇ سىلەردە ئىزچىل تۇرىمەن. شاخ ئالدا تۇرماي، ئۆزى مېۋە بېرىلمەيدىغىنىدەك، سىلەرمۇ مەندە ئىزچىل تۇرمىساڭلار، مېۋە بېرىلمەيسىلەر. 5 «ئۈزۈم تېلى» ئۈزۈمدۈرمەن، سىلەر بولساڭلار شاخلىرىدۇرسىلەر. كىم مەندە ئىزچىل تۇرسا، مەنمۇ شۇنداقلا ئۇنىڭدا تۇرغىنىدا، ئۇ كۆپ مېۋە بېرىدۇ. چۈنكى مەنسىز ھېچنېمىنى قىلالايسىلەر. 6 بىرسى مەندە تۇرمىسا، ئۇ [كېرەكسىز] شاختەك تاشلىنىپ، قۇرۇپ كېتىدۇ.

بۇنداق شاخلار يىغىپ كېلىنىپ ئوتقا تاشلىنىدۇ. 7 سىلەر قىلغان بولسا، سىلەرگەمۇ زىيانكەشلىك قىلىدۇ. مېنىڭ سۆزۈمنى مەندە ئىزچىل تۇرساڭلار ۋە سۆزلىرىم سىلەردە ئىزچىل تۇتقان بولسا، ئۇلار سىلەرنىڭكىنىمۇ تۇتىدۇ. 21 بىراق مېنىڭ تۇرسا، نېمىنى تەلەپ قىلساڭلار، سىلەرگە شۇ ئىجابەت بولىدۇ. نامم تۈپەيلىدىن ئۇلار سىلەرگەمۇ شۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى 8 سىلەرنىڭ كۆپ مېۋى بېرىشىڭلار، شۇنداقلا مېنىڭ قىلىدۇ، چۈنكى ئۇلار مېنى ئەۋەتكۈچىنى تونۇمايدۇ. 22 ئەگەر مۇخلىسلىرىم ئىكەنلىكىڭلارنى ئىسپاتلىشىڭلار بىلەن شان- شەرەپ ئاتامغا كەلتۈرۈلىدۇ. 9 ئاتام مېنى سۆيگىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى سۆيۈم، مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە ئىزچىل باھانىسى يوقتۇر. 23 كىمدەكم مەندىن نەپەرەتلىنەنە ئاتامدىنمۇ تۇرۇڭلار. 10 ئەگەر ئەمىرلىرىمنى تۇتساڭلار، خۇددى مەن ئاتامنىڭ ئەمىرلىرىنى تۇتقان ۋە ھەمىشە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىدە تۇرغىنىدەك، سىلەرمۇ ھەمىشە مېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىمدە دەپ ھېسابلىناتتى. لېكىن ئۇلار ھازىر [ئەمەللىرىمنى] كۆرگەن تۇرسىلەر. 11 مېنىڭ خۇشاللىقىم سىلەردە بولسۇن ۋە شۇنىڭدەك تۇرۇقلۇق، يەنىلا ھەم مەندىن ھەم ئاتامدىن نەپەرەتلىنىدى. خۇشاللىقىڭلار تولۇپ تاشسۇن دەپ، مەن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 12 مېنىڭ ئەمرىم شۇكى، مەن سىلەرنى سۆيگىنىدەك، «ھېچقانداق سەۋەبسىزلا مەندىن نەپەرەتلىنىدى» دەپ پۈتۈلگەن سىلەرمۇ بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 13 ئىنسانلارنىڭ ئۆز دوستلىرى ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىشتىن چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببىتى يوقتۇر. 14 سىلەرگە بۇرۇغان ئەمىرلىرىمنى ئادا قىلساڭلار، مېنىڭ دوستلىرىم بولسىلەر. 15 ئەمدى مۇندىن كېيىن مەن سىلەرنى «قۇل» دەپ ئاتمايمەن. چۈنكى قۇل

خوجا يېنىنىڭ نېمە قىلىۋاتقىنىنى بىلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى «دوست» دەپ ئاتىدىم، چۈنكى ئاتامدىن ئاڭلىغانلىرىمىڭ ھەممىسىنى سىلەرگە يەتكۈزدۈم. 16 سىلەر مېنى تاللىغىنىڭلار يوق، ئەكسىچە مەن سىلەرنى تاللىدىم ۋە سىلەرنى بېرىپ مېۋە بەرسۇن ھەمدە مېۋىلىرىڭلار دائىم ساقلانسۇن، مېنىڭ نامم بىلەن ئاتىدىن نېمە تىلەسەڭلار، ئۇ سىلەرگە بەرسۇن دەپ سىلەرنى تىكلەدىم. 17 سىلەرگە شۇنى ئەمر قىلىمەنكى، بىر-بىرىڭلارنى سۆيۈڭلار. 18 بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپەرەتلىنەنە، سىلەردىن ئاۋۋال مەندىن نەپەرەتلىگەنلىكىنى بىلىڭلار. 19 سىلەرمۇ بۇ دۇنيادىكىلەردىن بولغان بولساڭلار، بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەرنى ئۆزىمىزنىكى دەپ، سۆيگەن بولاتتى. بىراق سىلەر بۇ دۇنيادىن بولمىغاچقا، بەلكى مەن سىلەرنى بۇ دۇنيادىن ئايرىپ تاللىغانلىقىم ئۈچۈن، ئەمدى بۇ دۇنيادىكىلەر سىلەردىن نەپەرەتلىنىدۇ. 20 مەن سىلەرگە ئېيتقان سۆزىنى ئېسىڭلاردا تۇتۇڭلار: «قۇل خوجا يېنىدىن ئۈستۈن تۇرمايدۇ». ئۇلار ماڭا زىيانكەشلىك

16 سىلەرنىڭ پۈتلىشىپ كەتمەسلىكىڭلار ئۈچۈن بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. 2 ئۇلار سىلەرنى سىناگوگىلارنىڭ جامائەتلىرىدىن قوغلاپ چىقىرىۋېتىدۇ، ھەمدە شۇنداق بىر ۋاقىت-سائەت كېلىدۇكى، سىلەرنى ئۆلتۈرگۈچى ئۆزى خۇداغا خىزمەت قىلىۋاتمەن، دەپ ھېسابلايدۇ. 3 ئۇلار بۇلارنى يا ئاتىنى، يا مېنى تونۇمىغانلىقى ئۈچۈن قىلىدۇ. 4 لېكىن مەن بۇ ئىشلارنى سىلەرگە ئېيتتىمكى، ۋاقىت-سائەتتى كەلگەندە، مەن شۇنداق ئالدىنقى ئېيتقىنىمنى ئېسىڭلارغا كەلتۈرەلەيسىلەر. 5 - مەن باشتا بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم، چۈنكى مەن سىلەر بىلەن بىللە ئىدىم. لېكىن ئەمدى مېنى ئەۋەتكۈچىنىڭ يېنىغا قايتىپ كېتىمەن. شۇنداق تۇرۇقلۇق، ئاراڭلاردىن ھېچكىم مەندىن: «ئەگە كېتىسەن؟» دەپ سورىمايۋاتىدۇ. 6 ئەكسىچە، سىلەرگە بۇلارنى ئېيتقىنىم ئۈچۈن، قەلبىڭلار قايرىغۇغا چۈمۈپ كەتتى. 7 ئەمما مەن سىلەرگە ھەقىقەتتى

ئېيتىپ قويماي، مېنىڭ كېتىشىم سىلەرگە پايدىلىقتۇر. چۈنكى لېكىن بۇ دۇنيادىكىلەر خۇشال بولۇشۇپ كېتىدۇ؛ سىلەر ئەگەر كەتسەم، ياردەمچى سىلەرگە كەلمەيدۇ. ئەمما كەتسەم، قاغۇرىسىلەر، لېكىن قاغۇرلىرىڭلار شادلىققا ئايلىنىدۇ. 21 ئۇنى سىلەرگە ئەۋەتتەن. 8 تۇ كەلگەندە، بۇ دۇنيادىكىلەرگە ئايال كىشى تۇغۇتتا ئازابلىنىدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ ۋاقت-سائىتى گۇناھ توغرىسىدا، ھەققانىيلىق توغرىسىدا ۋە ئاخىرەت سورىقى يېتىپ كەلگەن؛ لېكىن بۇ يۇقىرى تۇغۇلۇپ بولغاندىن كېيىن، بىر توغرىسىدا ھەقىقەتنى بىلگۈزىدۇ. 9 ئۇ ئۇلارنى گۇناھ توغرىسىدا پەرزەنتنىڭ دۇنياغا كەلگەنلىكىنىڭ شادلىقى بىلەن تارتقان بىلگۈزىدۇ، چۈنكى ئۇلار ماڭا ئېتىقاد قىلىدى. 10 ئۇلارنى ئازابىنى ئۆتۈپ كېتىدۇ. 22 شۇنىڭغا ئوخشاش، سىلەرمۇ ھازىر ھەققانىيلىق توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى ئاتامنىڭ يېنىغا ئازابلىنىۋاتسىلەر، لېكىن مەن سىلەر بىلەن قايتا كۆرۈشمەن، قايتىپ بارمەن ۋە سىلەر مېنى يەنە كۆرەلمەيسىلەر. 11 قەلبىڭلار شادلىنىدۇ ۋە شادلىقىڭلارنى ھېچكىم سىلەردىن ئۇلارنى ئاخىرەت سورىقى توغرىسىدا [بىلگۈزىدۇ]، چۈنكى بۇ تارتىۋالمايدۇ. 23 شۇ كۈندە سىلەر مەندىن ھېچنەرسە دۇنيانىڭ ھۆكۈمدارى ئۈستىگە ھۆكۈم چىقىرىلدى. 12 سىلەرگە سورىمايسىلەر. بەرھەق، بەرھەق، مەن سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ ئېيتىدىغان يەنە كۆپ سۆزلىرىم بار ئىدى، لېكىن سىلەر ئۇلارنى قويماي، مېنىڭ نامىم بىلەن ئاتىدىن نېمى تىلىسىڭلار، ئۇ شۇنى ھازىرچە كۆتۈرەلمەيسىلەر. 13 لېكىن ئۇ، يەنە ھەقىقەتنىڭ سىلەرگە بېرىدۇ. 24 ھازىرغىچە مېنىڭ نامىم بىلەن ھېچنېمە روھى كەلگەندە، ئۇ سىلەرنى بارلىق ھەقىقەتكە باشلاپ تىلىمىدىڭلار. ئەمدى تىلەڭلار، ئېرىشىشىڭلار، بۇنىڭ بىلەن بارىدۇ. چۈنكى ئۇ ئۆزلۈكىدىن سۆزلىمەيدۇ، بەلكى نېمى ئاڭلىغان شادلىقىڭلار تولۇپ تاشىدۇ! 25 سىلەرگە بۇلارنى تەمسىللەر بولسا، شۇنى سۆزلەيدۇ ۋە كەلگۈسىدە بولىدىغان ئىشلاردىن بىلەن ئېيتىپ بەردىم. بىراق شۇنداق بىر ۋاقىت كېلىدۇكى، ئۇ سىلەرگە خەۋەر بېرىدۇ. 14 ئۇ مېنى ئۇلۇغلايدۇ، چۈنكى ئۇ چاغدا سىلەرگە يەنە تەمسىللەر بىلەن سۆزلىمەيمەن، ئاتا توغرىلۇق مەندە بار بولغاننى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلەرگە جاكارلايدۇ. 15 سىلەرگە ئوچۇق ئېيتىمەن. 26 شۇ كۈنى تىلەكلىرىڭلارنى مېنىڭ ئاتىدا بار بولغاننىڭ ھەممىسى ھەم مېنىڭكىدۇر، مانا شۇنىڭ نامىم بىلەن ئىلتىجا قىلىسىلەر. مەن سىلەر ئۈچۈن ئاتىدىن تەلەپ ئۈچۈن مەن: «ئۇ مەندە بار بولغاننى تاپشۇرۇۋېلىپ، سىلەرگە قىلمەن، دەپ ئېيتمايمەن؛ 27 چۈنكى ئاتا ئۆزىمۇ سىلەرنى جاكارلايدۇ» دەپ ئېيتتىم. 16 ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى سۆيىدۇ، چۈنكى سىلەر مېنى سۆيىسىلەر ۋە مېنىڭ خۇدانىڭ كۆرمەيسىلەر، ۋە يەنە بىر ئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا يېنىدىن كەلگەنلىكىمگە ئىشەندىڭلار. 28 مەن ئاتىنىڭ يېنىدىن چىقىپ بۇ دۇنياغا كەلدىم، ئەمدى مەن يەنە بۇ دۇنيادىن مۇخلىسلارنىڭ بەزىلىرى بىر-بىرىگە: - «ئاز ۋاقىتتىن كېتىپ ئاتىنىڭ يېنىغا بارمەن». 29 مۇخلىسلىرى: - مانا سەن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىر ئاز ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى قايتا كۆرىسىلەر» ۋە يەنە «چۈنكى مەن ئاتامنىڭ يېنىغا كېتىمەن». ۋە يەنە «چۈنكى مېنىڭكىدۇر؟» 18 «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن» دېگەن سۆزنىڭ مەنىسى نېمە؟ ئۇنىڭ نېمەلەرنى دەۋاتقانلىرىنى يەتتۇق. شۇنىڭدىن سېنىڭ خۇدانىڭ يېنىدىن كەلگەنلىكىڭگە بىلىدۇق، - دېيىشىدۇ. 19 ئەيسا ئۇلارنىڭ ئۆزىدىن نېمىنى ئىشەندۈق، - دېيىشتى. 31 ئەيسا جاۋابەن ئۇلارغا: - ھازىر سورىماقچى بولغىنىنى بىلىپ ئۇلارغا مۇنداق دەيدى: - «مېنىڭ ئىشەندىڭلارمۇ؟ 32 مانا، شۇنداق ۋاقىت-سائىتى كېلەي دەپ «ئاز ۋاقىتتىن كېيىن، مېنى كۆرمەيسىلەر، يەنە بىر ئاز ۋاقىت قالدى، شۇنداقلا كېلىپ قالدىكى، ھەممىڭلار مېنى يالغۇز ئۆتكەندىن كېيىن، مېنى كۆرىسىلەر» دېگىنىمنىڭ مەنىسىنى بىر-بىرىڭلاردىن سورىۋاتامسىلەر؟ 20 بەرھەق، بەرھەق، مەن بىراق مەن يالغۇز ئەمەسمەن، چۈنكى ئاتا مەن بىلەن بىلىدۇ. سىلەرگە شۇنى ئېيتىپ قويماي، سىلەر يىغا-زار كۆتۈرۈسىلەر، 33 سىلەرنىڭ مەندە خاتىرجەملىكىڭىزگە بولۇشۇڭلار ئۈچۈن

بۇلارنى سىلەرگە ئېيتتىم. بۇ دۇنيادا تۇرۇپ ئازاب-ئوقۇبەت تارتىسىلەر، ئەمما غەيرەتلىك بولۇڭلار! مەن بۇ دۇنيا ئۆستىدىن غەلبە قىلدىم!

17

ئەيسا بۇ سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن، كۆزلىرىنى ئەرشكە تىكىپ، مۇنداق دۇئا قىلدى: - ئى ئاتا، ۋاقت-ساھتە يېتىپ كەلدى، سەن ئوغلۇڭنى ئۇلۇغلاقتۇرغاي سەن؛ بۇنىڭ بىلەن ئوغلۇڭنى سېنى ئۇلۇغلاقتۇردۇم؛ 2 يەنى، ئۇنىڭ سەن ئۇنىڭغا تاپشۇرغان ئىنسانلارغا مەڭگۈلۈك ھايات ئاتا قىلىشى ئۈچۈن، ئۇنىڭغا پۈتكۈل ئەت ئىگىلىدىن ئۈستۈن ھوقۇق ئاتا قىلغىنىڭدەك، ئۇنى ئۇلۇغلاقتۇرغاي سەن. 3 (aiōnios q166) مەڭگۈلۈك ھايات شۇكى، بىردىنبىر ھەقىقىي خۇدا - سېنى ۋە سەن ئەۋەتكەن ئەيسا مەسھنى تونۇشتىن ئىبارەتتۇر. aiōnios (q166) 4 مەن سېنىڭ ئەمەل قىلىشىم ئۈچۈن تاپشۇرغان ئىشىڭنى ئورۇندىشىم بىلەن سېنى يەر يۈزىدە ئۇلۇغلاقتۇردۇم. 5 ئى ئاتا، سېنىڭ ئالەم ئايرىدە بولۇشتىن بۇرۇن مەن ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا ئىگە بولغان شان-شەرەپ بىلەن مېنى ئۆزۈڭنىڭ يېنىڭدا ئۇلۇغلاقتۇرغاي سەن. 6 سەن بۇ دۇنيادىن ماڭا تاللاپ بەرگەن ئادەملەرگە سېنىڭ نامىڭنى تايان قىلدىم. ئۇلار سېنىڭكى ئىدى، سەن ئۇلارنى ماڭا بەردىڭ ۋە ئۇلار سېنىڭ سۆز-كلامىڭنى تۇتۇپ كەلدى. 7 ئۇلار ھازىر سەن ماڭا بەرگەن ھەممە نەرسىلەرنىڭ سېنىڭدىن كەلگەنلىكىنى بىلدى. 8 چۈنكى سەن ماڭا تاپشۇرغان سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدۈم، ئۇلارمۇ بۇلارنى قوبۇل قىلدى، شۇنىڭ بىلەن سەندىن چىققىنىمى ھەقىقەتەن بىلىپ يەتتى ھەمدە سېنىڭ مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭمۇ ئىشەندى. 9 بۇلارغا دۇئا قىلىمەن؛ بۇ دۇنيادىكى ئادەملەرگە ئەمەس، بەلكى سەن ماڭا بەرگەن ئادەملەرگە دۇئا قىلىمەن؛ چۈنكى ئۇلار سېنىڭكىدۇر. 10 مېنىڭ بارلىقىم سېنىڭكىدۇر ۋە سېنىڭ بارلىقىڭ بولسا مېنىڭكىدۇر ۋە مەن ئۇلاردا شەرەپ تاپتىم. 11 مەن ئەمدى بۇ دۇنيادا تۇرۇۋەرمەيمەن؛ لېكىن ئۇلار بۇ دۇنيادا قالدى ۋە مەن سېنىڭ يېنىڭغا كېتىۋاتىمەن. ئى مۇقەددەس ئاتا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ ئارقىلىق ئۇلارنى ساقلىغىنىكى، بىز ئىككىمىز بىر بولغىنىمىزدەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي. 12 مەن ئۇلار

بىلەن بىللە بولغان ۋاقتىمدا، سەن ماڭا بەرگەن نامىڭ بىلەن ئۇلارنى ساقلىدىم ھەم قوغدىدىم؛ ۋە مۇقەددەس يازمىلاردىكى بېشارەتنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى يولىدا، ئۇلارنىڭ ئىچىدىن ھالاكەتكە خاس بولغان كىشىدىن باشقا بىرمۇ يوقالمىدى. 13 مانا ئەمدى سېنىڭ يېنىڭغا بارىمەن. مېنىڭ شادلىقىم ئۇلاردا تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى دۇنيادىكى ۋاقتىمدا سۆزلىدىم. 14 مەن ئۇلارغا سۆز-كلامىڭنى تاپشۇردۇم. مەن بۇ دۇنيادىن بولغىنىمىدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن بولغىنى ئۈچۈن، بۇ دۇنيانىڭ ئادەملىرى ئۇلاردىن نەپرەتلىنىدۇ. 15 ئۇلارنى بۇ دۇنيادىن ئايرىۋەتكەن دەپ تىلەيمەن، بەلكى ئۇلارنى رەزىل بولغۇچىدىن ساقلىغاي سەن، دەپ تىلەيمەن. 16 مەن بۇ دۇنيادىن بولغىنىمىدەك، ئۇلارمۇ بۇ دۇنيادىن ئەمەستۇر. 17 ئۇلارنى ھەقىقەت ئارقىلىق ئۆزۈڭگە مۇقەددەس قىلىپ تاشغۇرغاي سەن، چۈنكى سۆز-كلامىڭ ھەقىقەتتۇر. 18 سەن مېنى دۇنياغا ئەۋەتكەنلىكىڭدەك، مەنمۇ ئۇلارنى دۇنياغا ئەۋەتتىم. 19 ئۇلارمۇ ھەقىقەتتە مۇقەددەس قىلىنىپ ئۆزۈڭگە ئاتالسۇن دەپ، ئۆزۈمنى ساڭا خاس ئاتايمەن. 20 مەن يالغۇز ئۇلار ئۈچۈنلا ئەمەس، يەنە ئۇلارنىڭ سۆزى ئارقىلىق ماڭا ئېتىقاد قىلىدىغانلار ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىمەن. 21 ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر بولغاي؛ ئى ئاتا، سەن مەندە، مەن سەندە بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىزدە بىر بولغاي؛ شۇنداق بولغاندا، بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭگە ئىشىنىدۇ. 22 سەن ماڭا ئاتا قىلغان شان-شەرەپنى ئۇلارغا ئاتا قىلىدىمكى، بىز ئىككىمىز بىر بولغاندەك، ئۇلارمۇ بىر بولغاي؛ 23 يەنى مەن ئۇلاردا، سەن مەندە بولۇپ، ئۇلار بىرلىكتە كامىل قىلىنغاي. شۇ ئارقىلىق بۇ دۇنيادىكىلەر مېنى ئەۋەتكەنلىكىڭنى ھەم مېنى سۆيگەنلىكىڭدەك ئۇلارنىمۇ سۆيگەنلىكىڭنى بىلىدۇ. 24 ئى ئاتا، سەن ماڭا بەرگەنلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ مەن بولغان يەردە مەن بىلەن بىرگە بولۇشىنى، شۇنداقلا مېنىڭ شان-شەرەپىمنى، يەنى سەن ئالەم ئايرىدە بولۇشتىن بۇرۇن مېنى سۆيگەنلىكىڭ ئۈچۈن، ماڭا بەرگەن شان-شەرەپنى ئۇلارنىڭ كۆرۈشىنى خالايمەن. 25 ئى ھەقىقەتچان ئاتا، بۇ دۇنيادىكىلەر سېنى تونۇمىغان، ئەمما مەن سېنى تونۇيمەن ۋە بۇلارمۇ مېنى سېنىڭ ئەۋەتكەنلىكىڭنى بىلدى. 26

ۋە مەن سېنىڭ نامىڭنى ئۇلارغا ئايان قىلدىم ۋە يەنە داۋاملىق ئايان قىلدىم. شۇنىڭ بىلەن، سېنىڭ ماڭا كۆرسەتكەن مېھرى-مۇھەببىتىڭ ئۇلاردا بولىدۇ ۋە مەن ئۇلاردا بولاي.

18 ئەيسا بۇلارنى ئېيتقاندىن كېيىن، مۇخلىسلىرى بىلەن بىللە تاشقىرىغا چىقىپ كىرون جىلغىسىنىڭ ئۆتتە تۇتتى. ئۇ يەردە بىر باغچە بار ئىدى. ئەيسا بىلەن مۇخلىسلىرى ئۇ باغچىگە كىردى. 2 ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلىدىغان يەھۇدامۇ ئۇ يەرنى بىلەتتى، چۈنكى ئەيسا مۇخلىسلىرى بىلەن پات-پات ئۇ يەردە يىغىلىپ ئولتۇراتتى. 3 شۇنىڭ بىلەن يەھۇدا بىر توپ رىم لەشكەرلىرى بىلەن باش كاهىنلار ھەم پەرسايىلەر ئەۋەتكەن قاراۋۇللارنى باشلاپ بۇ يەرگە كەلدى. ئۇلارنىڭ قوللىرىدا پانۇس، مەشئەل ۋە قوراللار بار ئىدى. 4 ئەيسا بېشىغا چۈشىدىغانلارنىڭ ھەممىسىنى بېلىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ: - كىمى ئىزدەيسىلەر؟ - دەپ سورىدى. 5 ناسارەتلىك ئەيسانى، - دەپ جاۋاب بېرىشتى ئۇلار. ئەيسا ئۇلارغا: - مانا مەن بولمەن، - دەپ. (ئۇنىڭغا ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدامۇ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇراتتى). 6 ئەيسا: «مانا مەن بولمەن» دېۋىدى، ئۇلار ئارقىسىغا يېنىپ يەرگە يىقىلىشتى. 7 شۇنىڭ بىلەن ئەيسا ئۇلاردىن يەنە بىر قېتىم: - كىمى ئىزدەيسىلەر؟ - دەپ سورىدى. - ناسارەتلىك ئەيسانى، - دېيىشتى ئۇلار. 8 ئەيسا: - سىلەرگە ئېيتتىمغۇ، مەن شۇ بولمەن. ئەگەر ئىزدىگىنىڭلار مەن بولسام، بۇلارنى كەتكىلى قويۇڭلار، - دەپ. 9 بۇنىڭ بىلەن ئۆزىنىڭ: «ئاتا»، سەن ماڭا بەرگەنلەردىن ھېچقايسىسىنى يىتتۈرمىدىم» دېگەن سۆزى ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى. 10 سىمۇن پېترۇسنىڭ يېنىدا بىر قىلىچ بولغاچ، ئۇ شۇ ئاتىنى سۇغۇرۇپ، باش كاهىننىڭ چاكىرىغا بىرنى ئۇرۇپ، ئوڭ قولىنى شىلىپ چۈشۈرۈۋەتتى. چاكارنىڭ ئىسمى مالكۇس ئىدى. 11 ئەيسا پېترۇسقا: - قىلىچنى غىلاپقا سال! ئاتا ماڭا تاپشۇرغان قەدەھنى ئىچمەمدىم؟ - دەپ. 12 شۇنىڭ بىلەن، لەشكەرلەر توپى بىلەن مىگىبىشى ھەم يەھۇدىيلارنىڭ قاراۋۇللىرى ئەيسانى تۇتۇپ باغلاشتى. 13 ئاندىن ئۇنى ئالدى بىلەن ئانناسنىڭ ئالدىغا ئېلىپ بېرىشتى. ئانناس بولسا شۇ يىلى باش كاهىن بولۇپ تۇرغان قايافانىڭ قېيىناتىسى ئىدى.

تۇغقان بىرى بار ئىدى. ئۇ پېترۇسقا: - باغچىدە سېنى ئۇنىڭ دېگەن نېمە؟ - دەپ سورىدى. پىلاتۇس مۇشۇلارنى دەپ، بىلەن بىللە كۆرگەندىمۇ؟! - دېدى. 27 پېترۇس يەنە تاندى. يەنە تاشقىرىغا، يەھۇدىيلارنىڭ ئالدىغا چىقىپ ئۇلارغا: - دەل شۇ چاغدا خوراز چىللىدى. 28 ئاندىن ئۇلار ئەيسانى مەن ئۇنىڭدىن ھېچقانداق جىنايەت تاپالمىدىم. 39 لېكىن ھەر قايفاننىڭ يېنىدىن رىملىق ۋالىينىڭ ئوردىسىغا ئېلىپ كەلدى (شۇ يىلى تۆتۈپ كېتىش ھېيتىدا سىلەر ئۈچۈن [مەھسۇلاردىن] چاغدا تال ئاتقاندى، ئۇنى ئېلىپ كەلگەن [يەھۇدىيلار] بولسا بىرنى قويۇپ بېرىش قانۇم بار. شۇڭا بۇ «يەھۇدىيلارنىڭ ئۆزىمىزنى ناپاك قىلىپ بۇلغىمايلى دەپ، ئوردىغا كىرمىدى. پادىشاھى» نى سىلەرگە قويۇپ بېرىشىمنى خالامسىلەر؟ - دېدى. بولمىسا تۆتۈپ كېتىش ھېيتىنىڭ داستىخاندىن غزالناملىقتى. 40 ئۇلارنىڭ ھەممىسى جاۋاب بېرىپ: - بۇ ئادەمنى ئەمەس، 29 شۇڭا [ۋالىي] پىلاتۇس سىرتقا چىقىپ، ئۇلارنىڭ ئالدىغا بارايباسنى قويۇپ بېرىڭ! - دەپ قىيىقاس-سۈرەن سېلىشتى بېرىپ ئۇلارغا: - بۇ ئادەمنىڭ ئۈستىدىن نېمە ئەر ز قىلىسىلەر؟ (بارايباس بولسا بىر قاراقچى ئىدى).

19 شۇنىڭ بىلەن، پىلاتۇس ئەيسانى ئېلىپ بېرىپ ئۇنى سىزگە تاپشۇرغان بولمىغان، دەپ جاۋاب بېرىشتى. 31 - ئۇنى ئۆزۈڭلار ئېلىپ كېتىپ، ئۆز قانۇنۇڭلار بويىچە ھۆكۈم چىقىرىڭلار! - دېدى پىلاتۇس ئۇلارغا. يەھۇدىيلار: - بىزنىڭ ھېچكىمنى ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلىش ھوقۇقىمىز يوق تۇرسا، - دېيىشتى. 32 بۇ ئىشلار ئەيسانىڭ ئۆزى قانداق ئۆلۈم بىلەن ئۆلۈدىغىنى توغرىسىدىكى ئالدىن ئېيتقان بېشارەتلىك سۆزىنىڭ ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇشى ئۈچۈن يۈز بەردى. 33 ئاندىن پىلاتۇس يەنە ئوردىسىغا كىرىپ، ئەيسانى چاقىرتىپ، ئۇنىڭدىن: - سەن يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھىمۇ؟ - دەپ سورىدى. 34 ئەيسا ئۇنىڭغا: - بۇ سوئالنى ئۆزۈڭ سوراۋاتامسەن، ياكى باشقىلار مەن توغرىلۇق ساڭا شۇنداق ئېيتقانمۇ؟ - دېدى. 35 - مەن بىر يەھۇدىيۇم؟ سېنى ماڭا تاپشۇرغانلار ئۆز خەلقىڭ ۋە باش كاهىنلارغۇ! نېمە [جىنايەت] ئۆتكۈزگەندىڭ؟ - دەپ پىلاتۇس. 36 ئەيسا جاۋابىن: - مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ دۇنياغا تەۋە ئەمەستۇر. ئەگەر بۇ دۇنياغا تەۋە بولغان بولسا، خىزمەتچىلىرىم مېنىڭ يەھۇدىيلارغا تاپشۇرۇلماستىم ئۈچۈن جەڭ قىلىۋاتقان بولاتتى. ھالبۇكى، مېنىڭ پادىشاھلىقىم بۇ بەرگە تەۋە ئەمەستۇر، - دېدى. 37 شۇڭا پىلاتۇس ئۇنىڭغا: - ئۇنداقتا، سەن پادىشاھىمۇ؟ ئەيسا جاۋابىن: - شۇنداق، ئېيتقىنىڭدەك، پادىشاھىمەن. مەن شۇنىڭغا تۇغۇلغانمەن، ۋە شۇنىڭغا دۇنياغا كەلدىم: - ھەقىقەتكە گۇۋاھلىق بېرىشىم ئۈچۈندىن ئىبارەتتۇر. ھەقىقەتكە تەۋە بولغان ھەربىر كىشى مېنىڭ ئاۋازىمغا قۇلاق سالدى، - دېدى. 38 پىلاتۇس ئۇنىڭدىن: - «ھەقىقەت»

كرىستەشكىمۇ ھوقوقۇم بارلىقىنى بىلمەمسەن؟ - دەدى. 11 جاۋابەن: - يازدىغاننى يېزىپ بولدۇم! - دەدى. 23 لەشكەرلەر ئەيسا جاۋابەن: - ساڭا ئەرشتىن بېرىلگەن بولسا، مېنىڭ ئەيسانى كرىستلەنگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ كىيىملىرىنى ئېلىپ، تۆتكە ئۈستۈمدىن ھېچقانداق ھوقوقۇڭ بولمىغان بولاتتى. شۇنىڭ بۇلۇپ، ھەر بىر لەشكەر بىر ئۇلۇشتىن ئېلىشتى؛ ئۇلار ھەم ئىچكىدىكى ئۈچۈن مېنى ساڭا تاپشۇرۇپ بەرگەن ئادەمنىڭ گۇناھى تېخىمۇ ئۈزۈن كۆڭلەڭنىمۇ ئېلىشتى؛ لېكىن بۇ كۆڭلەڭ تىكىلىگەن، ئېغىردۇر، - دەدى. 12 شۇ چاغدىن تارتىپ، پىلاتۇس ئۇنى ئۈستىدىن ئايغىغىچە بىر پۈتۈن توقۇلغاندى. 24 شۇنىڭ ئۈچۈن قويۇۋېتىشكە ئامال ئىزدەيتتى. لېكىن يەھۇدىيلار ۋارقىرىشىپ: لەشكەرلەر بىر-بىرىگە: - بۇنى يىرتمايلى، بەلكى چەك تارتىشايلى، - بۇ ئادەمنى قويۇۋەتسەڭىز، سىز قەيسەرنىڭ دوستى بولمىغان كىمگە چىقسا شۇ ئاللىسۇن، - دېيىشتى. بۇ ئىشلار مۇقەددەس بولسىز! ئۆزىنى پادىشاھ دېگەن ھەربىر كىشى قەيسەرگە قارشى يازمىلاردىكى مۇنۇ سۆزلەر ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن يۈز چىققان بولدۇ! - دەپ چۇقان سېلىشتى. 13 پىلاتۇس بۇ بەردى: - «ئۇلار مېنىڭ كىيىملىرىمنى ئۆز ئارىسىدا ئۇلەشتى، سۆزلەرنى ئاڭلاپ، ئەيسانى تاشقىرىغا چىقاردى ۋە «تاش مېنىڭ كۆڭلىكىمگە ئېرىشىش ئۈچۈن چەك تاشلاشتى»، تاختايتلىق ھويلا» دەپ ئاتالغان، ئىبرانى تىلىدا «گابىاتا» دەپ دەرۋەقە، لەشكەرلەر شۇنداق قىلىشتى. 25 ئەيسانىڭ كرىستنىڭ ئاتالغان يەردە «سوراق تەختى» گە ئولتۇردى 14 (ئۇ ۋاقىت يېنىدا ئانىسى، ئانىسىنىڭ سىڭلىسى، كلوپاسنىڭ ئايالى مەريەم ئوتتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ تەييارلىق كۈنىنىڭ ئالتىنچى سائىتى ۋە ماگداللىق مەريەملەر تۇراتتى. 26 ئەيسا ئانىسى بىلەن ئۆزى ئەتراپىدا ئىدى). پىلاتۇس يەھۇدىيلارغا: مانا بۇ سىلەرنىڭ سۆيىدىغان مۇخلىسىنىڭ بىرگە تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، ئانىسىغا: پادىشاھسىڭلاردۇر! - دەدى. 15 لېكىن ئۇلار ۋارقىرىشىپ: - ئى خانىم، مانا سېنىڭ ئوغۇلك! - دەدى. 27 ئاندىن ئۇ بۇ يوقىتىڭ، يوقىتىڭ، ئۇنى كرىستلەك! - دەدى. پىلاتۇس مۇخلىسقا: - مانا سېنىڭ ئاناڭ! - دەدى. شۇندىن ئېتىبارەن، ئۇ ئۇلارغا: - مېنى پادىشاھسىڭلارنى كرىستلىگەن، دەمسىلەر؟ - مۇخلىس ئۇنى ئۆزىنىڭ ئۆيىدە تۇرغۇزدى. 28 ئاندىن ئەيسا ھەممە دەدى. باش كاهىنلار جاۋابەن: - قەيسەردىن باشقا ھېچقانداق ئىشلارنىڭ تامام بولغىنىنى بىلىپ (مۇقەددەس يازمىلاردىكى پادىشاھىمىز يوقتۇر! - دەپ [تولۇشتى]. بۇنىڭ بىلەن پىلاتۇس پىشارەت ئەمەلگە ئاشۇرۇلۇش ئۈچۈن): - ئۆتسەڭ كەتتىم! - ئۇنى كرىستلەشكە ئۇلارغا تاپشۇرۇپ بەردى. 16 [لەشكەرلەر] دەدى. 29 ئۇ يەردە سىركە شاراب بىلەن تولدۇرۇلغان بىر كوزا ئەيسانى ئېلىپ ماڭدى. ئۇ ئۆز كرىستىنى يۇدۇپ، «باش بار ئىدى. ئۇلار بىر پارچە بۇلۇتنى سىركە شارابقا چىلاپ، سۆڭەك جايى» (ئىبرانى تىلىدا «گولگوتتا») دېگەن يەرگە بىر لېپەككۈل غولغا باغلاپ، ئەيسانىڭ ئاغزىغا تەگلىدى. باردى. 18 ئۇلار ئۇنى شۇ يەردە يەنە ئىككى كىشى بىلەن تەڭ 30 ئەيسا سىركە شارابىنى ئىچكەندىن كېيىن: - تامام بولدى! - كرىستكە تارتتى؛ بۇ تەرىپىدە بىرسى، ئۇ تەرىپىدە بىرسى ۋە ئەيسا دەپ-دە، بېشىنى تۆۋەن قىلىپ، روھىنى تاپشۇرۇپ بەردى. ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا كرىستكە تارتىلدى. 19 پىلاتۇس تاختىغا 31 ئۇ كۈنى [ئوتتۇپ كېتىش ھېيتىنىڭ] تەييارلىق كۈنى ئېلان يېزىپ كرىستكە بېكىتىپ قويدى. ئۇنىڭغا: - «ناسارەتلىك بولغاچقا، كرىستلەنگەنلەرنىڭ جەسەتلىرىنى شابات كۈنىدە ئەيسا - يەھۇدىيلارنىڭ پادىشاھى» دەپ يېزىلغاندى. 20 كرىستتە قالدۇرۇلماسلىق ئۈچۈن (شابات كۈنى «تولۇغ كۈن» ئەيسا كرىستلىنىدىغان يەر شەھەرگە يېقىن بولغاچقا، نۇرغۇن ھېسابلاغاچقا) يەھۇدىيلار پىلاتۇستىن كرىستلەنگەنلەرنىڭ يەھۇدىيلار تاختىدىكى سۆزلەرنى ئوقۇدى. تاختىدىكى سۆزلەر پۇتلىرىنى چېقىپ ئاندىن جەسەتلىرىنى كرىستتىن تېزەك ئىبرانىچە، لانتىچە ۋە گېكچە يېزىقتا يېزىلغاندى. 21 شۇڭا چۈشۈرۈۋېتىشنى تەلەپ قىلدى. 32 شۇنىڭ بىلەن لەشكەرلەر يەھۇدىيلارنىڭ باش كاهىنلىرى پىلاتۇسقا: - «يەھۇدىيلارنىڭ بېرىپ ئەيسا بىلەن بىللە كرىستلەنگەن بىرىنچى ئاندىن ئىككىنچى پادىشاھى» دەپ يازماڭ، بەلكى «ئۆزۈمنى مەن يەھۇدىيلارنىڭ ئادەمنىڭ پۇتلىرىنى چاقتى. 33 لېكىن ئەيساغا كەلگەندە، پادىشاھى، دېگەن» دەپ يېزىڭ، - دېيىشتى. 22 بىراق پىلاتۇس ئۇنىڭ ئاللىقاچان تۈلگەنلىكىنى كۆردى، شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ

پۈتۈننى چاقىدى. 34 ئەمما لەشكەرلەردىن بىرى ئۇنىڭ بىقىغىغا قاراپ، كاناپ كېپەنلەرنىڭ ئۆيەردە يېپىقلىق تۇرغانلىقىنى نەزىرى سىناپتۇ، شۇنڭا قان ۋە سۇ ئېقىپ چىقتى. 35 بۇنى كۆردى، لېكىن ئىچكىرىگە كىرمىدى. 6 ئۇنىڭغا ئەگىشىپ كۆرگۈچى سىلەرنىڭ ئىشىنىشىڭلار ئۈچۈن گۇۋاھلىق بېرىدۇ، كۆرگۈچىنىڭ گۇۋاھلىقى ھەقتۇر، ئۆزىنىڭ ئېيتقانلىرىنى ھەق دەپ بىلىدۇ. 36 بۇ ئىشلارنىڭ ھەممىسى مۇقەددەس ئەيسانىڭ بېشىغا ئورالغان ياغلىقنىمۇ كۆردى. ياغلىق كېپەنلەر يازمىلاردا: «ئۇنىڭ بىر تال سۈڭۈكىمۇ سۇندۇرۇلمايدۇ» ۋە يەنە بىر بېشارەتتە: «ئۇلار ئۆزلىرى سىناپتۇر ئادەمگە قارايدۇ» دەپ 8 ئاندىن قەبرىگە ئاۋۋال كەلگەن ھېلىقى مۇخلىسىمۇ قەبرىگە ئالدىن ئېيتىلغانلارنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن يۈز بەردى. 38 كىرىپ، ئەھۋالنى كۆرۈپ ئىشەندى 9 (چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئارماتىيالىق يۈسۈپ پىلاۋستىن ئەيسانىڭ ئۆلۈمىدىن قايتا تىرىلىشىنىڭ مۇقەددەس مۇخلىسلىرىدىن ئىدى، لېكىن يەھۇدىيلاردىن قورققىنى ئۈچۈن بىلەن ئىككىيلەن ئۆز ئورالغۇلىرىغا قايتىشتى. 11 ئەمما مەريەم بۇنى مەخپىي تۇتاتتى)؛ پىلاۋست رۇخسەت بەردى، شۇنىڭ بولسا قەبرىنىڭ سىرتىدا تۇرۇپ يىغلاۋاتاتتى. ئۇ يىغلاپ تۇرۇپ بىلەن يۈسۈپ بېرىپ ئەيسانىڭ جەستىنى ئېلىپ كەتتى. 39 قەبرىنىڭ ئىچىگە ئېگىشىپ قارىۋىدى، 12 مانا ئاق كىيىم بۇرۇن بىر كېچىسى ئەيسانىڭ يېنىغا كەلگەن ھېلىقى نىكودىمۇ كىيگەن ئىككى پەرىشتە تۇراتتى، ئۇلارنىڭ بىرى ئەيسانىڭ مۇرەككى بىلەن سەبىرە ئارىلاشتۇرۇلغان خۇشبۇي دورا-جەستى قويۇلغان يەرنىڭ باش تەرىپىدە، يەنە بىرى ئاياغ دەرىمەندىن يۈز جىگچە ئېلىپ، [ئۇنىڭ] [بىلەن بىللە] كەلدى. تەرىپىدە ئولتۇراتتى. 13 ئۇلار مەريەمدىن: - خانىم، نېمىشقا 40 ئىككىيلەن ئەيسانىڭ جەستىنى يەھۇدىيلارنىڭ دەپنە قىلىش ئادىتى بويىچە دورا-دەرىمانلارنى چىچىپ، كاناپ رەختلەر ئۇنى نەگە قويغانلىقىنى بىلەلمەيۋاتەن، - دەپتى ئۇ ئۇلارغا. 14 بىلەن ئوراپ كېپەنلىدى. 41 ئەيسا كېستەلەنگەن يەردە بىر باغ بولۇپ، باغنىڭ ئىچىدە تېخى ھېچكىم يەرلەنگەن يېڭى بىر بوش يەرلەك بار ئىدى. 42 بۇ يەھۇدىيلارنىڭ ھېيتىنىڭ تەييارلىق بېلىدى. 15 ئەيسا ئۇنىڭدىن - خانىم، نېمىشقا يىغلايسەن، كىمكى كۈنى بولغاچقا ھەم بۇ يەرلەك يېقىن جايدا بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلار ئەيسانى شۇ يەرلەككە قويدى.

20 ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى تاڭ سەھەردە، ماگداالىق مەريەم قەبرىگە باردى ۋە قەبرىنىڭ ئاغزىدىكى تاشنىڭ ئېلۇپتىلىگەنلىكىنى كۆردى. 2 شۇڭا ئۇ يۈگۈرگىنىچە كېلىپ سىمون پېترۇس ۋە ئەيسا سۈيگەن ھېلىقى مۇخلىسنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئۇلارغا: - ئۇلار رەببى قەبرىدىن يۈتكۈپتۇ، ئۇنى قەبرىگە قويغىنىنى بىلىدۇ! - دەپتى. 3 پېترۇس بىلەن ھېلىقى مۇخلىس تاشقىرىغا چىقىپ، قەبرىگە قاراپ يول ئالدى. 4 ئىككىيلەن تەڭ يۈگۈرۈپ ماگداالىق، لېكىن ھېلىقى مۇخلىس پېترۇستىن تېز يۈگۈرۈپ، قەبرىگە بىرىنچى بولۇپ يېتىپ باردى. 5 ئۇ ئېگىشىپ ئىچىگە ئۇلارغا: «رەببى كۆردۈم!» دەپتى ۋە شۇنداقلا ئەيسا ئۆزىگە

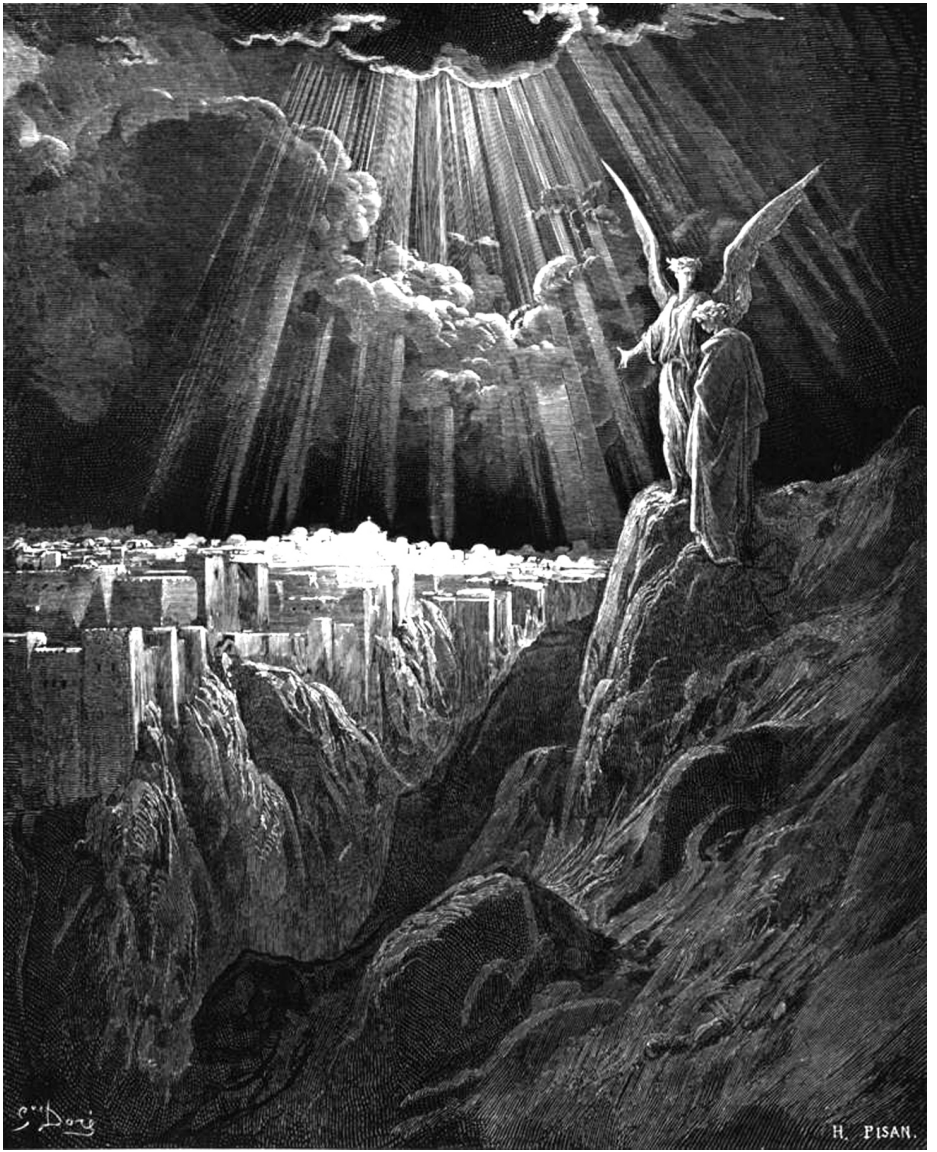
ئېيتقان ئۇ سۆزلەرنى ئۇلارغا يەتكۈزدى. 19 شۇ كۈنى ئىكەنلىكىگە ئىشەنسۇن ھەم بۇ ئارقىلىق [ئۇنىڭغا] ئېتىقاد قىلىپ، كەچتە، يەنى ھەپتىنىڭ بىرىنچى كۈنى كەچتە، يەھۇدىيلاردىن ئۇنىڭ ناھى ئارقىلىق ھاياتلىققا ئېرىشىش، دەپ يېزىلدى.

قورققانلىقى ئۈچۈن مۇخلىسلار يىغىلغان ئۆيدە ئىشلىرىنى ھەم 21 بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەيسا تەبىرىياس دېگەننىڭ تاقىۋالغانىدى، شۇ ۋاقىتتا، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا [كۆرۈنۈپ]، تۈرە تۇرغان ھالدا ئۇلارغا: - سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! - دېدى. 20 بۇنى دەپ، قوللىرىنى ۋە بېقىنىنى ئۇلارغا كۆرسەتتى. شۇنىڭ بىلەن مۇخلىسلار رەببى كۆرگىنىدىن شادلاندى. 21 شۇڭا ئەيسا ئۇلارغا يەنە: - سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! ئانا مېنى ئەۋەتكىنىدەك، مەنمۇ سىلەرنى ئەۋەتمەن، - دېدى. 22 بۇ سۆزنى ئېيتقاندىن كېيىن، ئۇ ئۇلارنىڭ ئۈستىگە بىر پۇۋلەپ: - مۇقەددەس روھنى قوبۇل قىلىڭلار. 23 كىمنىڭ گۇناھلىرىنى كەچۈرسەڭلار، ئۇنىڭ گۇناھى كەچۈرۈم قىلىنىدۇ؛ كىمنىڭ گۇناھلىرىنى تۇتۇۋالساڭلار، شۇنىڭ گۇناھى تۇتۇۋېلىنىدۇ! - دېدى. 24 ئەمما ئون ئىككىيلەننىڭ بىرى، يەنى «قوشكېزەك» دەپ ئاتالغان توماس ئەيسا كەلگەندە ئۇلارنىڭ يېنىدا ئەمەس ئىدى. 25 شۇڭا باشقا مۇخلىسلار ئۇنىڭغا: - بىز رەببى كۆردۈق! - دېيىشتى. لېكىن توماس ئۇلارغا: - ئۇنىڭ قوللىرىدا مىخلارنىڭ ئىزىنى كۆرمىگۈچە، مىخلارنىڭ ئىزىغا ئۆز بارمىقىمنى ۋە بېقىنىغا ئۆز قولۇمنى تىقىپ باقمىغۇچە، ھەرگىز ئىشەنمەيمەن، - دېدى. 26 سەككىز كۈندىن كېيىن، مۇخلىسلار يەنە شۇ ئوي ئىچىدە جەم بولغاندا، توماسمۇ ئۇلار بىلەن بىللە ئىدى. ئىشكەلەر تاقاقلىق تۇرسۇمۇ، ئەيسا كېلىپ ئۇلارنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ: - سىلەرگە ئامان-خاتىرجەملىك بولغاي! - دېدى. 27 ئاندىن ئۇ توماسقا: - بارمىقىڭنى بۇ يەرگە تەگكۈزۈپ، قوللىرىمغا قارا. قولۇڭنى ئۆزۈڭنى، بېقىنىمغا تىقىپ، گۇماندا بولماي، ئىشەنگۈچى بولغىن! - دېدى. 28 توماس ئۇنىڭغا: - مېنىڭ رەببىم ھەم مېنىڭ خۇدايمەن! - دەپ جاۋاب بەردى. 29 ئەيسا ئۇنىڭغا: - مېنى كۆرگەنلىكىڭ ئۈچۈن ئىشەندىڭ. كۆرمەي تۇرۇپ ئىشەنگۈچىلەر بەختلىكتۇر! - دېدى. 30 ئەيسا مۇخلىسلارنىڭ ئالدىدا بۇ كىتابتا خاتىرىلەنمىگەن باشقا نۇرغۇن مۇجىزىلىك ئالامەتلەرنىمۇ كۆرسەتتى. 31 لېكىن مۇشۇلار سىلەرنى ئەيسانىڭ مەسھ، شۇنداقلا خۇدانىڭ ئوغلى

- دەپ سوراشقا پىتىنلىدى. چۈنكى ئۇلار ئۇنىڭ رەب ئەگەشكۈچى بولغىن، - دېدى. 23 بۇنىڭ بىلەن قېرىنداشلار ئىكەنلىكىنى بىلدى. 13 ئەيسا ناننى ئەكسپ ئۇلارغا بەردى ھەم ئارىسىدا «ھېلىقى مۇخلىس تۆلمەيدۇ» دېگەن گەپ تارقالدى. بېلىقلارنىمۇ شۇنداق قىلدى. 14 مانا بۇ ئەيسانىڭ تۈلگەندىن لېكىن ئەيسا پېترۇسقا: «تۆلمەيدۇ» دېمىگەندى، بەلكى پەقەت: كېيىن تىرىلىپ، ئۆزىنى مۇخلىسلىرىغا ئۈچىنچى قېتىم ئايان «ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشىنى خاللىساممۇ، قىلىشى ئىدى. 15 ئۇلار ناشتا قىلغاندىن كېيىن، ئەيسا سىمۇن سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كارلىق؟!» دېگەندى. 24 بۇ ئىشلارغا پېترۇستىن: - يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمۇن، سەن مېنى بۇلاردىنمۇ گۇۋاھلىق بەرگۈچى ھەمدە بۇ ئىشلارنى خاتىرىلەگۈچى ئەنە چوڭقۇر سۆيەمسەن؟ - دەپ سورىدى. شۇنداق رەب، شۇ مۇخلىستۇر. ئۇنىڭ گۇۋاھلىقىنىڭ ھەقىقەت ئىكەنلىكىنى مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى سەن بىلسەن! - دېدى پېترۇس. بىلىمىز. 25 ئەيسا بۇلاردىن باشقا نۇرغۇن ئىشلارنىمۇ قىلغاندى، ئەيسا ئۇنىڭغا: ئۇنداقتا، قوزلىرىمنى ئولتۇتساق! - دېدى. 16 ئەگەر ئۇلارنىڭ ھەممىسى بىر-بىرلەپ يېزىلغان بولسا، مېنىڭچە ئۇ ئىككىنچى قېتىم يەنە ئۇنىڭدىن: - يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمۇن، يېزىلغان كىتابلار پۈتكۈل ئالەمنىڭ ئۆزىگە سىغمايتتى!

مېنى سۆيەمسەن؟ - دەپ سورىدى. پېترۇس يەنە: - شۇنداق، رەب، مېنىڭ سېنى سۆيىدىغانلىقىمنى بىلسەن، - دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئۇنداقتا، قولىرىمنى باق، - دېدى. 17 ئۈچىنچى قېتىم ئۇنىڭدىن يەنە: - يۇنۇسنىڭ ئوغلى سىمۇن، مېنى سۆيەمسەن؟ - دەپ سورىدى. پېترۇس ئەيسانىڭ ئۈچىنچى قېتىم ئۆزىدىن: «مېنى سۆيەمسەن؟» دەپ سورىغانلىقىغا كۈڭلى يېرىم بولۇپ: - رەب، سەن ھەممىنى بىلسەن، سېنى سۆيىدىغانلىقىمنىمۇ بىلسەن، - دېدى. ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئۇنداقتا، قولىرىمنى ئولتۇت. 18 بەرھەق، بەرھەق، ساڭا شۇنى ئېيتىپ قويماي، ياش ۋاقتىڭدا بېلىڭنى ئۈزۈڭ باغلاپ، قەيەرگە باراي دېسەڭ شۇ يەرگە ماڭاتتىڭ، لېكىن ياشانغاندا، قولىرىڭنى ئۈزۈتسەن ۋە باشقا بىرىنى سېنى باغلاپ، سەن خالىمايدىغان يەرگە ئېلىپ كېتىدۇ، - دېدى. 19 ئەيسا بۇ سۆزنى پېترۇسنىڭ قانداق ئولۇش ئارقىلىق خۇداغا شان-شەرەپ كەلتۈرىدىغانلىقىنى ئېنىق بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئېيتتى. ئاندىن، ئۇنىڭغا يەنە: - ماڭا ئەگەشكۈچى بولغىن، - دېدى. 20 پېترۇس كەينىگە بۇرۇلۇپ، ئەيسا سۆيىدىغان مۇخلىسنىڭ ئەگەشىپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆردى (بۇ مۇخلىس كەچلىك تاماقتا ئەيسانىڭ قۇچىقىغا يۈلىنىپ: «ئى رەب، سېنى تۇتۇپ بېرىدىغان كىمدۇ؟» دەپ سورىغان مۇخلىس ئىدى). 21 پېترۇس ئۇنى كۆرۈپ، ئەيسادىن: - ئى رەب، بۇ ئادەم كېيىن قانداق بولار؟ - دەپ سورىدى. 22 ئەيسا ئۇنىڭغا: - ئەگەر مەن قايتا كەلگۈچە ئۇنىڭ تۇرۇپ قېلىشىنى خاللىساممۇ، سېنىڭ بۇنىڭ بىلەن نېمە كارلىق؟! ماڭا

مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادان چىققان، خۇددى ئۆز يىگىتىگە توي بەردازلىرى قىلىپ ھازىرلانغان قەدەمك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ ھەر شىتىن چۈشۈۋاتقانلىقى كۆردۈم. ھەر شىتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدۇر، ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ تۇرىدۇ، ئۇلار ئۇنىڭ خەلقى بولىدۇ، خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ خۇداسى بولىدۇ.

ۋەھىي 21:2-3

بېرىشئۇر، - دەيدى. 11 ئاندىن كۆردۈمكى، ئاسمان ئېچىلدى ۋە مانا، بىر ئاق ئات تۇراتتى؛ ئۈستىگە مىنگۈچىنىڭ بولسا نامى «سادىق» ۋە «ھەقىقىي» بولۇپ، ئۇ ھەققانىيلىق بىلەن ھۆكۈم چىقىرىدۇ ۋە جەڭ قىلىدۇ. 12 ئۇنىڭ كۆزلىرى ئوت يالقۇنىغا ئوخشايتتى، بېشىدا نۇرغۇن تاجى بولۇپ، تېنىدە تۈزىدىن باشقا ھېچكىم بىلەيدىغان بىر نام پۈتۈكلۈك ئىدى. 13 ئۇ ئۈچىسىغا قانغا مەلەنگەن بىر تون كىيگەندى، ئۇنىڭ نامى «خۇدانىڭ كالامى» دەپ ئاتىلىدۇ. 14 ئۇنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ كېلىۋاتقان غەرىشتىكى قوشۇنلار بولسا، ئاق ئاتلارغا مىنگەن، ئاياغ، پاك نەپىس كاناپ لىباس بىلەن كىيىۋرۈلگەندى. 15 ئۇنىڭ ئاغزىدىن ئۆتكۈر بىر قىلىچ چىقىپ تۇراتتى؛ ئۇ بۇنىڭ بىلەن بارلىق ئەللەرنى ئۇرىدۇ؛ ئۇ ئۇلارنى تۆمۈر كالتەك بىلەن پادىچىدەك باقىدۇ؛ ئۇ ھەممىگە قادر خۇدانىڭ دەھشەتلىك غەزەپىنىڭ «شاراب كۈلچىكى» نىڭ چەيلىگۈچىسىدۇر. 16 ئۇنىڭ تونى ۋە بوتىسى ئۈستىگە «پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى ۋە رەبەلەرنىڭ رەببى» دېگەن نام يېزىلغانىدى. 17 ئاندىن مەن قۇياشنىڭ ئىچىدە تۇرغان بىر پەرىشتىنى كۆردۈم. ئۇ ئاسماننىڭ ئوتتۇرىسىدا ئۈچۈۋاتقان بارلىق قۇشلارغا يۇقىرى ئاۋاز بىلەن: - كېلىڭلار، خۇدانىڭ كاتتا زىياپىتىگە يىغىلىڭلار! 18 پادىشاھلارنىڭ، سەردارلارنىڭ ۋە پالۋانلارنىڭ، ئاتلارنىڭ ۋە ئۇلارغا مىنگەنلەرنىڭ، شۇنداقلا بارلىق ئەت ئىگىلىرىنىڭ، قۇللارنىڭ ھەم ھۆرلەرنىڭ، كاتتىلارنىڭ ھەم تۆۋەنلەرنىڭ گۆشلىرىنى يەڭلار! - دەيدى. 19 شۇنىڭ بىلەن مەن دېۋە، يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار ۋە ئۇلارنىڭ قوشۇنلىرىنىڭ ئاتقا مىنگۈچى ھەم ئۇنىڭ قوشۇنى بىلەن جەڭ قىلىش ئۈچۈن توپلانغانلىقىنى كۆردۈم. 20 ئەمدى دېۋە ۋە ئۇنىڭغا ۋاكالەتەن مۆجىزىلىك ئالامەتلەرنى كۆرسەتكەن ساختا پەيغەمبەرنىڭ ھەر ئىككىسى تۇتۇۋېلىندى. (ساختا پەيغەمبەر شۇ ئالامەتلەر بىلەن دېۋىنىڭ تامغىسىنى قوبۇل قىلغان ھەمدە ئۇنىڭ بۇت-ھەيكىلىگە چوقۇنغانلارنى ئازدۇرۇپ يۈرگەندى). ئۇلار ئىككىسى گۆڭگۈرت يېنىۋاتقان ئوت كۆلىگە تىرىك تاشلاندى. (Limnē Pyr g3041 g4442 21 قالغىنى بولسا ئاتقا مىنگۈچىنىڭ ئاغزىدىن

بۇ ئىشلاردىن كېيىن، ئەرشتە زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ۋارقىراشلىرىدەك بىر ئاۋازنى ئاڭلىدىم. ئۇلار: - ھەمدۇسانا! نىجات، شان-شەرەپ ۋە قۇدرەت خۇدايىمىزغا مەنسۇپتۇر! 2 چۈنكى ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ھەق ۋە ئادىلدۇر؛ ئۇ يەر يۈزىنى ئۆز بۇزۇقلۇقى بىلەن بۇزغان چوڭ پادىشاھنىڭ ئۈستىدىن ھۆكۈم چىقىرىپ، ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىنىڭ قېنىنىڭ ئىنتىقامىنى ئۇنىڭدىن ئالدى، - دېيىشەتتى. 3 ئۇلار ئىككىنچى قېتىم: - «ھەمدۇسانا!» دېيىشتى. ئۇنىڭدىن چىققان ئىس-تۈتەكلەر ئەبەدىگە پۇرقايدۇ! (aiōn g165) 4 يىگىرمە تۆت ئاقساقال ۋە تۆت ھايات مەخلۇق يەرگە يىقىلىپ: - «ئامىن! ھەمدۇسانا!» دەپ، تەختتە ئولتۇرغان خۇداغا سەجدە قىلىشتى. 5 ئاندىن تەختتىن كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋاز مۇنداق دەيدى: - «ئەي ئۇنىڭ بارلىق قۇل-خىزمەتكارلىرى، ئۇنىڭدىن قورقۇدىغان كاتتىلار بولسۇن، تۆۋەنلەر بولسۇن، ھەممىڭلار خۇدايىمىز مەدھىيەلەڭلار!» 6 ئاندىن زور بىر توپ ئادەملەرنىڭ ئاۋازىغا، نۇرغۇن سۇلارنىڭ شارقىرىشىغا، قاتتىق گۆلدۈرمەملەرنىڭ گۆلدۈرلىشىگە ئوخشاش بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: - «ھەمدۇسانا! ھەممىگە قادر پەرۋەردىگار خۇدايىمىز سەلتەنەت قىلدى! 7 شادلىنىلى، تەنتەنە قىلايلى ۋە ئۇنى مەدھىيەلەپ ئۇلۇغلايلى! چۈنكى قوزنىڭ توي-مەرىكە كۈنى يېتىپ كەلدى، قىز تۈزى تەييار قىلدى!» 8 قىزغا كىيىش ئۈچۈن پاكىز، پارقراپ تۇرىدىغان نەپىس لىباس بېرىلدى (نەپىس لىباس بولسا مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ھەققانىي ئەمەللىرىدۇر). 9 ئاندىن، [پەرىشتە] ماڭا: - مۇنۇ سۆزلەرنى خاتىرىلەۋال: - «قوزنىڭ توي زىياپىتىگە چاقىرىلغانلار بىخەتلىكتۇر!» - دەيدى. ئۇ ماڭا يەنە: - بۇلار خۇدانىڭ ھەقىقىي سۆزلىرىدۇر، - دەيدى. 10 مەن ئۇنىڭغا سەجدە قىلغىلى ئايىغىغا يىقىلدىم. لېكىن ئۇ: - ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە ئەيساغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى قېرىنداشلىرىڭ بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇداغىلا ئىبادەت قىل! چۈنكى ۋەھىي-بىشارەتنىڭ روھ-ماھىيىتى بولسا ئەيسا ھەققىدە گۇۋاھلىق

چىققان قىلىچ بىلەن قىرىلدى. بارلىق پۈتۈن ئۇچار-قاناتلار ئەبەدىلەت بەدگىچە قىيىلىدۇ. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041)

11 ئۆنىكىڭن كىيىن، چوڭ بىر ئاق تەخت ۋە ئۆنىكىڭدا (g4442)

ئولتۇرغۇچىنى كۆردۈم. ئاسمان بىلەن زېمىن ئۆنىڭ يۈزىدىن ئۆزىنى قاچۇرۇپ، ئۇلار تۇرغان جاي ھەرگىز تېپىلمايدۇ. 12 مەن يەنە كاتتا بولسۇن، ياكى تۆۋەن بولسۇن، ئۆلگەنلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ تەختىنىڭ ئالدىدا تۇرغانلىقىنى كۆردۈم. كىتابلار ئىچىلدى؛ ئاندىن يەنە بىر كىتاب - «ھاياتلىق دەپتىرى» دەپ ئاتالغان كىتاب ئىچىلدى. ئۆلگەنلەرگە كىتابلاردا خاتىرىلەنگىنى بويىچە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. 13 دېڭىز

تۈزىدە ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بەردى، ئۆلۈم ۋە تەھتسارامۇ ئۆزلىرىدىكى ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بېرىشتى. ھەركىمنىڭ ئۆستىگە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. (Hadēs g86)

14 ئاندىن ئۆلۈم ۋە تەھتسارامۇ ئۆت كۆلگە تاشلاندى. مانا ئىككىنچى ئۆلۈم - ئۆت كۆلدۈر. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 كىمنىڭ ئىسمىنىڭ «ھاياتلىق دەپتىرى» دەپ بېزىلغانلىقى بايقالسا، ئۆت كۆلگە تاشلاندى. (Limnē Pyr g3041 g4442)

20 ئۆنىكىڭن كىيىن، قولىدا تېگى يوق ھاڭنىڭ ئاچقۇچى ۋە يوغان زەنجىر تۇتقان بىر پەراشتىنىڭ ئاسماندىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. (Abyssos g12) 2 پەراشتە ئەجدىھانى، يەنى ئىبلىس ياكى شەيتان دېيىلىدىغان ھېلىقى قەدىمىي يىلاننى تۇتۇپ، مىڭ يىللىق زەنجىرلەپ قويدى. 3 ئۆنىڭ مىڭ يىل توشقۇچە ئەللەرنى ئازدۇرماستىكى ئۇچۇن، ئۇنى تېگى يوق ھاڭغا تاشلاپ ھاڭنىڭ ئاغزىنى ئېتىپ پىچەتلىۋەتتى. بۇ ۋاقىتلاردىن كىيىن، ئۇ ۋاقىتتىنچە قويۇپ بېرىلدى مۇقەررەر. (Abyssos g12) 4 ئاندىن مەن تەختلەرنى ۋە ئۇلاردا ئولتۇرغانلارنى كۆردۈم. ئۇلارغا ھۆكۈم قىلىش ھوقۇقى بېرىلگەندى. مەن يەنە، ئەيساغا بەرگەن گۇۋاھلىقى ۋە جىدىن ۋە خۇدانىڭ سۆز-كلامى ۋە جىدىن كاللىسى ئېلىنغانلارنىڭ جانلىرىنىمۇ كۆردۈم. ئۇلار دۈنگە ۋە ئۆنىڭ بۇت-ھەيلىكىگە چوقۇمىغان، ئۆنىڭ تامغىسى يېتىشىگە ۋە قولىغا تۇرۇلمىغان ئىدى. ئۇلار تىرىلىپ، مەسھ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى 5 (ئۆلگەنلەرنىڭ قالغانلىرى مىڭ يىل توشقۇچە تىرىلەيدۇ). بۇ دەسلەپكى تىرىلىش ئىدى. 6 دەسلەپكى تىرىلىشتىن نېسۇۋە بولغانلار بەختلىك ۋە مۇقەددەس سۇز، ئىككىنچى ئۆلۈمنىڭ بۇلارنى ئىلگىگە ئېلىش ھوقۇقى يوقتۇر. ئۇلار خۇدانىڭ ۋە مەسھنىڭ كەھنەلىرى بولدى ۋە ئۆنىڭ بىلەن بىرلىكتە مىڭ يىل ھۆكۈم سۈردى. 7 مىڭ يىل توشقاندا، شەيتان زىنداندىن بوشتىلىپ، 8 بەر يۈزىنىڭ تۆت بۇلۇڭىدىكى ئەللەرنى، يەنى گوگ ۋە ماگوگنى ئازدۇرۇش ۋە ئۇلارنى جەڭ قىلىشقا بىر يەرگە توپلاشقا چىقىدۇ. توپلانغانلارنىڭ سانى دېڭىز ساھىلىدىكى قۇمدەك ساناقسىز بولىدۇ. 9 ئۇلار يەر يۈزىدىكى كەڭ تۈزلەڭلىككە چىقىپ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بارگەھىنى، يەنى خۇدا سۆيىدىغان شەھەرنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن ئاسماندىن ئوت يېغىپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ. 10 ئۇلارنى ئازدۇرغان ئىبلىس بولسا دىۋە بىلەن ساختا پەيغەمبەر كۆيۈۋاتقان ئوت ۋە گۈڭگۈرت كۆلگە تاشلىنىپ، ئۇ يەردە كېچە-كۈندۈز

21 ئاندىن، يېڭى ئاسمان ۋە يېڭى زېمىننى كۆردۈم؛ چۈنكى بۇرۇنقى ئاسمان ۋە زېمىن ئۆتۈپ كەتكەندى، دېڭىزمۇ مەۋجۇت بولمىدى. 2 مۇقەددەس شەھەرنىڭ، يەنى خۇدادىن چىققان، خۇددى ئۆز يىگىتىگە توي پەردازلىرىنى قىلىپ ھازىرلانغان قىزدەك يېڭى يېرۇسالېمنىڭ تەرشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆردۈم. 3 تەرشتىن يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن بىر ئاۋازنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىدىم: «مانا، خۇدانىڭ ماكانى ئىنسانلارنىڭ ئارىسىدۇر؛ ئۇ ئۇلار بىلەن بىللە ماكانلىشىپ تۇرىدۇ، ئۇلار ئۆنىڭ خەلقى بولىدۇ. خۇدا ئۆزىمۇ ئۇلار بىلەن بىللە تۇرىدۇ، ساناقسىز بولىدۇ. 9 ئۇلار يەر يۈزىدىكى كەڭ تۈزلەڭلىككە چىقىپ، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ بارگەھىنى، يەنى خۇدا سۆيىدىغان شەھەرنى مۇھاسىرىگە ئالدى. لېكىن ئاسماندىن ئوت يېغىپ، ئۇلارنى يۇتۇۋېتىدۇ. 10 ئۇلارنى ئازدۇرغان ئىبلىس بولسا دىۋە بىلەن ساختا پەيغەمبەر كۆيۈۋاتقان ئوت ۋە گۈڭگۈرت كۆلگە تاشلىنىپ، ئۇ يەردە كېچە-كۈندۈز

ئۆزلىرىدىكى ئۆلگەنلەرنى تاپشۇرۇپ بەردى، ئۆلۈم ۋە تەھتسارامۇ ئۆستىگە ئۆز ئەمەلىيىتىگە قاراپ ھۆكۈم قىلىندى. (Hadēs g86) مانا ئىككىنچى ئۆلۈم - ئۆت كۆلدۈر. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 كىمنىڭ ئىسمىنىڭ «ھاياتلىق دەپتىرى» دەپ بېزىلغانلىقى بايقالسا، ئۆت كۆلگە تاشلاندى. (Limnē Pyr g3041 g4442)

دېدى: - «ئىش تامام بولدى! مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا» دۇرمەن، بويىچە، يەنى شۇ پەرىشتىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە بىر يۈز قىرىق تۆت مۇقەددەمە ۋە خاتىمە تۈزۈم دۇرمەن. ئۆسسەنغا ھەركىمگە ھاياتلىق سۈيىنىڭ بۇلىقىدىن ھەقسىز بېرىمەن. 7 غەلبە قىلغۇچى ھەركىم بۇلارغا مىراسخورلۇق قىلدۇ، مەن ئۇنىڭ خۇداسى بولىمەن، ئۇمۇ مېنىڭ ئوغلۇم بولىدۇ. 8 لېكىن قورقۇنچاقلار، ئېتىقادسىزلار، يىرگىنچىلەر، قاتىللار، يۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، سېھىرگەرلەر، بۇتپەرەسلەر ۋە بارلىق يالغانچىلارغا بولسا، ئۇلارنىڭ قىسمى ئوت بىلەن گۈڭگۈرت يېنىپ تۇرۇۋاتقان كۆلدۈر - بۇ بولسا ئىككىنچى ئۆلۈمدۇر. (Limnē Pyr g3041 9 4442) ئاخىرقى بەتتە بالا يىتايەت بىلەن تولغان يەتتە چىنى تۇتقان يەتتە پەرىشتىدىن بىرى كېلىپ، ماڭا سۆزلەپ: - كەل! ساڭا قوزنىڭ جورىسى بولىدىغان قىزنى كۆرسىتىپ قوياي، - دەپتى. 10 ئاندىن ئۇ مېنى روھنىڭ ئىلكىدە بولغان ھالدا يوغان ۋە ئېگىز بىر تاغقا ئېلىپ قويدى. ئۇ يەردىن ماڭا خۇدادىن چىققان مۇقەددەس شەھەر يېرۇسالېمنىڭ ئەرىشتىن چۈشۈۋاتقانلىقىنى كۆرسەتتى. 11 ئۇنىڭدا خۇدانىڭ شان-شەرىپى بار ئىدى، ئۇنىڭ جۇلامى ئىنتايىن قىممەتلىك گۆھەرنىڭ، يېشىل ياقۇتتەك ئەمەس، چۈنكى خۇدانىڭ شان-شەرىپى ئۇنى يورۇتقاندى، يالتىرىغان خۇستانىلىق جۇلاسىغا ئوخشايتتى. 12 ئۇنىڭ چوڭ ئۇنىڭ چىرىغى بولسا قوزىدۇر. 24 ئەللەر شەھەردىكى يورۇقلۇقتا ھەم ئېگىز سېپىل بار ئىدى؛ سېپىلنىڭ ئون ئىككى دەۋۋازىسى يۈرىدۇ، يەر يۈزىدىكى پادىشاھلار شانۇشەۋكىتىنى ئۇنىڭ ئىچىگە بولۇپ، دەۋۋازىلاردا ئون ئىككى پەرىشتە تۇراتتى. ھەر بىر ئاقلامايدۇ (ئەمەلىيەتتە ئۇ يەردە كېچە زادى بولمايدۇ). 26 بىرىنىڭ ئىسمى يېزىلغاندى. 13 مەشىق تەرىپىدە ئۈچ دەۋۋازا، شىمال تەرىپىدە ئۈچ دەۋۋازا، جەنۇب تەرىپىدە ئۈچ دەۋۋازا ۋە مەغرەپ تەرىپىدە ئۈچ دەۋۋازا بار ئىدى. 14 شەھەرنىڭ يىرگىنچىلىك ئىشلارنى قىلغۇچى ياكى يالغانچىلىق قىلغۇچى سېپىلنىڭ ئون ئىككى ئۆل تېشى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۈستىگە ئون ئىككى ئىسىم، يەنى قوزنىڭ روسۇلىنىڭ ئىسىملىرى پۈتۈكلۈكتۇر. يېزىلغانلارلا كىرەلمەيدۇ.

22 ئاندىن [پەرىشتە] ماڭا خۇستادەك پارقىراق ھاياتلىق سۈيى ئېقىۋاتقان دەريانى كۆرسەتتى. دەريا خۇدانىڭ ۋە قوزنىڭ تەختىدىن چىققان بولۇپ، 2 شەھەرنىڭ غول يولىنىڭ ئوتتۇرىسىدا ئېقىۋاتقاندى. دەريانىڭ بۇ تەرىپىدە ۋە ئۇ تەرىپىدىمۇ ئون ئىككى خىل مېۋە بېرىدىغان، ھەر ئايدا مېۋەلىدىغان ھاياتلىق دەرىخى بار ئىدى، دەرەخنىڭ يوپۇرماقلىرى ئەللەرنىڭ شىپاسى ئۆلچىدى. سېپىلنىڭ [قېلىنلىقى] ئىنسانلارنىڭ ئۆلچەم بىرلىكى

ئۈچۈن ئىدى. 3 لەنەت دېگەن ئەمدى بولمايدۇ؛ خۇدانىڭ سىلەرگە بۇ ئىشلارنىڭ گۇۋاھلىقىنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن ۋە قوزنىڭ تەختى شەھەرنىڭ ئىچىدە بولۇپ، ئۇنىڭ قۇل- پەرىشتەمنى ئەۋەتىم. داۋۇتنىڭ يىلتىزى ھەم نەسلى، پارلاق خىزمەتكارلىرى ئۇنىڭ خىزمەت-ئىبادىتىدە بولىدۇ. 4 ئۇلار تاڭ يۇلتۇزىدۇر مەن!» 17 روھ ۋە تونى بولىدىغان قىز: «كەل!» ئۇنىڭ جامالىنى كۆرىدۇ؛ ئۇنىڭ نامى ئۇلارنىڭ پېشانىلىرىگە دەيدۇ. ئاڭلىغۇچى: «كەل!» دېسۇن. ئۇسسۇغۇچى ھەرىكەت كەلسۇن، خالىغان ھەرىكەت ھاياتلىق سۈيىدىن ھەقسىز ئىچسۇن. نۇرىغا، نە قۇياش نۇرىغا موھتاج بولمايدۇ. چۈنكى پەرۋەردىگار خۇدا ئۇلارنىڭ ئۈستىدە يورىدۇ، ئۇلار ئەبەدىگە ھەممەت كۆم سۈرىدۇ. (aiōn g165) 6 پەرىشتە ماڭا: - بۇ سۆزلەر ھەقىقىي ۋە ئىشەنچلىكتۇر؛ پەيغەمبەرلەرنىڭ روھلىرىنىڭ رەب خۇداسى يېقىن كەلگۈسىدە يۈز بېرىشى مۇقەررەر بولغان ئىشلارنى بەرەن سۆزى ئېلىپ تاشلىسا، خۇدامۇ ئۇنىڭدىن بۇ كىتابتا يېزىلغان ئۆز قۇل-خىزمەتكارلىرىغا كۆرسىتىش ئۈچۈن، پەرىشتىسىنى ھاياتلىق دەرىخىدىن ۋە مۇقەددەس شەھەردىن بولىدىغان ئەۋەتتى، - دېدى. 7 («مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! بۇ كىتابتىكى پېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى تۇتقۇچى كىشى بەختلىكتۇر!») 8 بۇلارنى ئاڭلىغۇچى ۋە كۆرگۈچى مەن يۇھاننامەن. بۇ ئىشلارنى كېلىمەن!» - «ئامىن! كەل، يا رەب ئەيسا!» 21 رەب ئەيسا ئاڭلىغىنىمدا ۋە كۆرگىنىمدە، بۇلارنى ماڭا كۆرسەتكەن پەرىشتىگە سەجدە قىلغىلى ئايغى ئالدىغا يېقىلدىم. 9 لېكىن ئۇ ماڭا: بىللە بولغاي، ئامىن! - ھەرگىز ئۇنداق قىلما! مەنمۇ خۇدانىڭ سەن ۋە قېرىنداشلىرىڭ بولغان پەيغەمبەرلەر بىلەن ئوخشاش قۇل-خىزمەتكارمەن. خۇداغىلا ئىبادەت قىل! - دېدى. 10 ئۇ ماڭا يەنە: - بۇ كىتابتىكى پېشارەتنىڭ سۆزلىرىنى ئىچىگە تىلىمە، چۈنكى بۇلارنىڭ ۋاقتى يېقىن كەلدى. 11 قەبھەلىك قىلغۇچى كىشى قەبھەلىكىنى قىلغۇچى، پەسكەش كىشى بولسا پەسكەشلىكتە تۇرۇۋەرسۇن، ھەققانىي كىشى بولسا ھەققانىيلىقىنى يۈرگۈزۈۋەرسۇن؛ پاك-مۇقەددەس كىشى بولسا پاك-مۇقەددەسلىكتە تۇرۇۋەرسۇن، - دېدى. 12 «مانا، پات يېقىندا كېلىمەن! ھەرىكىمنىڭ ئەمەلىيىتىگە قاراپ بېرىدىغىنىمنى ئۆزۈم بىلەن بىللە ئېلىپ كېلىمەن. 13 مەن «ئالفا» ۋە «ئومېگا»، بىرىنچى ۋە ئاخىرقى، مۇقەددەس ۋە خاتىمە ئۆزۈمدۇر مەن». 14 ھاياتلىق دەرىخىنىڭ مېۋىسىدىن نېسىپ بولۇش ۋە دەۋرۈزىلىرىدىن شەھەرگە كىرىشكە مۇيەسسەر بولۇش ئۈچۈن تونلىرىنى يۇغانلار بەختلىكتۇر! 15 شەھەرنىڭ سىرتىدىكىلەر - ئىتتار، سېھىرگەرلەر، بۇزۇقلۇق قىلغۇچىلار، قاتىللار، بۇتپەرەسلەر، يالغانچىلىققا خۇشتار بولغانلار ۋە ئەمەل قىلغۇچىلاردۇر. 16 «مەنكى ئەيسا جامائەتلەرنى دەپ

66 Verses

Uyghur tili at AionianBible.org

The Bible is a library of 66 books in the Protestant Canon written by 40 different men over a span of 1,500 years from 1435 BC to 65 AD with one consistent message. From the first page through the last, Jesus. Genesis promised our deliverer is coming, Jesus. Moses said our better prophet is coming, Jesus. Isaiah prophesied our Messiah will be a suffering servant, Jesus. John announced our Anointed One is here, Jesus. Jesus himself testified he is our Lord God, Yahweh. The gospels agree our conqueror of death has risen, Jesus. The Apostles witnessed our victor ascend to his throne in Heaven, Jesus. And Revelation promises Jesus' return for our final judgment. Are you ready? Read the Bible cover to cover at AionianBible.org and answer these questions. How did I get here? Why am I here? How do I determine right or wrong? How can I escape condemnation? What is my destiny? Begin with the primer verses below.

يارتىلىش 8:9 ئاندىن خۇدا نۇھ بىلەن ئۇنىڭ ئوغۇللىرىغا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: «مانا ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە سىلەردىن كېيىن كېلىدىغان ئەۋلادلىرىڭلار بىلەن، شۇنداقلا سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان ھەربىر جان ئىگىسى، ئۇچارقاناتلار، مال-چارۋىلار، سىلەر بىلەن بىللە تۇرغان يەر يۈزىدىكى ھەربىر ياۋايى ھايۋانلار، كېمىدىن چىققانلارنىڭ ھەممىسى بىلەن - يەر يۈزىدىكى ھېچبىر ھايۋاننى قالدۇرماي، ئۇلار بىلەن ئۆز ئەھدەمنى تۇزمەن 11:9 مەن سىلەر بىلەن شۇنداق ئەھدە تۇزمەنكى، نە بارلىق ئەت ئىگىلىرى توپان بىلەن يوقىتىلسا، نە يەرنى ۋەيران قىلىدىغان ھېچبىر توپان يەنە كەلمەس». 12:9 خۇدا يەنە: «مەن ئۆزۈم سىلەر بىلەن ۋە قېشىڭلاردىكى ھەممە جان ئىگىلىرى بىلەن مەڭگۈلۈك، يەنى پۈتكۈل ئەۋلادلىرىڭلارغىچە بېكىتكەن مۇشۇ ئەھدەمنىڭ بەلگىسى شۇكى: مانا، مەن ئۆزۈم بىلەن يەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا بولغان ئەھدىنىڭ بەلگىسى بولسۇن دەپ ھەسەن-ھۈسنىمنى بۇلۇتلار ئىچىگە قويىمەن،

مىسىردىن چىقىش 13:14 بۇنىڭ بىلەن مۇسا خەلققە: - قورقاي، تىك تۇرۇڭلار، پەرۋەردىگارىڭنىڭ بۈگۈن سىلەرگە يۈرگۈزىدىغان نىجاتىنى كۆرىسىلەر، چۈنكى سىلەر بۈگۈن كۆرگەن مىسىرلىقلارنى ئىككىنچى كۆرمەيسىلەر. 14:14 پەرۋەردىگار سىلەر ئۈچۈن جەڭ قىلىدۇ، لېكىن سىلەر بولساڭلار جەم تۇرساڭلارلا بولىدى، دېدى.

لاۋىيلار 26:20 سىلەر ماڭا خاس پاك-مۇقەددەس بولۇشۇڭلار كېرەك، چۈنكى مەن پەرۋەردىگار پاك-مۇقەددەستۇرمەن، سىلەرنى ماڭا خاس بولسۇن دەپ بارلىق ئەللەردىن ئايرىم قىلغانمەن.

چۆل-باياۋاندىكى سەپەر 24:6 «پەرۋەردىگار سىلەرگە بەخت-بەرىكەت ئاتا قىلغاي، سىلەرنى ئۆز پاناھىدا ساقلىغاي، 25:6 پەرۋەردىگار يۈزىنى سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلەردە يورۇتۇپ، سىلەرگە شاپائەت قىلغاي، 26:6 پەرۋەردىگار يۈزىنى ئۈستۈڭلارغا قارىتىپ كۆتۈرۈپ، سىلەرگە خاتىرجەملىك بەرگەي!» - دەپ تىلەڭلار.

قانۇن شەرىھى 18:18 مەن ئۇلارغا قېرىنداشلىرى ئارىسىدىن ساڭا ئوخشايدىغان بىر پەيغەمبەرنى تۇرغۇزغۇمەن، مەن ئۆز سۆزلىرىمنى ئۇنىڭ ئاغزىغا سالىمەن ۋە ئۇ مەن ئۇنىڭغا بارلىق تاپىلغىنىمنى ئۇلارغا سۆزلەيدۇ. 19:18 ۋە شۇنداق بولىدۇكى، ئۇ مېنىڭ نامىدا دەيدىغان سۆزلىرىمگە قۇلاق سالمايدىغان ھەرقانداق كىشى بولسا، مەن ئۇنىڭدىن ھېساب ئالمەن.

يەشۇئا 7:1 مېنىڭ قۇلۇم مۇسا ساڭا بۇيرۇغان بارلىق قانۇنغا ئەمەل قىلىشقا كۆڭۈل بۆلۈپ، قەتئىي جىزئەتلىك ۋە تولغۇ قەيسەر بولغىن، سەن قەيەرگىلا بارساڭ ئىشلىرىڭ غەلبىلىك بولۇشى ئۈچۈن ئۇنىڭدىن يا ئوڭ يا سولغا چەتتەپ كەتمە، 8:1 بۇ قانۇن

كىتابىنى ئۆز ئاغزىدىن نېرى قىلماي، ئۇنىڭ ئىچىدە پۈتۈلگەننىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، ئۇنى كېچە-كۈندۈز زىكر قىلىپ ئويلا؛ شۇنداق قىلساڭ يوللىرىڭدا غەلبىلىك بولۇپ، ئۈزۈك روناق تاپىسەن. 9:1 مانا ساڭا: - جۈرئەتلىك ۋە قەيسەر بول، دەپ بۇيرۇغاندىمغۇ؟ شۇڭا ھېچ ۋەھىمگە چۈشمە، يۈرەكسىز بولما؛ چۈنكى قەيەرگە بارساڭ پەرۋەردىگار خۇدايىڭ سەن بىلەن بىرگىدۇر.

باتۇر ھاكىملار 7:2 يەشۇئانىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدە، شۇنداقلا يەشۇئادىن كېيىن قالغان، پەرۋەردىگارنىڭ ئىسرائىل ئۈچۈن قىلغان ھەممە كارامەت ئەمەللىرىنى ئۇبدان بىلگەن ئاقساقاللارنىڭ پۈتكۈل ھايات كۈنلىرىدىمۇ [ئىسرائىل] خەلقى پەرۋەردىگارنىڭ ئىبادىتىدە بولۇپ تۇردى.

رۇت 16:1 لېكىن رۇت جاۋابىن: - مېنىڭ سېنىڭ يېنىڭدىن كېتىشىمنى ۋە ساڭا ئەگىشىشى نىيىتىمدىن يېنىشىنى ئۆتۈمە، چۈنكى سەن نەگە بارساڭ مەنمۇ شۇ يەرگە بارمەن، سەن نەدە قونساڭ مەنمۇ شۇ يەردە قونمەن، سېنىڭ خەلقىڭ مېنىڭمۇ خەلقىمدۇر ۋە سېنىڭ خۇدايىڭ مېنىڭمۇ خۇدايمدۇر. 17:1 سەن نەدە ئۆلسەڭ مەنمۇ شۇ يەردە ئۆلمەن ۋە شۇ يەردە ياتمەن، ئۆلۈمدىن باشقىسى مېنى سەندىن ئايرىۋەتسە پەرۋەردىگار مېنى ئۇرسۇن ھەم ئۇنىڭدىن ئاشۇرۇپ جازالىسۇن! - دېدى.

سامۇئىل 1 7:16 لېكىن پەرۋەردىگار سامۇئىلغا: - ئۇنىڭ تەقى-تۇرقىغا ياكى بوغغا قارىمىغىن. مەن ئۇنى شاللىۋەتتىم، چۈنكى خۇدا ئىنسان كۆرگەندەك كۆرمەيدۇ؛ ئىنسان بولسا سىرتقى قىياپىتىگە قارايدۇ، لېكىن پەرۋەردىگار قەلبىگە قارايدۇ، دېدى.

سامۇئىل 2 22:7 شۇڭا سەن ئۆلۈڭسەن، ئۇ پەرۋەردىگار، قۇلاقمىز بارلىق ئاڭلىغىنىدەك، سېنىڭ تەڭدەشكە يوق، سەندىن باشقا ھېچقانداق ئىلاھ يوقتۇر.

پادشاھلار 1 3:2 سەن بارلىق قىلىۋاتقان ئىشلىرىڭدا ھەممە بارلىق نىيەت قىلغان ئىشلىرىڭدا راۋاج تېپىشىڭ ئۈچۈن مۇساغا چۈشۈرۈلگەن قانۇندا پۈتۈلگەندەك، پەرۋەردىگار خۇدايىڭنىڭ يوللىرىدا مېڭىپ، ئۇنىڭ بەلگىلىمىلىرى، ئۇنىڭ ئەمرلىرى، ئۇنىڭ ھۆكۈملىرى ۋە ئاگاھ-گۇۋاھلىقلىرىدا چىڭ تۇرۇپ، ئۇنىڭ تاپشۇرۇقىنى چىڭ تۇتقىن.

پادشاھلار 2 19:22 چۈنكى كۆڭلۈڭ يۇمشاق بولۇپ، مۇشۇ جاي ۋە ئۇنىڭدا تۇرغۇچىلارنىڭ ۋەيرانە ۋە لەنەتكە ئايلاندۇرۇلدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇلارنى ئەيىبلەپ ئېيتقان سۆزلىرىمنى ئاڭلىغىنىڭدا، پەرۋەردىگارنىڭ ئالدىدا ئۈزۈڭنى تۈۋەن قىلىپ، كىيىملىرىڭنى يىرتىپ، مېنىڭ ئالدىمدا يىغلىغىنىڭ ئۈچۈن، مەنمۇ دۇئا ئېيتىشىڭنى ئاڭلىدىم، دەيدۇ پەرۋەردىگار.

تارىخ-تەزكىرە 1 17:29 ئۇ خۇدايم، شۇنى بىلىمەنكى، سەن ئىنساننىڭ قەلبىنى سىناپ، دۇرۇسلىقتىن خۇرسەن بولسەن، مەن بولسام دۇرۇس قەلبىمدىن بۇلارنى ئىختىيارەن تەقدىم قىلدىم؛ ۋە بۇ يەردە ھازىر تۇرغان خەلقىڭنىڭمۇ ساڭا تەقدىم قىلغىنى خۇشال-خۇراملىق بىلەن كۆردۈم.

تارىخ-تەزكىرە 2 14:7 [شۇ چاغدا] نامم بىلەن ئاتالغان بۇ خەلقىم ئۆزىنى كەمتەر تۇتۇپ، دۇئا قىلىپ يۈزۈمنى ئەزلەپ، رەزىل يوللىرىدىن ياسا، مەن تاسماندا تۇرۇپ ئاڭلاپ، ئۇلارنىڭ گۇناھىنى كەچۈرمەن ۋە زېمىنىنى ساقايتىمەن.

ئەزرا 10:7 چۈنكى ئەزرا كۆڭۈل قويۇپ پەرۋەردىگارنىڭ تەۋرات-قانۇنىنى چۈشىنىپ تەھسىل قىلىشقا ھەم ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا ۋە شۇنىڭدەك ئىسرائىل ئىچىدە ئۇنىڭدىكى ھۆكۈم-بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىنىشكە نىيەت قىلغانىدى.

نەھەمىيا 3:6 شۇڭلاشقا مەن ئەلچىلەرنى ئەۋەتتىم: - مەن ئۇلۇغ بىر ئىش بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقانلىقىمدىن سىلەر تەرەپكە چۈشمەيمەن. مەن قانداقۇم سىلەرنىڭ قېشىڭلارغا بارمەن دەپ، ئىشنى تاشلاپ ئۇنى توختىتىپ قوياي؟ - دېدىم.

ئەستەر 14:4 ئەگەر بۇ چاغدا سەن جىم تۇرۇۋالساڭ، يەھۇدىيلارغا باشقا تەرەپتىن مەدەت ۋە نىجات چىقىشى مۇمكىن، لېكىن ئۇ چاغدا سەن ئۆز ئاتا جەمەتنىڭ بىلەن قوشۇلۇپ يوقىتىلسەن. كىم بىلسۇن، سېنىڭ خانىشلىق مەرتىۋىسىگە ئېرىشكىنىڭ دەل بۇگۈنكى مۇشۇنداق پەيت ئۈچۈن بولغانمۇ؟».

ئايۇپ 25:19 بىراق مەن شۇنى بىلمەنكى، ئۆزۈمنىڭ ھەممىچە مەت-قۇتقۇزغۇچىم ھاياتتۇر، ئۇ ئاخىرەت كۈنىدە يەر يۈزىدە تۇرۇپ تۇرىدۇ!

زەبۇر 1:23 داۋۇت بازغان كۆي: - پەرۋەردىگار مېنى باققۇچى پادىچىمۇدۇر، موھتاج ئەمەسمەن ھېچ نەرسىگە؛ 2:23 ئۇ مېنى يۇمران چۆپلەردە ياتقۇزۇپ دەم ئالدۇرار؛ تىنچ ئاقىدىغان سۇلارنى بويلىتىپ باقدۇ؛ 3:23 ئۇ ئۇجۇدۇمنى يېڭىلايدۇ؛ ئۇ ھەققانىيلىق يولىدا ئۆز نامى ئۈچۈن يېتەكلەيدۇ؛ 4:23 ھەتتا مەن ئۆلۈم سايسى بولغان جىلغىدىن ئۆتسەممۇ، ھېچ يامانلىقتىن قورقمايمەن؛ چۈنكى سەن مەن بىلەن بىللەدۇرسەن؛ سېنىڭ ھاساڭ ھەم تايىقىڭ ماڭا تەسەللىدۇر. 5:23 مېنى خار قىلغۇچىلارنىڭ كۆز ئالدىدا ماڭا كەڭ داستىخان سالىسەن؛ مېنىڭ بېشىمنى ماي بىلەن مەسە قىلىسەن؛ قەدەم تاشلىدۇ؛ 6:23 بەرھەق، بارلىق كۈنلەردە ياخشىلىق ۋە ئۆزگەرمەس شەپقەت ماڭا ئەگىشىپ ھەمراھ بولىدۇ؛ مەڭگۈدىن-مەڭگۈگە پەرۋەردىگارنىڭ دەرگاھىدا ياشايمەن!

پەند-نەسەپتەر 5:3 ئۆز ئەقلىڭگە تايانماي، پەرۋەردىگارغا چىن قەلبىڭ بىلەن تايانغىن؛ 6:3 قانداقلا ئىش قىلساڭ، پەرۋەردىگارنى تونۇشقا ئىنتىل؛ ئۇ ساڭا توغرا يوللارنى كۆرسىتىدۇ.

ھېكەت توپلىغۇچى 10:3 مەن خۇدا ئىنسان بالىلىرىغا يۈكلىگەن، ئىشلەپ جاپا تارتىش كېرەك بولغان ئىشنى كۆرگەنمەن. 11:3 ئۇ ھەر بىر ئىشنىڭ ۋاقتى كەلگەندە گۈزەل بولىدىغانلىقىنى بېكىتكەن؛ ئۇ يەنە مەڭگۈلۈكنى ئىنسانلارنىڭ كۆڭلىگە سالغان؛ شۇڭا، ئىنسان خۇدانىڭ ئۆز ھاياتىغا باشتىن ئاخىرغىچە نېمىنى بېكىتكەنلىكىنى بىلىپ يەتمەستۇر.

كۆيلىرىنىڭ كۆيى 4:2 ئۇ مېنى شارابىخانغا ئېلىپ كىردى؛ ئۇنىڭ ئۈستۈمدە كۆتۈرگەن تۇغى مۇھەببەتتۇر.

يەشايا 6:9 چۈنكى بىز ئۈچۈن بىر بالا تۇغۇلدى؛ بىزگە بىر ئوغۇل ئاتا قىلىندى؛ ھۆكۈمرانلىق بولسا ئۇنىڭ زىمىنىگە قويۇلدى؛ ئۇنىڭ نامى: - «كارامەت مەسلىھەتچى، قۇدرەتلىك تەڭرى، مەڭگۈلۈك ئاتا، ئامان-خاتىرجەملىك ئىگىسى شاھزادە» دەپ ئاتىلىدۇ. 7:9 ئۇ داۋۇتنىڭ تەختىگە ئولتۇرغاندا ۋە پادىشاھلىقىغا ھۆكۈمرانلىق قىلغاندا، شۇ چاغدىن باشلاپ تا ئەبەدىگىچە، ئۇنى ئادالەت ھەم ھەققانىيلىق بىلەن تىكلەيدۇ، شۇنداقلا مەزمۇت ساقلايدۇ، ئۇنىڭدىن كېلىدىغان ھۆكۈمرانلىق ۋە ئامان-خاتىرجەملىكنىڭ ئېشىشى پۈتمەس-تۈگمەس بولىدۇ. ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگارنىڭ ئوتلۇق مۇھەببىتى مۇشۇلارنى ئادا قىلىدۇ.

يەرەميا 4:1 پەرۋەردىگارنىڭ سۆزى ماڭا كېلىپ: 5:1 - ئاناڭنىڭ قورسىقىدا سېنى ئاپىرىدە قىلىشتىن ئىلگىرىلا مەن سېنى بىلەتتىم؛ سەن بالىياتقىۋىدىن چىقىشتىن بۇرۇن سېنى ئۆزۈمگە ئاتاپ، ئەللەرگە پەيغەمبەر بولۇشقا تىكلەدىم، - دېيىلدى. 6:1 مەن بولسام: - ئاپلا، پەرۋەردىگار! مەن گەپ قىلىشنى بىلمەيمەن؛ چۈنكى مەن گۆدەك بالىدۇرمەن، دېدىم. 7:1 لېكىن پەرۋەردىگار ماڭا: - ئۆزۈڭنى گۆدەك بالا، دېمە؛ چۈنكى مەن سېنى كىمگە ئەۋەتسەم، سەن شۇلارغا بارىسەن؛ ۋە مەن سېنى نېمە دەپ بۇيرۇسام، سەن شۇنى دېسەن. 8:1 ئۇلاردىن قورقما؛ چۈنكى سېنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن مەن سەن بىلەن بىللەدۇرمەن، - دېدى. 9:1 ۋە پەرۋەردىگار قولىنى سوزۇپ ئاغزىمغا تەڭگۈزدى، پەرۋەردىگار ماڭا: مانا، ئۆز سۆزلىرىمنى ئاغزىڭغا قويدۇم؛

10:1 قارا، مۇشۇ كۈنى مەن سېنى يۇلۇش، سۈكۈش، ھالاک قىلىش ۋە تۇرۇش، قۇرۇش ۋە تېرىپ ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ئەللەر ۋە پادىشاھلىقلار ئۈستىگە تىكلەم، - دېدى.

يەرەمىيانىڭ يىغا-زارلىرى 21:3 لېكىن شۇنى كۆڭلۈمگە كەلتۈرۈپ ئەسلەيمەنكى، شۇنىڭ بىلەن ئۈمىد قايتىدىن ياندۇ، - 22:3 (خەت) مانا، پەرۋەردىگارىڭ ئۆزگەرمەس مېھرىبانلىقلىرى! شۇڭا بىز تۆگەشمىدۇق؛ چۈنكى ئۇنىڭ رەھىمدىللىقلىرىنىڭ ئايىغى يوقتۇر؛ 23:3 ئۇلار ھەر سەھەردە يېڭىلىنىدۇ؛ سېنىڭ ھەقىقەت-سادىقلىقىڭ تولىمۇ مولدۇر!

ئەزاكىيال 26:36 مەن سىلەرگە يېڭى قەلب بېرىمەن، ئىچكىلارغا يېڭى بىر روھ سالغىمەن؛ تېنىڭلاردىكى تاش يۈرەكنى ئېلىپ تاشلاپ، مېھرىلىك بىر قەلبنى ئاتا قىلىمەن. 27:36 مېنىڭ روھىمنى ئىچكىلارغا كىرگۈزۈپ، سىلەرنى ئەمىر-پەرمانلىرىم بويىچە ماڭغۇزىمەن، ھۆكۈملىرىمنى تۇتقۇزىمەن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا ئەمەل قىلىسىلەر؛

دانيال 16:3 شادراك، مىشاك، ئەبەدىگولار پادىشاھقا جاۋابەن: - ئۇ نېپوقادەنەسار، بۇ ئىشتا بىز ئۆزىمىزنى تاقلىشىمىز ھاجەتسىز. 17:3 بىز سەجدە قىلىپ كېلىۋاتقان خۇدايمىز بىزنى دەھشەتلىك يالقۇنلاپ تۇرغان خۇدادىن قۇتقۇزالايدۇ؛ ئۇ ئالىيلىرى، ئۇ چوقم ئۆزلىرىنىڭ ئىلكىدىن بىزنى قۇتقۇزىدۇ. 18:3 لېكىن بىزنى قۇتقۇزمىغان تەقدىردىمۇ، ئالىيلىرىگە مەلۇم بولسۇنكى، بىز يەنىلا ئىلاھلىرىنىڭ خىزمىتىدە بولمايمىز ۋە سىلى ئورناتقان ئالتۇن ھەيكەلگە سەجدە قىلمايمىز، - دېدى.

ھوشيا 6:6 چۈنكى مەن قۇربانلىقلاردىن ئەمەس، بەلكى مېھىر-مۇھەببەتتىن، كۆيدۈرمە قۇربانلىقلاردىن كۆرە، خۇدانى تونۇش ھەم بىلىشتىن خۇرسەنلىك تاپەن.

يوئىل 28:2 ھەم كېيىن، مەن ئۆز روھىمنى بارلىق ئەت ئىگىلىرى ئۈستىگە قۇيىمەن؛ سىلەرنىڭ ئوغۇل-قىزلىرىڭلار بېشارەت بېرىدۇ، قېرىلىرىڭلار ئالامەت چۈشەلەرنى كۆرىدۇ، يىگىتلىرىڭلار غايىبانە ئالامەت كۆرۈنۈشلەرنى كۆرىدۇ؛ 29:2 بەرھەق، شۇ كۈنلەردە قۇللار ئۈستىگىمۇ، دېدەكلەر ئۈستىگىمۇ روھىمنى قۇيىمەن. 30:2 مەن ئاسمانلاردا، زېمىندە كارامەتلەرنى، قان، ئوت، ئىس-تۈتەك تۇرۇۋالغىنى كۆرىمەن. 31:2 پەرۋەردىگارىڭ ئۇلۇغ ھەم دەھشەتلىك كۈنى كەلمىگۈچە، قۇياش قاراڭغۇلۇققا، ئاي قانغا ئايلاندۇرۇلدى. 32:2 ھەم شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇلدىكى، پەرۋەردىگارىڭ نامىنى چاقىرىپ ندا قىلغانلارنىڭ ھەممىسى قۇتقۇزۇلدى؛ چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ دېگىندەك، زىئون تېغىدا ھەم يېرۇسالېمدا، ھەمدە پەرۋەردىگارىڭ چاقىرماقچى بولغان «قالدسى» لار ئۈچۈن قۇتقۇزۇش-نىجات بولدى.

ئاموس 24:5 بۇنىڭ ئورنىدا ئادالەت خۇددى شارقاتمىدەك، ھەققانىيلىق ئەبەدىي تاقىدىغان ئېقىمدەك دولقۇنلىسۇن! ئوباديا 15:1 چۈنكى پەرۋەردىگارىڭ كۈنى بارلىق ئەللەر ئۈستىگە چۈشۈشكە يېقىن قالغاندۇر؛ سېنىڭ باشقىلارغا قىلغىنىڭدەك، ساڭمۇ شۇنداق قىلىندۇ؛ ساڭا تېگىشلىك جازا ئۆز بېشىڭغا چۈشىدۇ؛

يۇنۇس 6:2 مەن تاغلارنىڭ تەڭلىرىگىچە چۈشۈپ كەتتىم؛ يەر-زېمىن تېگىدىكى تاقاقلار مېنى ئەبەدىلىككە بەدىكىچە قاماپ قويدى؛ ھالبۇكى، سەن جېنىمنى ھاڭ ئىچىدىن چىقاردىڭ، ئۇ پەرۋەردىگارىڭ خۇدايم. 7:2 جېنىم ئىچىمدە ھالدىن كەتكەندە پەرۋەردىگارىڭنى ئېسىمگە كەلتۈردۈم، دۇئايم ساڭا يېتىپ، مۇقەددەس تىبادەتخانىغا كىرىپ كەلدى. 8:2 بىمەن ئەرزەمس بۇتلارغا چوقۇنغانلار ئۆزىگە ئېسىپ بولغان مېھرىبانلىقتىن مەھرۇم بولدى. 9:2 براق مەن بولسام تەشەككۈر سادايىم بىلەن ساڭا قۇربانلىق قىلىمەن؛ مەن ئىچكەن قەسەملىرىمنى سېنىڭ ئالدىڭدا ئادا قىلىمەن. نىجات-قۇتقۇزۇش پەرۋەردىگارىڭدۇر!»

مىكاھ 8:6 ئى ئىسان، ئۇ ساڭا نېمە ئىشنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆرسەتتى، بەرھەق، پەرۋەردىگار سەندىن نېمە تەلەپ قىلغانلىقىنى كۆرسەتتى - ئادالەتنى يۈرگۈزۈش، مېھرىبانلىقنى سۇيۇش، سېنىڭ خۇدايىڭ بىلەن بىللە كەمتەرلىك بىلەن مېڭىشتىن باشقا يەنە نېمە ئىشنىڭ بولسۇن؟

ناھۇم 2:1 پەرۋەردىگار ئوتلۇق مۇھەببەتلىك، ئىنتىقام ئالغۇچى بىر خۇدادۇر؛ بەرھەق، پەرۋەردىگار بىر ئىنتىقام ئالغۇچى، دەرغەزەپ ئىگىسىدۇر؛ پەرۋەردىگار ياۋلىرىدىن ئىنتىقام ئالىدۇ، دۈشمەنلىرى ئۇچۇن ئاداۋەت ساقلايدۇ. 3:1 پەرۋەردىگار ئاسانلىقچە ئاچچىقلايدۇ، كۈچ-قۇدرەتتە ئۇلۇغدۇر، گۇناھى بارنى ھېچ ئاقلىمايدۇ؛ پەرۋەردىگار - ئۇنىڭ يولى قارا قۇيۇندا ۋە بوراندىدۇر، بۇلۇتلار ئۇنىڭ ئاباغلارنى پۇرقىراتقان چاڭ-توزا كۆدۇر.

ھابا ككۆك 17:3 چۈنكى ئەنجۈر دەرىخى چېچەكلىمىسىمۇ، ئۈزۈم تاللىرىدا مېۋە بولىدىمۇ، زەپۇن دەرىخىگە قىلغان ئەجىر يوققا چىققان بولسىمۇ، ئېتىزلار ھېچ ھوسۇل بەرمىگەن بولسىمۇ، قوتاندىن قوي پادىسى ئۈزۈلگەن بولسىمۇ، ئېغىلدا كالا پادىسى يوق بولسىمۇ، 18:3 مەن ھامان پەرۋەردىگاردىن شادلىنىمەن، ماڭا نىجاتىنى بەرگۈچى خۇدايىدىن شادلىققا چۈمۈلەن، 19:3 پەرۋەردىگار، رەب، مېنىڭ كۈچ-قۇدرەتىمدۇر، ئۇ مېنىڭ پۇتلىرىمنى كېيىنكىگە كەتكەن قىلدۇ؛ مېنى يۇقىرى جايلىرىدا ماڭغۇزىدۇ! (بۇ كۆي نەغىمىچىلەرنىڭ بېشىغا تاپشۇرۇلۇپ، تارلىق سازلار بىلەن ئوقۇلسۇن).

زەفانىيا 17:3 پەرۋەردىگار خۇدايىڭ ئارا كدا، قۇتقۇزىدىغان قۇدرەت ئىگىسىدۇر! ئۇ شادلىق بىلەن ئۈستۈڭدە شادلىنىدۇ؛ ئۆز مېھىر-مۇھەببىتىدە ئارام ئالىدۇ؛ ئۈستۈڭدە ناخشىلار ئېيتىپ يىراپ-ياشايدۇ.

ھاگاي 4:1 بۇ ئوي تېخىچىلا خارابە تۇرسا، بۇ سىلەر تاختايدىن بېزەلگەن ئويلىرىڭلاردا ياشايدىغان ۋاقتىمۇ؟ 5:1 مانا، پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆكۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار! 6:1 تېرىغىنىڭلار كۆپ، يىغۇلدىغىنىڭلار تاز؛ يەيسىلەر، بىراق توپمايسىلەر؛ ئېچىسىلەر، بىراق قانمايسىلەر؛ كىيىسىلەر، بىراق ھېچقانداق ئىللىمايسىلەر؛ ئىش ھەققى ئالغۇچى بولسا، خۇددى ئىش ھەققىنى تۈشۈك ھەمىيانغا سالغانغا ئوخشاشتۇر. 7:1 - ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار مۇنداق دەيدۇ: - قىلىۋاتقىنىڭلار ئۈستىدە كۆكۈل قويۇپ ئويلىنىڭلار!

زەكەرىيا 10:12 ۋە مەن داۋۇت جەمەتى ۋە يېرۇسالېمدا تۇرۇۋاتقانلار ئۈستىگە شاپائەت يەتكۈزگۈچى ۋە شاپائەت تىلگۈچى روھنى قۇيمەن؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆزلىرى سانجىپ ئولتۇرگەن ماڭا يەنە قارايدۇ؛ بىرسىنىڭ ئۇنجى ئوغلى ئۇچۇن ماتەم تۇتۇپ يىغا-زار كۆتۈرگەندەك ئۇلار ئۇنىڭ ئۇچۇن يىغا-زار كۆتۈرىدۇ؛ يەككە-يىگانە ئوغلىدىن جۇدا بولغۇچىنىڭ دەرد-ئەلەم تارتقىنىدەك ئۇلار ئۇنىڭ ئۇچۇن دەرد-ئەلەم تارتىدۇ.

مالاكى 2:4 لېكىن نامىدىن ئەمىندىغان سىلەر ئۇچۇن، قاناتلىرىدا شىپا-دەرمان ئېلىپ كېلىدىغان، ھەققانىيلىقنى پارلىتىدىغان قۇياش ئورنىدىن تۇرىدۇ؛ سىلەر تالغا چىقىپ بورداق موزايىلاردەك قىيغىتىپ ئوينىساڭلار؛ 3:4 سىلەر رەزىللەرنى چەيلەپ دەسسۈپتىسىلەر؛ ئۇلار مەن تەييارلىغان كۈندە تاپىنىڭلار ئاستىدا كۈل بولىدۇ؛ دەيدۇ ساماۋى قوشۇنلارنىڭ سەردارى بولغان پەرۋەردىگار.

ماتتا 18:28 ئەيسا ئۇلارنىڭ يېنىغا كېلىپ، مۇنداق دەيدى: - ئەرىشتە ۋە يەر يۈزىدە بارلىق ھوقۇق ماڭا بېرىلدى. 19:28 شۇنىڭ ئۇچۇن، بېرىپ پۈتكۈل ئەللەرنى [ئۆزۈمگە] مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭلار؛ شۇنداقلا ئۇلارنى ئانا، ئوغۇل ۋە مۇقەددەس روھنىڭ نامىغا تەۋە قىلىپ چۈمۈلدۈرۈپ، 20:28 ئۇلارغا مەن سىلەرگە تاپىلىغان بارلىق ئەمىرلەرگە ئەمەل قىلىشنى تۈگىتىڭلار.

ۋە مانا، مەن زامان ئاخىرىغىچە ھەر كۈنى سىلەر بىلەن بىللە بولىمەن. (aiōn g165)

ماركوس 14:1 ئەمدى يەھيا سولانغاندىن كېيىن، ئەيسا گاللىيە ئۆلكىسىگە بېرىپ: «ۋاقىت-سائىتى توشتى، خۇدانىڭ پادىشاھلىقى يېقىنلاشتى! توۋا قىلىڭلار، خۇش خەۋەرگە ئىشىنىڭلار!» دەپ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىنىڭ خۇش خەۋىرىنى جاكارلاشقا باشلىدى. 16:1 [شۇ كۈنلەردە] تۇ گاللىيە دېڭىزى بويىدا كېتىۋېتىپ، سىمون بىلەن ئىنسى ئاندرىياسنى كۆردى. ئۇلار بېلىقچى بولۇپ، دېڭىزغا تورتاشلاۋاتتى. 17:1 ئەيسا ئۇلارغا: مېنىڭ كەينىمدىن مېڭىڭلار. مەن سىلەرنى ئادەم تۇتقۇچى بېلىقچى قىلىمەن! - دېدى. 18:1 ئۇلار شۇئان تورلىرىنى تاشلاپ، ئۇنىڭغا ئەگىشىپ ماڭدى.

لۇقا 18:4 - پەرۋەردىگارنىڭ روھى مېنىڭ ۋۇجۇدۇمدا، چۈنكى ئۇ مېنى يوقسۇلارغا خۇش خەۋەرلەر يەتكۈزۈشكە مەسئۇل قىلدى. ئۇتۇنلارغا ئازادلىقنى، ۋە كورلارغا كۆرۈش شىپاسىنى جاكارلاشقا، ئېزىلگەنلەرنى خالاس قىلىشقا، پەرۋەردىگارنىڭ شاپائەت كۆرسىتىدىغان يىلىنى جاكارلاشقا مېنى ئەۋەتتى.»

يۇھاننا 16:3 چۈنكى خۇدا دۇنيادىكى ئىنسانلارنى شۇ قەدەر سۆيىدۇكى، ئۆزىنىڭ بىردىنبىر يېگانە ئوغلىنى پىدا بولۇشقا بەردى. مەقسىتى، ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلغان ھەربىرىنىڭ ھالەك بولماي، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىشى ئۈچۈندۇر. 17:3 (aionios g166) خۇدا ئوغلىنى دۇنيادىكى ئىنسانلارنى گۇناھقا بېكىتىش ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ئۇلارنىڭ ئۇ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن دۇنياغا ئەۋەتتى.

روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى 7:1 ئۇ ئۇلارغا مۇنداق دېدى: - ئاتا ئۆز ھوقۇقىغا ئاساسەن بېكىتكەن ۋاقىت-پەيتلەرنى سىلەرنىڭ بىلىش نېسۋەڭلار يوق. 8:1 ھىراق مۇقەددەس روھ ئۆستۈڭلارغا چۈشكەندە سىلەر كۈچ-قۇدرەتكە ئىگە بولىسىلەر، پېرۇسالىم، پۈتۈن يەھۇدىيە ۋە سامارىيە بويىچە ھەم جاھاننىڭ چەتلىرىگىچە ماڭا گۇۋاھچى بولىسىلەر.

رىملىقلارغا 32:11 چۈنكى خۇدا پۈتكۈل ئىنسانغا رەھم-شەپقەت كۆرسىتىش ئۈچۈن، ھەممەيلەننى ئىتائەتسىزلىككە سولاپ قويدى. (eiesē g1653) 33:11 - ئاھ! خۇدانىڭ دانالىقى ۋە ئىلم-ھېكىمىتىنىڭ بىباھا بايلىقلىرى ھەم ھېسابسىز چوڭقۇرلۇق! ئۇنىڭ ھۆكۈملىرىنىڭ تېگىگە يەتكىلى بولماس! ئۇنىڭ يوللىرى ئىزدەپ تېپىشتىن شۇنچە يىراق! 34:11 «كىممۇ پەرۋەردىگارنىڭ ئوي-مۇددىئالىرىنى چۈشىنىپ يەتتى؟ كىممۇ ئۇنىڭغا مەسلىھەتچى بولالدى؟» 35:11 «ئۇنىڭغا كىم ئاۋۋال بىر نەرسە بېرىپ، كېيىن ئۇنى قايتۇرۇپ بەر دېيەلدى؟»، 36:11 چۈنكى بارلىق مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدىن كەلگەن، ئۇ ئارقىلىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ، ھەم ئۇنىڭ ئۈچۈن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ. [بارلىق] شان-شەرەپ ئەبەدىگىچە ئۇنىڭغا بولغاي! ئامىن. (aion g165)

كورىنتۇسلۇقلارغا 1 9:6 ھەققانىيىسىزلىرىنىڭ خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدىغانلىقىنى بىلمەيسىلەر؟ ئالدىنپ كەتمەڭلار! بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، بۇتپەرەسلىر، زىنا قىلغۇچىلار، بەچىۋازلار، باشقا ئەرلەر بىلەن بۇزۇقچىلىق قىلغۇچىلار، 10:6 ئوغرىلار، نەپسانىيەتچىلەر، ھاراقكەشلىر، توھمەتخورلار ياكى ئالدىچى - كازىپلار خۇدانىڭ پادىشاھلىقىغا ۋارىسلىق قىلالمايدۇ؛ 11:6 بەزىڭلار دەرۋەقە شۇنداق بولغانسىلەر، ئەمما سىلەر رەب ئەيسا مەسسىھنىڭ نامىدا ۋە خۇدايىمىزنىڭ روھى بىلەن يۇيۇلدۇڭلار، پاك-مۇقەددەس قىلىندىڭلار، ھەققانىي قىلىندىڭلار.

كورىنتۇسلۇقلارغا 2 17:5 شۇڭا ئەمدى بىرىمى مەسسىھ بولسا، ئۇ يېڭى بىر يارىتىلغۇچىدۇر! كونا ئىشلار ئۆتۈپ، مانا، ھەممە ئىش يېڭى بولدى! 18:5 ۋە بارلىق ئىشلار خۇدادىندۇر، ئۇ بىزنى مەسسىھ ئارقىلىق ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنداقلا بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خىزمىتىنى تاپشۇردى. - 19:5 دېمەك، خۇدا مەسسىھ ئادەملەرنىڭ ئىتائەتسىزلىكلىرىنى ئۇلارنىڭ ئەيىبى بىلەن ھېسابلاشماي، ئالەمنى ئۆزىگە ئىناقلاشتۇردى، شۇنىڭدەك بىزگە ئىناقلاشتۇرۇش خەۋىرىنى ئامانەت قىلىپ تاپشۇردى. 20:5 شۇڭا خۇددى خۇدا بىز ئارقىلىق [ئادەملەردىن ئىناقلىققا كېلىشنى] ئۆتۈنگەندەك، بىز مەسسىھكە ۋاكالەتتە ئەلچىلەردۇرمىز،

مەسھنىڭ ئورنىدا «خۇداغا ئىناقلاشتۇرۇلغانلىرى» دەپ ئۆتۈمىز. 21:5 گۇناھقا ھېچ تۇتۇش بولمىغان كىشىنى خۇدا بىزنى دەپ گۇناھنىڭ ئوزى قىلدى، مەقسىتى شۇكى، بىزنىڭ ئۇنىڭدا خۇدانىڭ ھەققانىيلىقى بولۇشىمىز ئۈچۈندۇر.

گالائىمالىقلارغا 6:1 سىلەر تۈزۈڭلارنى مەسھنىڭ مېھىر-شەپقىتى ئارقىلىق چاقىرغۇچىنىڭ يېنىدىن شۇنچە تېز يىراقلاشتۇرۇپ باشقىچە بىر خىل «خۇش خەۋەر» گە ئەگىشىپ كېتىۋاتقىنىڭلارغا ئىنتايىن ھىران قالماقتىمەن! 7:1 ئەمەلىيەتتە ئۇ ھېچقانداق باشقا «خۇش خەۋەر» ئەمەستۇر! - پەقەتلا بەزى كىشىلەر سىلەرنى قايماقچى تۇرۇپ، مەسھنىڭ خۇش خەۋىرىنى بۇرمىلاپقى بولغان، خالاس.

ئەفەسسۇلۇقلارغا 1:2 ۋە سىلەر بولساڭلار، قەبھىلىكلىرىڭلار ھەم گۇناھلىرىڭلاردا تۈلگەن بولۇپ، 2:2 بۇ دۇنيانىڭ دەۋرىگە ئەگىشىپ، ھاۋانىڭ ھوقۇقىنى تۇتقان ھۆكۈمدارغا، يەنى يۈگۈنكى كۈندە ئىتائەتسىزلىكتىن بولغان پەرزەنتلەرنى قۇرتىۋاتقان روھقا ئەگىشىپ، بۇ ئىشلاردا ئىلگىرى ماڭغانلىرى (aiōn g165) 3:2 بىز ھەر بىرىمىز مۇشۇ ئىلگىرى شۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەتلەيمىزدىكى شەھۋەت-ھەۋەسلەردە ھايات تۇتقۇزۇلغانمىز، ئەتلەيمىز ھەم ئۆز ئوي-خىيالىمىزنىڭ خاھىشلىرىغا ئەمەل قىلىپ، باشقىلارغا ئوخشاش، ماھىيەتتە «غەزەپتىكى پەرزەنتلەر» بولغانمىز؛ 4:2 بىراق خۇدا، مول رەھىم-شەپقەتتىكى كۆرسەتكۈچى بولۇپ، بىزنى سۆيگەندە بىزگە كۆرسەتكەن ئالەمبەخش مېھىر-مۇھەببەت تۈپەيلىدىن، - 5:2 ھەتتا ئىتائەتسىزلىكلەردە تۈلگەن ۋاقىتىمىزدىمۇ، بىزگە مەسھ بىلەن بىللە جان كىرگۈزۈپ (مېھىر-شەپقەت بىلەن قۇتقۇزۇلدىڭلار!)، 6:2 بىزنى ئۇنىڭ بىلەن بىللە تىرىلدۈرۈپ، ئەرشلەردە مەسھ ئەيسا بىلەن بىللە ئولتۇرغۇزغان؛ 7:2 مەقسىتى كەلگۈسى زامانلاردا ئۇنىڭ مەسھ ئەيسادا بىزگە قارىتىلغان مېھىرلىقلىقى بىلەن ئىپادىلەنگەن شاپائىتىنىڭ شۇنچە غايەت زور ئىكەنلىكىنى كۆستۈشتىن ئىبارەتتۇر، (aiōn g165) 8:2 چۈنكى سىلەر شەپقەت بىلەنلا ئىشەنچ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلدىڭلار. بۇ ئىش تۈزۈڭلاردىن كەلگەن ئىش ئەمەس، بەلكى خۇدادىن كەلگەن ئىلتىپات، 9:2 ئۇ زادىلا ئادەملەرنىڭ ئەمەل-ئەجرىدىن كەلمەيدۇ، بۇ ھەم ھېچكىمنىڭ ماختامنامىسى ئۈچۈندۇر. 10:2 چۈنكى بىز خۇدانىڭ ئىشلىگەن ھۈنەردۈرمىز، خەيرخاھ ئىشلار ئۈچۈن مەسھ ئەيسادا يارىتىلغانمىز؛ خۇدا ئەسلى بىزنىڭ ئۇلاردا مېڭىشىمىز ئۈچۈن بۇ ئىشلارنى ئالدىنلا تەييارلىغانىدى.

فېلىپپىلىقلارغا 7:3 ئەمما ماڭا نېمە ئىش «پايدىلىق» بولسا، بۇلارنى مەسھ سەۋەبىدىن زىيانلىق دەپ ھېسابلىدىم؛ 8:3 مەسھ ئەيسا رەببىمنى تونۇشنىڭ ئەۋزەللىكى ۋەجىدىن، مەن باشقا ھەممە ئىشنى زىيانلىق دەپ ھېسابلايمەن، مەن دەرۋەقە ئۇنىڭ ئۈچۈنمۇ ھەممىدىن مەھرۇم بولغان، بەرھەق، مەسھكە ئېرىشىش ئۈچۈن بۇلارنى نىجاسەت دەپ ھېسابلايمەنكى، 9:3 مەسھتە بولۇپ، ئۆزۈمدىكى قانداقتۇر ھەققانىيلىق (تەۋرات قانۇنىدىن چىققان ھەققانىيلىق) تىن ۋاز كېچىپ، مەسھنىڭ ئېتىقاد-سادىقلىقى ئارقىلىق بولغان ھەققانىيلىق، يەنى ئېتىقاد ئارقىلىق خۇدادىن بولغان ھەققانىيلىققا ئېرىشەلەيمەن؛

كولوسسىلىكلەرگە 15:1 ئۇ بولسا كۆرۈنمەس خۇدانىڭ سۈرەت-ئورازىدۇر، پۈتكۈل كائىناتتىكى تۇنجىدۇر؛ 16:1 چۈنكى ئۇنىڭدا بارلىق مەۋجۇداتلار، ئاسماندىكى بولسۇن، زېمىندىكى بولسۇن، كۆرۈنىدىغان بولسۇن، كۆرۈنمەس بولسۇن، مەيلى تەختلەر، خوجايىنلار، ھۆكۈمرانلىقلار، ھوقۇقدارلار بولسۇن، بارلىق ھەممە ئۇنىڭ تەرىپىدىن ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر. 17:1 ئۇ ھەممىدىن بۇرۇندۇر، ۋە ھەممە مەۋجۇداتلار ئۇنىڭدا بىر-بىرىگە باغلىنىپ تۇرماقتا؛ 18:1 ئۇ يەنە تەننىڭ، يەنى جامائەتنىڭ بېشىدۇر؛ ئۇ باشلىنىشتۇر، ئۆلگەنلەردىن تۇنجى بولۇپ تىرىلىگۈچىدۇر؛ بۇنىڭدىكى مەقسەت، ئۇنىڭ پۈتكۈل مەۋجۇداتلار ئىچىدە ھەر جەھەتتىن ئەڭ ئۈستۈن ئورۇندا تۇرۇشى ئۈچۈندۇر. 19:1 چۈنكى خۇدا ئۆزىنىڭ مۇكەممەل جەۋھىرىنى ئۇنىڭدا تۇرغۇزۇشقا، 20:1 ۋە ئۇنىڭ ئارقىلىق بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى، يەنى، ئۇنىڭ كېيىنكى تۈگۈلگەن

قېنى ئارقىلىق ئىناقلىق ئېلىپ كەلگەندىن كېيىن، - ئۇ ئارقىلىق مەيلى زېمىندا بولسۇن، ئەرشلەردە بولسۇن بارلىق مەۋجۇداتلارنى ئۆزى بىلەن ئەپلەشتۈرۈشكە لايىق كۆرگەندى،

ئېسالونىكالىقلارغا 1:4 تاخىرىدا، ئۇ قېرىنداشلار، بىز رەب ئەيسادا تۇرۇپ سىلەردىن شۇنى تۈتۈنمىز ھەم جېككەيمىزكى، سىلەر بىزدىن خۇدانى خۇرسەن قىلىشقا قانداق مېڭىشىڭلار كېرەكلىكىنى تاپشۇرۇۋالغىنىڭلاردەك ھەم ھازىر شۇ بويىچە مېڭىۋاتقىنىڭلاردەك، شۇنداق قىلىشىڭلار تېخىمۇ ئېشىپ تاشقاي. 2:4 چۈنكى سىلەر بىزنىڭ رەب ئەيسا ئارقىلىق سىلەرگە نېمە ئەمرلەرنى تاپلىغانلىقىمىزنى بىلىسىلەر. 3:4 چۈنكى خۇدانىڭ ئىرادىسى شۇكى، پاك-مۇقەددەس قىلىنىش، ھەرقانداق بۇزۇقلىقتىن ساقلىنىش، 4:4 بەنى ھەربىرىڭلار خۇدانى تونۇمايدىغان تائىپلەردەك شەھۋانى ھەۋەسلەرگە بېرىلەي، بەلكى قانداق قىلىپ ئۆز تېنىنى باشقۇرۇپ، ئۇنى پاك-مۇقەددەسلىكتە ئار-نومۇس بىلەن ساقلاشنى ئوڭىنىۋېلىشتۇر.

ئېسالونىكالىقلارغا 2:6 ئەمدى قېرىنداشلار، رەبىمىز ئەيسا مەسھنىڭ نامىدا شۇنى تاپلايمىزكى، بىزدىن ئالغان تەلەملەرگە رىئايە قىلماي، تەرتىپسىز يۈرگەنلەردىن ئۆزۈڭلارنى نېرى تۇتۇڭلار. 7:3 بىزدىن قانداق ئۈلگە ئېلىشىڭلار كېرەكلىكىنى ئۆزۈڭلار بىلىسىلەر؛ چۈنكى بىز سىلەر بىلەن بىللە بولغاندا تەرتىپسىز يۈرمىگەندۇق. 8:3 ھېچكىمنىڭ نېنىنى بىكارغا يېتتۇق؛ بەلكى بىز ھېچقايسىڭلارغا ئېغىرىمىزنى سالماسلىق ئۈچۈن، كېچە-كۈندۈزلەپ تىرىشىپ-تىرىشىپ جاپالىق ئىشلەيتتۇق. 9:3 بۇنداق قىلىشىمىز، سىلەردىن ياردەم كۈتۈشكە ھەقلىق بولغانلىقىمىزدىن ئەمەس، بەلكى ئۆزىمىزنى سىلەرگە بىزدىن ياخشى ئۈلگە قالدۇرۇپ، سىلەرنىڭ بىزگە ئەگىشىشىڭلار ئۈچۈن ئىدى. 10:3 چۈنكى بىز سىلەرنىڭ يېنىڭلاردا بولغىنىمىزدا سىلەرگە: «بېرىسى ئىشلىمەيمەن دېسە، ئۇ بېسىۋال!» دەپ تاپلىغاندۇق.

تېموتىيغا 1:2 مەن ھەممىدىن ئاۋۋال، [ئېتىقادچىلارغا] پۈتكۈل ئىنسانلار ئۈچۈن خۇدادىن تەلەكلەر تىلىشىنى، دۇئا-تىلاۋەت قىلىشىنى، باشقىلار ئۈچۈن مۇراجىئەت قىلىشىنى ۋە تەشەككۈرلەر ئېيتىشىنى، 2:2 بولۇپمۇ پادىشاھلار ۋە بارلىق ئەمەلدارلار ئۈچۈن دۇئا-تىلاۋەت قىلىشىنى جېككەيمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىز تولۇق ئىخلاسەنلىك ۋە سالماقلىق بىلەن تىنىچ ۋە ئامان-ئېسەن ھايات كەچۈرەلەيمىز. 3:2 بۇنداق دۇئا-تىلاۋەت قىلىش كۈزەل ئىشتۇر، قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ. 4:2 چۈنكى ئۇ پۈتكۈل ئىنساننىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ۋە ئۇلارنىڭ ھەقىقەتتىن تونۇپ يېتىشىنى خالايدۇ. 5:2 چۈنكى بىزلا خۇدا باردۇر، خۇدا بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدا بىر كېلىشىۋرگۈچىمۇ بار، ئۇ بولسىمۇ ئۆزى ئىنسان بولۇپ كەلگەن مەسھ ئەيسادۇر.

تېموتىيغا 2:8 سەن داۋۇتنىڭ نەسلى بولغان، ئۆلۈمدىن تىرىلگەن ئەيسا مەسھنى مەن يەتكۈزۈۋاتقان خۇش خەۋەر بويىچە ئېسىڭدە چىڭ تۇت. 9:2 بۇ خۇش خەۋەرنى دەپ كۆپ خارلىق-مۇشەققەت چېكىپ، ھەتتا جىنايەتچى ھېسابلىنىپ كىشىلىنىپ ياتەن. ھالبۇكى، خۇدانىڭ سۆز-كالاھى ھېچ كىشىلەنمەيدۇ! 10:2 ئەمدى مەن دەل شۇ سەۋەبتىن، [خۇدا] تاللىغان بەندىلەرنىڭ مەسھ ئەيسادا بولغان نىجاتقا مەڭگۈلۈك شان-شەرەپ بىلەن ئېرىشىشى ئۈچۈن ھەممە ئىشقا بەرداشلىق بېرىمەن. (aiōnios g166)

تېموتىيغا 11:2 چۈنكى خۇدانىڭ نىجاتى بارلىق ئىنسانلارغا ئېلىپ كېلىدىغان مېھىر-شەپقىتى ئايان بولدى، 12:2 ئۇ بىزگە ئىخلاسسىزلىق ۋە بۇ دۇنيانىڭ ئارزۇ-ھەۋەسلىرىنى رەت قىلىپ، ھازىرقى زاماندا سالماق، ھەقىقەتچى، ئىخلاسەن ھاياتى تۈتكۈزۈشىمىز بىلەن، (aiōn g165) 13:2 ئۇلۇغ خۇدا، نىجاتكارىمىز ئەيسا مەسھنىڭ شان-شەرەپ بىلەن كېلىدىغانلىقىغا بولغان مۇبارەك ئۈمىدىمىزنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈشنى ئوڭىتىدۇ. 14:2 ئۇ بەدەل تۆلەپ بىزنى ھەممە ئىتائەتسىزلىكلەردىن ئازاد قىلىش ھەمدە بىزنى ئۆزى ئۈچۈن پاك قىلىپ، ئۆزىگە مەنسۇپ بولغان، ياخشى ئەمەللەرگە قىزغىن ئىنتىلىدىغان خەلق قىلىشقا بىز ئۈچۈن قۇربان بولدى.

فېلىپونغا 3:1 خۇدا ئاتىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسھىدىن سىلەرگە مېھىر-شەپقەت ۋە خاتىرجەملىك بولغاي! 4:1 رەببىمىز ئەيساغا ۋە بارلىق مۇقەددەس بەندىلەرگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىڭ ۋە ئىشەنچ-ئېتىقادىڭنى ئاڭلاپ، مەن دۇئالارنىمدا ھەمىشە سېنى ياد ئېتىپ تۇرۇۋاتىمەن، سەن ئۈچۈن تەشەككۈر ئېيتىمەن؛ 6:1 بىزگە نېسىپ بولغان، مەسھنى ئۇلۇغلايدىغان بارلىق ياخشى ئىلتىپاتنى تولۇق تونۇپ يېتىشىڭ بىلەن، سېنىڭ ئېتىقادىڭ ئەمەللەردە مەردلەرچە ئورتاقلىشىشنى كۈچەيتىلسۇن دەپ دۇئا قىلىمەن. 7:1 چۈنكى سېنىڭ مېھىر-مۇھەببىتىڭ ماڭا زور خۇشاللىق ۋە رىغبەت ئېلىپ كەلدى؛ چۈنكى ئى قېرىنداشىم، مۇقەددەس بەندىلەرنىڭ ئىچ-باغرىلىرى سېنىڭ ئارقىلىق كۆپ سۆيۈندۈرۈلدى.

ئىبرانىيلارغا 1:1 خۇدا بۇرۇنقى زامانلاردا ئاتا-بوۋىلارغا پەيغەمبەرلەر ئارقىلىق تۈركۈم-تۈركۈم بويىچە ۋە نۇرغۇن يوللار بىلەن سۆز قىلغان بولۇپ، 2:1 مۇشۇ ئاخىرقى كۈنلەردە بولسا بىزگە ئوغلى ئارقىلىق سۆزلىدى. ئۇ ئوغلىنى پۈتكۈل مەۋجۇداتنىڭ مىراسخورى قىلىپ بېكەتكەن، ئۇنىڭ ئارقىلىق كائىناتلارنى ياراتقان. (aiōn g165) 3:1 ئۇ خۇدانىڭ شان-شەرىپىدىن پارلىغان نۇر، ئۇنىڭ ئەينىتىنىڭ ئىپادىسىدۇر، ئۇ قۇدرەتلىك سۆز-كلامى بىلەن پۈتكۈل كائىناتتىكى مەۋجۇداتنى ئۆز ئورنىدا تۇرغۇزۇۋاتقان بولۇپ، ئۇ گۇناھلارنى تازىلاش خىزمىتىنى ئادا قىلغاندىن كېيىن، ئەرشىتىكى شان-شەۋكەت ئىگىسىنىڭ ئوڭ يېنىدا ئولتۇردى.

ياقۇپ 16:1 شۇڭا سۆيۈملۈك قېرىنداشلىرىم، ئالدىنىپ قالماڭلار! 17:1 بارلىق يۈكسەك سېخىلىق ۋە ھەرىبىر مۇكەممەل ئىلتىپات يۇقىرىدىن، يەنى [ئاسماندىكى] [بارلىق] يورۇقلۇقلارنىڭ ئاتىسىدىن چۈشۈپ كېلىدۇ، ئۇنىڭدا ھېچقانداق ئۆزگىرىش بولمايدۇ ياكى ئۇنىڭدا «ئايلىنىش» بىلەن ھاسىل بولىدىغان كۈلەڭگەلمۇ بولمايدۇ. 18:1 ئۇ بىزنى [ئۆزى ياراتقان بارلىق] مەۋجۇداتلارنىڭ ئىچىدە ئۆزىگە دەسلەپ پىشقان مېۋىدەك بولسۇن دەپ، ئۆز ئىرادىسى بويىچە بىزنى ھەقىقەتنىڭ سۆز-كلامى ئارقىلىق تۇغدۇردى.

پېترۇس 1 18:3 چۈنكى مەسھ بىزنى خۇدا بىلەن ياراشتۇرۇش ئۈچۈن، يەنى ھەقىقەتنى بولغۇچى ھەقىقەتنى ئەمەسلىرىنى دەپ، بىرلا قېتىملىق ئازاب-ئوقۇبەت چەكتى؛ گەرچە ئۇ تەن جەھەتتە ئۆلتۈرۈلگەن بولسىمۇ، لېكىن روھتا جانلاندىرۇلدى؛

پېترۇس 2 3:1 بۇ [دۇئاڭىنىڭ] ئاساسى - بىز بىزنى ئۆزىنىڭ شان-شەرىپى ۋە ئېسىل پەزىلىتىنىڭ تەسىرى ئارقىلىق چاقىرغۇچىنى چوڭقۇر تونۇغانلىقىمىز ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئىلاھىي كۈچ-قۇدرىتى ھاياتىمىزغا ۋە ئىخلاسىمىزغا كېرەكلىك بولغان ھەممىنى ئاتا قىلدى. 4:1 ئۇ مۇشۇ پەزىلەتلىرى ئارقىلىق بىزگە قىممەتلىك، ئەڭ ئۇلۇغ ۋە بەلەرنى بەردى، بۇلار بىلەن سىلەر بۇ دۇنيادىكى ھاۋايى-ھەۋەسلىرىدىن بولغان ئىپلاسلىقتىن قۇتۇلۇپ، خۇدالىق تەبىئەتكە ئورتاق نېسىپ بولالايسىلەر.

يۇھاننا 1 1:2 ئى ئەزىز بالىلىرىم، مەن سىلەرنى گۇناھ سادىر قىلىسۇن دەپ، بۇ سۆزلەرنى يېزىۋاتىمەن. مۇبادا بىرسى گۇناھ سادىر قىلسا، ئاتىنىڭ يېنىدا بىر ياردەمچى ۋە كىلىمىز، يەنى ھەقىقەتنى بولغۇچى ئەيسا مەسھ باردۇر. 2:2 ئۇ ئۆزى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن [جازانى كۆتۈرگۈچى] كافارەت بۇر، مۇشۇ كافارەت پەقەت بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈندۇر.

يۇھاننا 2 7:1 چۈنكى نۇرغۇن ئالدامچىلار دۇنيانىڭ جاي-جايلىرىدا چىقتى. ئۇلار ئەيسانىڭ دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن مەسھ ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلمايدۇ. بۇنداقلار دەل ئالدامچى ۋە دەجىمالدۇر.

يۇھاننا 3 4:1 ماڭا نىسبەتەن، ئەزىز بالىلىرىمىڭ ھەقىقەتتە مېڭۇتقانلىقىنى ئاڭلاشتىنمۇ چوڭ خۇشاللىق يوقتۇر.

يەھۇدا 3:1 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، مەن ئەسلى سىلەرگە ئورتاق بەھرىمەن بولۇۋاتقان ئىجتىمائىي توغرىسىدا خەت يېزىشقا زور ئىشتىياقم بولسىمۇ، لېكىن ھازىر بۇنىڭ ئورنىغا سىلەرنى مۇقەددەس بەندىلەرگە بىر يوللا تامانەت قىلىنغان ئېتىقادنى قولۇڭلاردىن بەرمەسلىككە جىددىي كۆرەش قىلىشقا چېكىلەپ تۇشبۇ خەتنى يازمىسام بولىدى. 4:1 چۈنكى مەلۇم كىشىلەر - ئىخلاسىز

ئادەملەر، خېلى بۇرۇنلا مۇنۇ سوراققا تارتىلىشقا پۈتۈلگەنلەر ئاراڭلارغا سۇقۇنۇپ كىرىۋالغان. ئۇلار خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتىنى بۇزۇقلۇق قىلىشنىڭ باھانىسىغا ئايلاندۇرۇۋالغان، بىردىنبىر ئىگىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھتىن تانغان ئادەملەردۇر.

ۋەھىي 19:3 مەن كىمنى سۆيسەم، شۇنىڭ ئەيىبىنى كۆرسىتىپ تەرىپىلەيمەن؛ شۇنىڭ ئۈچۈن قىزغىن كۆيۈپ-پىشىپ توۋا قىل. 20:3 مانا، مەن ھازىر ئىشك ئالدىدا تۇرۇپ، ئىشكىنى قېقىۋاتىمەن. ئەگەر بىرى ئاۋازىمنى ئاڭلاپ ئىشكىنى ئاچسا، ئۇنىڭ يېنىغا كىرىمەن. مەن ئۇنىڭ بىلەن، ئۇمۇ مەن بىلەن بىللە غزالىنىدۇ. 21:3 غەلبە قىلغۇچى بولسا، مەنمۇ غەلبە قىلىپ، ئاتامنىڭ تەختىدە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە ئولتۇرغىنىمدەك، ئۇنىمۇ تەختىمدە مەن بىلەن بىرگە ئولتۇرۇشقا مۇيەسسەر قىلىمەن. 22:3 قۇلىقى بارلار روھنىڭ جامائەتلىرىگە دېگەنلىرىنى ئاڭلىسۇن!»

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

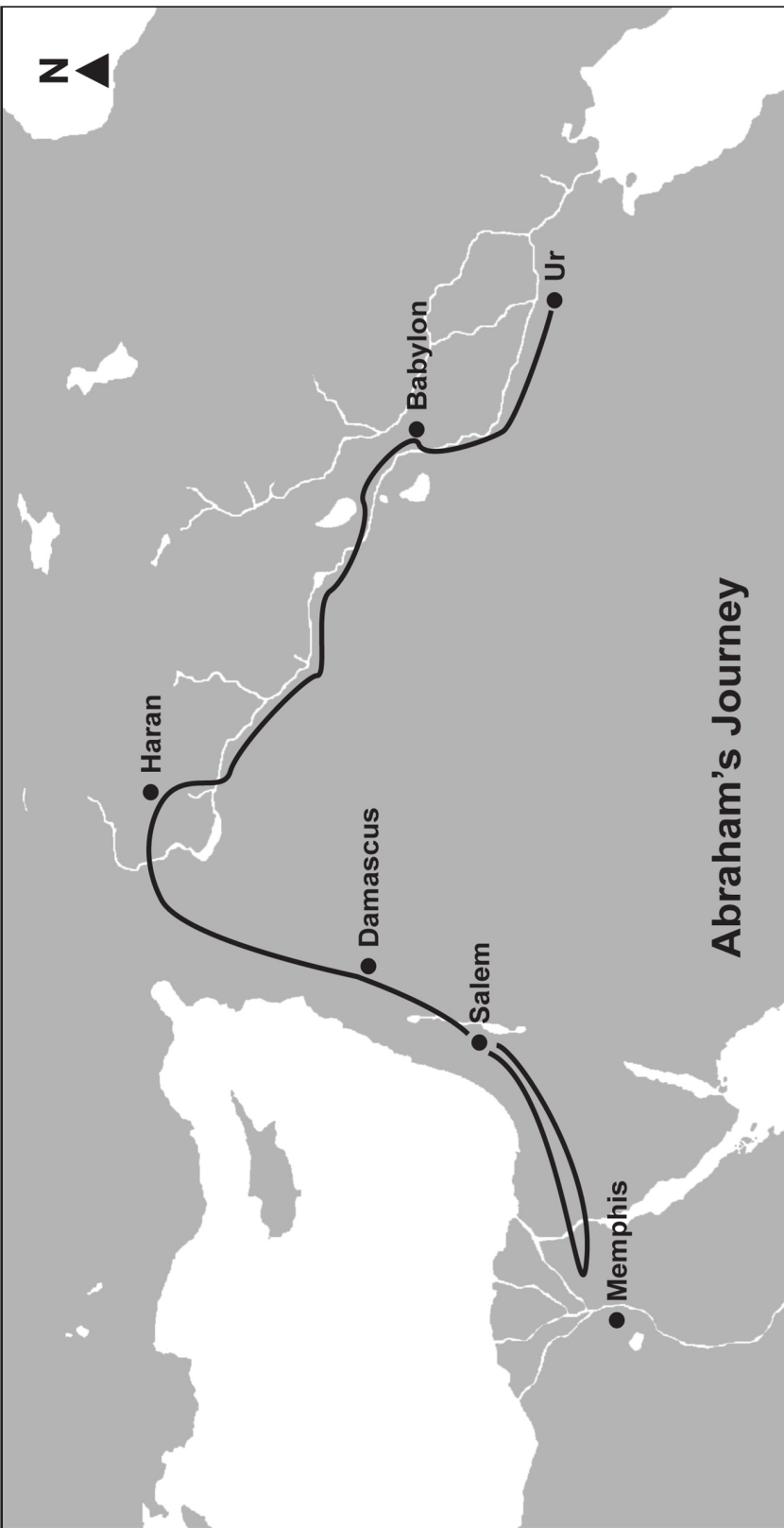
Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

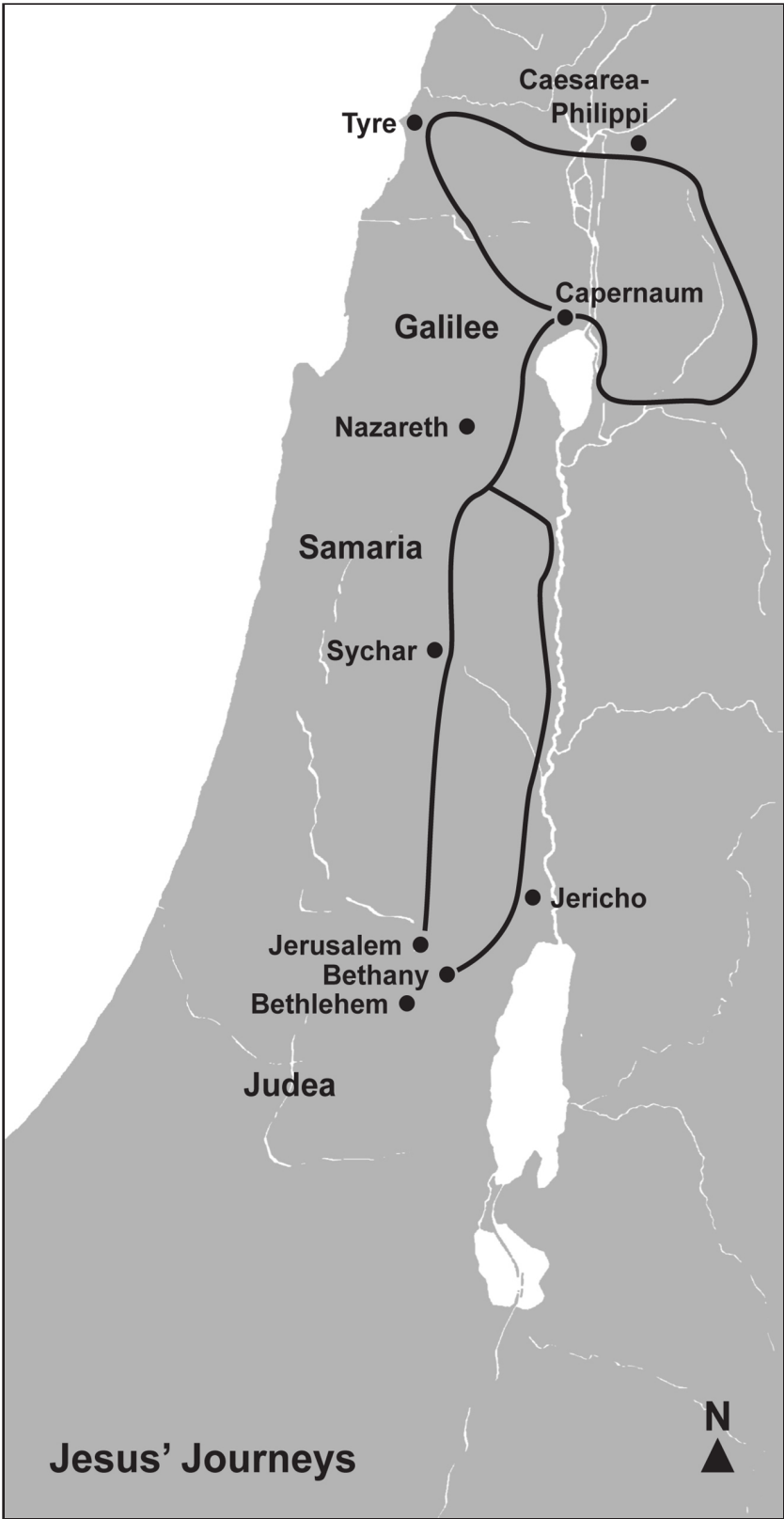
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

11.8 نبتشادی بر قناچان، خندا نبواصافی و سگنا مرامس مز بسنده بار مکی یولان زیمنا پریشقا چاقور غلدا، قو تئامت قلاب، قو هدیو رگ بار مغانلشی ملسی قو زوئوب یولنا چغنی. - تیر اینلارغا 11.8

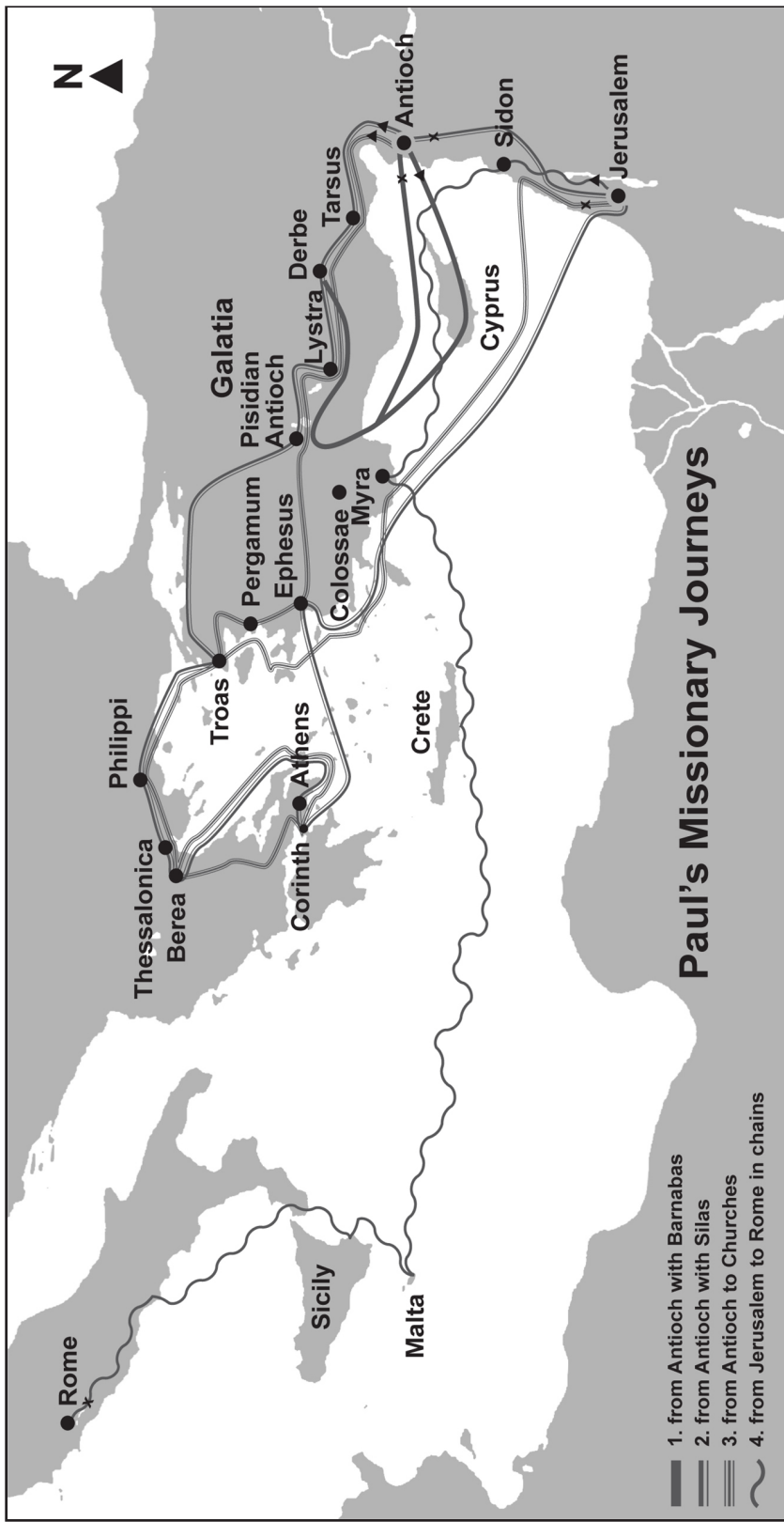

Jesus' Journeys

چونكى ئىنسانئۆلۈمۈ دەۋرۈھە ئىز بولدا كۆپچىلىك مېنىڭ غەزىمىتىدە بولسۇن دەيمى، بەلكى كۆپچىلىكنىڭ غەزىمىتىدە بولاي ۋە جېنىنى پىدا قىلىش بەدىلىگە ئۇرغۇن ئادەملەرنى خۇزۇڭغا چىقىرى دەپ كەلدى. - ماركۇس 10:45

رەسولۇققا ئالاقىلار چاقىرىلغان، خۇدائىنىڭ تەشۋىش قىلغۇچىسى بولۇشقا ئالدىنقى قەدەم - رىمغا بارىش 1:1

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyrd in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyrd in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19	
Where are we? ◀			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son	God's perfect fellowship	
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز بۇ كۆل مەلارنى | ئۆزىڭىزگە | مۇخلىس قىلىپ يېتىشتۈرۈڭىز، شۇنداقلا قاراڭى ئاتا، ئوغۇل ۋە مۇھەممەد رەھىمىڭىزنىڭ نامىغا ئەمەن قىلىپ جۈملىدە ئۆزۈڭىز، - ئاتا 28:19